

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ
Кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови

ТЕЗИ

V міжнародної студентської науково - практичної
конференції

**ЛЮДИНА ЯК СУБ'ЄКТ МІЖКУЛЬТУРНОЇ
КОМУНІКАЦІЇ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У
ФІЛОЛОГІЇ, ПЕРЕКЛАДІ ТА НАВЧАННІ
ІНОЗЕМНИХ МОВ**

17 травня 2013 р.

Київ 2013

ЗМІСТ

<i>Акопян І.С.</i>	10
СТРАТЕГІЇ ВІДТВОРЕННЯ МОВИ ПЕРСОНАЖІВ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ О.МОКРОВОЛЬСЬКОГО І М.ПАВЛОВА	10
<i>Андрєєва О.М.</i>	12
ОПЕРАЦІЙНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ГЕНЕРАЛІЗАЦІЇ.....	12
<i>Андрєєва О.М.</i>	13
ОПЕРАЦІЙНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ГЕНЕРАЛІЗАЦІЇ.....	13
<i>Андрусенко К.</i>	14
ЗАРОДЖЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ СЛОВЕСНОСТІ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ДАЛЕКОСХІДНІ ЦИВІЛІЗАЦІЇ	14
<i>Артюх А.О.</i>	15
СХЕМА ПЕРЕКЛАДУ АВТОРСЬКИХ НЕОЛОГІЗМІВ.....	15
<i>Барановська К.Ф.</i>	16
ДІЄСЛІВНО-ІМЕННИКОВІ СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВНИХ СИСТЕМАХ.....	16
<i>Батир А. О.</i>	17
СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛО-АМЕРИКАНІЗМІВ У СФЕРІ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ УКРАЇНСЬКОЮ .	17
<i>Батюта Т. В.</i>	18
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ МЕТАФОР В АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	18
<i>Беленко Є.В.</i>	20
ПЕРЕКЛАД В ЕПОХУ РОМАНТИЗМУ	20
<i>Биченко О.П.</i>	21
LOAN WORDS IN ENGLISH	21
<i>Білобровка В.І.</i>	22
ЗАСОБИ ПЕРЕКЛАДУ НЕОЛОГІЗМІВ ТА ОКАЗІОНАЛІЗМІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ	22
<i>Білява Н.</i>	23
ХРИСТИЯНСЬКА БІБЛІЯ. ПЕРЕКЛАДИ ЛАТИНСЬКОЮ, СІРІЙСЬКОЮ, КОПТСЬКОЮ, ГОТСЬКОЮ МОВАМИ	23
<i>Бондаренко О.В.</i>	24
ХРИСТИЯНСЬКА БІБЛІЯ. ПЕРЕКЛАДИ ГРЕЦЬКОЮ.....	24
<i>Булда Н.В.</i>	25
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ КОГНІТИВНИХ МЕТАФОРИЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ В РОМАНІ СЮЗАН КОЛЛІНЗ «ГОЛОДНІ ІГРИ».....	25
<i>Білобровка В.І.</i>	28

ЗАСОБИ ПЕРЕКЛАДУ НЕОЛОГІЗМІВ ТА ОКАЗІОНАЛІЗМІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ	28
<i>Васильцов І.</i>	29
АНГЛІЦИЗМИ В УКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ.....	29
<i>Вдовика Д.К.</i>	30
ПАРЕМІЇ ЯК ВИРАЗНИКИ ЕТНОКУЛЬТУРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ.....	30
<i>Ведмідська О.О.</i>	31
PECULIARITIES OF ENGLISH AND UKRAINIAN NEWSPAPER STYLES	31
<i>Ведмідська О.О.</i>	32
ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ПЕРЕКЛАДІВ БІБЛІЇ НА АНГЛІЙСЬКУ МОВУ ТА ЇХ РОЛЬ У ПОДАЛЬШОМУ РОЗВИТКУ МОВИ.....	32
<i>Виходцева В.П.</i>	33
КОГНІТИВНО-ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ ПЕРЕКЛАДУ МЕТОНІМІЇ ІМЕНІ В АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНО-ІНФОРМАЦІЙНОМУ ДИСКУРСІ	33
<i>Вінніченко А.О.</i>	34
ВАРІАТИВНІСТЬ ОСНОВНИХ СПОСОБІВ ПЕРЕКЛАДУ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ	34
<i>Vorobiova A.I.</i>	35
CHANGES IN THE EXPRESSIVE MEANS OF THE ENGLISH CATEGORY OF GENDER CAUSED BY INFLUENCE OF FEMINIST TENDENCIES	35
<i>Гавриленко В.М.</i>	36
ЕВОЛЮЦІЯ ХУДОЖНЬОЇ МЕТАФОРИ.....	36
<i>Гладка О.</i>	37
МАШИННИЙ ПЕРЕКЛАД	37
<i>Гончарова В. І.</i>	38
ВИКОРИСТАННЯ УМОВНИХ РЕЧЕНЬ І ЇХ ПЕРЕКЛАД УКРАЇНСЬКОЮ В НІМЕЦЬКІЙ ТЕХНІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ.....	38
<i>Грабовська Т.</i>	39
ХРИСТІЯНСЬКА БІБЛІЯ. ПЕРЕКЛАДИ ЛАТИНОЮ, СІРІЙСЬКОЮ, КОПТСЬКОЮ, ГОТСЬКОЮ.....	39
<i>Гребенюк О.Ю.</i>	41
СЕМАНТИКА ГЕНДЕРНО-МАРКОВАНИХ СЛЕНГОВИХ НАЙМЕНУВАНЬ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	41
<i>Грицай К.</i>	42
КОРОЛЬ АЛЬФОНСО X (1226-1284) – ПЕРЕКЛАДАЧ, ДЕРЖАВНИЙ ДІЯЧ, ПРОСВІТНИК, ПРИБІЧНИК СТВОРЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ.....	42
<i>Гришанова Г. Ю.</i>	44

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА АДЕКВАТНОГО ПЕРЕКЛАДУ	44
<i>Демченко А. А.</i>	45
ПОНЯТТЯ СИНОНІМІЧНОГО РЯДУ	45
<i>Демченко К.А.</i>	46
КОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ ВЖИВАННЯ ТРОПІВ У РЕКЛАМНОМУ ДИСКУРСІ.....	46
<i>Дзінько А. І.</i>	48
«ГЛОБАЛІЗАЦІЯ» МОВИ І КУЛЬТУРИ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ Й АНГЛІЙСЬКОЇ ПРЕСИ).....	48
<i>Дикун Л.</i>	49
ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ СТИЛІСТИЧНО ЗНИЖЕНОЇ ЛЕКСИКИ В СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКОМОВНІЙ ПУБЛІЦИСТИЦІ	49
<i>Довга Д. В.</i>	50
ЕТНІЧНИЙ КОМПОНЕНТ МЕТАФОРИ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ.....	50
<i>Довмат К.О.</i>	51
ОСНОВНІ СПОСОБИ УТВОРЕННЯ ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ НІМЕЦЬКОГО МОЛОДІЖНОГО ЖАРГОНУ	51
<i>Дроздова А. О.</i>	52
THE HISTORICAL ASPECTS OF FRENCH INFLUENCES ON ENGLISH.....	52
<i>Дубовик П.</i>	53
ЛЕКСИЧНІ ТА ГРАМАТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ АНГЛОМОВНИХ ГАЗЕТНИХ ЗАГОЛОВКІВ	53
<i>Євсейчик В. Г.</i>	54
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ СКЛАДНИХ НІМЕЦЬКИХ ІМЕННИКІВ.....	54
<i>Єсаулова Р.М.</i>	55
ПЕРЕКЛАД ПІДРЯДНИХ РЕЧЕНЬ ПРИЧИНИ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ	55
<i>Жалко І.К.</i>	57
ОСОБЛИВОСТІ ПАРАДИГМАТИКИ СТИЛІСТИЧНИХ СИНОНІМІВ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ	57
<i>Завгородня А.А.</i>	58
ВИРАЖЕННЯ ПАСИВНОЇ МОДАЛЬНОСТІ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ	58
<i>Заціпіліна Т.</i>	59
МАРК ТУЛЛІЙ ЦИЦЕРОН –ПЕРШИЙ ТЕОРЕТИК ПЕРЕКЛАДУ, ОРАТОР, ПОЕТ	59
<i>Zbanatska A.O.</i>	60
MAIN PRINCIPLES OF CAPITALIZATION	60
<i>Зоцук А. К.</i>	61
ЗАСТОСУВАННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ АНГЛІЙСЬКИХ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ БАГАТОКОМПОНЕНТНИХ ТЕРМІНІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ...	61

<i>Казакова А.</i>	62
СТАНОВЛЕННЯ НІМЕЦЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (VIII-XI СТ.)	62
<i>Карліна Г.</i>	63
НІМЕЦЬКА ЛІТЕРАТУРА VIII-XI СТОЛІТТЬ	63
<i>Кисляк О.Г.</i>	64
КЛАСИФІКАЦІЯ «ФАЛЬШИВИХ ДРУЗІВ ПЕРЕКЛАДАЧІВ».....	64
<i>Кичко О.А.</i>	65
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ КОМПАРАТИВНИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ	65
<i>Кікоть М.Ю.</i>	66
КАЛЬКУВАННЯ ЯК ОДИН ІЗ ПРИЙОМІВ ПЕРЕКЛАДУ НІМЕЦЬКИХ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕРМІНІВ	66
<i>Кіро Ю.</i>	67
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ ЕЛЕКТРОННИХ ТЕКСТІВ ПЕРСОНАЛЬНИХ ВЕБ-СТОРІНОК НАУКОВЦІВ	67
<i>Кірна А.</i>	68
ІНОЗЕМНІ ЗАПОЗИЧЕННЯ В АНГЛІЙСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ XV СТ.	68
<i>Клименко Н.</i>	69
METHODS OF LEGAL TEXTS TRANSLATION	69
<i>Кокоруж М.Б.</i>	70
СИНТАКСИЧНІ КОНСТРУКЦІЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	70
<i>Коломієць Т. П.</i>	71
ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ	71
<i>Корда В.О.</i>	72
ДЖЕРЕЛА ДАВНЬОГРЕЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ	72
<i>Кравченко Н. С.</i>	73
PARTICULARITIES OF ENGLISH SLANG	73
<i>Кривенко Я.</i>	74
ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИЧНОЇ ЕКВІВАЛЕНТНОСТІ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ НІМЕЦЬКИХ ЮРИДИЧНИХ ТЕКСТІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	74
<i>Кузук Є.О.</i>	75
АТРИБУТИВНЕ СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ ЯК ОДИНИЦЯ СИНТАКСИСУ	75
<i>Левченко І.В.</i>	76
ТЕМАТИКО-ПОНЯТІЙНИЙ АСПЕКТ І СТРУКТУРНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ СКЛАДНИХ СЛІВ- ТЕРМІНІВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ВІДТВОРЕННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ (НА ОСНОВІ ТЕХНІЧНИХ ПІДМОВ).....	76
<i>Лемещенко А.А.</i>	78

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТА-ПЕРЕКЛАДАЧА ШЛЯХОМ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЇ В ПОПУЛЯРНИХ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСАХ.....	78
<i>Лісняк А.Ю.</i>	79
ВЖИВАННЯ ФРАЗОВИХ ДІЕСЛІВ У ТЕКСТАХ ПІДМОВИ ФІНАНСІВ.....	79
<i>Логінова Є.</i>	80
ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ КОРОЛЯ АЛЬФРЕДА І ЇЇ РОЛЬ В СТАНОВЛЕННІ ЛІТЕРАТУРНОЇ НОРМИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У X-XI СТ.	80
<i>Луговая А.</i>	81
ВІДОБРАЖЕННЯ БРИТАНСЬКОЇ СВІДОМОСТІ НА ОСНОВІ АНГЛІЙСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З КОМПОНЕНТОМ «ЧИСЛО»	81
<i>Ляпіна О.В.</i>	82
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ-КОЛОРОНІМІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.....	82
<i>Мазурик Ю.О.</i>	83
ФУНКЦІОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА АКТИВНОЇ ТА ПАСИВНОЇ МОДАЛЬНОСТІ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ.....	83
<i>Мазуркевич К.Ю.</i>	84
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ.....	84
<i>Мамієва А.К.</i>	85
ВІДТВОРЕННЯ ПОВЕДІНКОВИХ МОДЕЛЕЙ ДЖЕН ЕЙР В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ ПЕТРА СОКОЛОВСЬКОГО	85
<i>Matsaienko Y.G.</i>	87
THE TRANSLATION ASPECT OF SLOGAN IN ADVERTISING	87
<i>Михайлова ??</i>	88
?????	88
<i>Могиль Т.І.</i>	89
АНАЛІЗ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ ЯК МОВНОГО ЯВИЩА.....	89
<i>Морина М.М.</i>	90
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АТРИБУТИВНИХ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ	90
<i>Нагорняк О.О.</i>	91
МЕТАФОРА У НІМЕЦЬКОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ.....	91
<i>Нечепорук О.</i>	92
ПЕРЕКЛАДИ В АНГЛІЇ В XV СТОЛІТТІ «ОСЕНІ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ».....	92
<i>Нікітіна В.А.</i>	94
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЛЕКСИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ АНГЛОМОВНИХ НАЗВ УРЯДОВИХ УСТАНОВ	94
<i>Павицька Я. Г.</i>	95

СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ: НА МАТЕРІАЛІ ТЕКСТІВ В ГАЛУЗІ ЕЛЕКТРОНІКИ (В ПЕРЕКЛАДАЦЬКОМУ АСПЕКТІ).....	95
<i>Пархоменко С.В.</i>	96
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ СИНОНІМІВ У КЛІНІЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ	96
<i>Пашковська В.В.</i>	97
МОВНІ ЗАСОБИ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ КОНЦЕПТУ	97
<i>Петрова Т.О.</i>	98
TERMS, THEIR STRUCTURE AND RELATIONS WITH CONCEPTS	98
<i>Піддема А.І.</i>	99
ЕКСПРЕСИВНІСТЬ В АНГЛОМОВНИХ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТАХ	99
<i>Піняйлова М.А.</i>	100
ПЕРЕКЛАД ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМІВ В НАУКОВО-ТЕХНІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ.....	100
<i>Плис Г. В.</i>	101
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ МЕТАФОРИ В ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ	101
<i>Поляренко В.</i>	102
ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ КРИТИЧНОГО ЧИТАННЯ ТА ПИСЬМА ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТАРШОКЛАСНИКІВ	102
<i>Попкова В.М.</i>	103
ОПИСОВИЙ МЕТОД ПРИ ПЕРЕКЛАДІ БЕЗЕКВІВАЛЕНТНОЇ ЛЕКСИКИ	103
<i>Преснякова М.О.</i>	104
НЕОЛОГІЗМИ ФЕШН ІНДУСТРІЇ	104
<i>Приходько Р.А.</i>	105
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ВЛАСНИХ НАЗВ В РЕКЛАМНОМУ ТЕКСТІ.....	105
<i>Пухлій М.М.</i>	106
ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ПЕРЕКЛАД ТЕРМІНІВ У НАУКОВІЙ ФАНТАСТИЦІ.....	106
<i>Рибальченко А.А.</i>	108
ТЕОРІЯ ФРЕЙМІВ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ПЕРЕДАЧІ ІНФОРМАЦІЇ.	108
<i>Романенко Р. А.</i>	109
ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З ЕЛЕМЕНТАМИ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЧАСТИН ТІЛА.....	109
<i>Руденко І.В.</i>	110
РОЗВИТОК РИС ОСОБИСТОСТІ УСОГО ПЕРЕКЛАДАЧА	110
<i>Riabtsun O.</i>	111
TOPICAL ISSUES IN THE FIELD OF TRANSLATION.....	111
<i>Савчук Ю.</i>	112
КОНСТРУКЦІЯ «AS ... AS» У КОМПАРАТИВНИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМАХ	112

<i>Садовська М.І.</i>	113
СТРУКТУРНИЙ АНАЛІЗ ЮРИДИЧНИХ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.....	113
<i>Семенова К.В.</i>	114
СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ ЕПІТЕТІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	114
<i>Сергєєва А.М.</i>	115
ВИКОРИСТАННЯ ГРАМАТИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ У РЕКЛАМІ.....	115
<i>Сірук О.О.</i>	116
ПОЛІПАРАДИГМАЛЬНІСТЬ У СУЧАСНОМУ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ.....	116
<i>Скринник А.В.</i>	117
ЛЕКСИЧНІ МОВНІ ЗАСОБИ ОПИСУ ГОЛОВНИХ ГЕРОЇВ РОМАНУ ОСКАРА УАЙЛЬДА «ПОРТРЕТ ДОРІАНА ГРЕЯ»	117
<i>Соболева А.О.</i>	118
КОМУНІКАТИВНИЙ ПІДХІД У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	118
<i>Сорокіна Д.</i>	119
ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ ТА ПЕРЕКЛАДУ ЗАЛЕЖНОГО ІНФІНІТИВУ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ.....	119
<i>Станішевська Т. І.</i>	120
ПЕРЕКЛАД СТИЛІСТИЧНО МАРКОВАНОЇ ЛЕКСИКИ У ФІЛЬМАХ.....	120
<i>Станішевська Т. І.</i>	121
СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕКСТІВ КІНОПЕРЕКЛАДУ	121
<i>Степаненко М.В.</i>	122
ХРИСТИЯНСЬКА БІБЛІЯ. ПЕРЕКЛАДИ ГРЕЦЬКОЮ	122
<i>Strokan V.</i>	123
COMPLIMENTING IN AMERICAN ENGLISH	123
<i>Сушко Т.Д.</i>	124
КЛАСИФІКАЦІЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ ЗА ЕТИМОЛОГІЧНОЮ ОЗНАКОЮ	124
<i>Сюткіна О.С.</i>	125
МОВНА ЕКСПРЕСІЯ ТА ЗАСОБИ ЇЇ ПЕРЕДАЧІ В УКРАЇНОМОВНИХ ТА АНГЛОМОВНИХ РЕКЛАМНИХ ТЕКСТАХ.....	125
<i>Taladion Y.S.</i>	126
THE PECULIARITIES OF TRANSLATION OF ELLIPTICAL CONSTRUCTIONS FROM ENGLISH INTO UKRAINIAN	126
<i>Терещенко С. В.</i>	127
ОСОБЛИВОСТІ КВАНТИТАТИВНОЇ ЛЕКСИКИ В ЛІНГВІСТИЦІ	127
<i>Тимошенко Б.О.</i>	128

РЕКЛАМНИЙ ТЕКСТ	128
<i>Ткачук Ю.В.</i>	129
ПРОБЛЕМИ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ АНГЛОМОВНИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ	129
<i>Турченко О.А.</i>	131
НЕОЛОГІЧНІ ПРОЦЕСИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ.....	131
<i>Удот А.В.</i>	132
ХРИСТИЯНСЬКА БІБЛІЯ. ПЕРЕКЛАДИ ЛАТИНОЮ, СІРІЙСЬКОЮ, КОПТСЬКОЮ, ГОТСЬКОЮ МОВАМИ.	132
<i>Федорчук Е.В.</i>	134
ЖАНРОВО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНОЇ НАУКОВОЇ СТАТТІ	134
<i>Хмельов О.Ю.</i>	135
КОНЦЕПТ ЯК БАЗОВИЙ КОМПОНЕНТ МЕНТАЛЬНОЇ СФЕРИ	135
<i>Чубової А.О.</i>	137
ВЕРБАЛЬНІ СПОСОБИ ПЕРЕКОНАННЯ.....	137
В АНГЛОМОВНОМУ РЕКЛАМНОМУ ДИСКУРСІ	137
<i>Шахраюк М.Я.</i>	138
ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ЕКСПРЕСІВНОСТІ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.....	138
<i>Шахраюк М.Я.</i>	139
ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ЕКСПРЕСІВНОСТІ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.....	139
<i>Шищенко С.С.</i>	140
ПОСТМОДЕРНІСТИЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ПОЕТИЧНОМУ ПЕРЕКЛАДІ.....	140
<i>Юхименко А.</i>	141
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СЛЕНГУ В ПІДМОВІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	141
<i>Ющенко Р.В.</i>	142
СТАТУС АНГЛІЦИЗМІВ В ТЕКСТАХ УКРАЇНСЬКОЇ РЕКЛАМИ.....	142
<i>Ярина Ю. В.</i>	143
ІНВЕРСІЯ ЯК ЗАСІБ ВИРАЖЕННЯ ЕМФАЗИ ТА ЇЇ ПЕРЕКЛАД З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ	143
<i>Ясинська С. В.</i>	144
ПЕРЕКЛАД МЕТАФОР УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	144

Київський університет ім. Б. Грінченка, факультет філології,
група ФАм-1-12-1.0д

СТРАТЕГІЇ ВІДТВОРЕННЯ МОВИ ПЕРСОНАЖІВ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ О.МОКРОВОЛЬСЬКОГО І М.ПАВЛОВА

Однією з актуальних проблем сучасного перекладознавства є питання перекладу драматичних творів. Кожен художній текст існує в певному культурному контексті. Чим сильніше відрізняються контексти, тим складнішим є завдання перекладача, який має подолати та адекватно передати цю культурну різницю. Розбіжність у мовах, традиціях, світобаченні зумовлює необхідність використання певних перетворень, які відбуваються у перекладі. У перекладі однієї мови іншою виникає асиметрія, яка по-своєму передає особливості кожної мови.

Перекладач постає перед вибором: або намагатися скопіювати прийоми оригіналу, або, якщо це можливо, створити у перекладі власний стилістичний прийом, який мав би аналогічний емоційний ефект на читача. Для перекладача важлива не стільки форма, скільки функція стилістичного прийому у тексті.

З огляду на можливості відтворення специфічних рис певної культури науковці виділяють й особливі стратегії перекладу. У нашій роботі ми розглянемо такі стратегії перекладу як «одомашнення» та «очуження». Для цього ми наведемо приклад із твору.

THE FLOWER GIRL. *Nah then, Freddy: look wh' u' gowin, deah* [4].

Переклад О. Мокровольського: Квіткарка. *Ну шо се ти, Хреді! Чо' ни дивисся, куди ступайш, любчику* [3]?

М. Павлов: Квіткарка. *Ну, ти, Хреді, диви, куди сунеш* [2, 10]!

Тож, ми бачимо, що в оригіналі твору лексичні одиниці використовуються як діалектні у мовленні дівчини (форма дієслова *gowin*, прикметник *deah*). О. Мокровольський відтворює ці слова, використовуючи неправильні форми слів (потрібно: *дивишся, ступаєш*); прикметник автор перекладає як іменник, таким чином вказуючи на нелітературне мовлення

квіткарки. У свою чергу М. Павлов перекладає *gowin* як *сунеш*, що більш схоже на розмовне мовлення. Таким чином, у першому перекладі застосовано прийом «очуження», – перекладач намагався передати специфічні культурні елементи, перекладаючи більш точно текст оригіналу; у другому – застосовується прийом «одомашнення», – перекладач намагався спростити мову оригіналу, застосовуючи місцеві еквіваленти, що робить текст легшим для сприйняття, але при цьому створюється світ, який відрізняється від того, що зображено в оригіналі.

У перекладі М. Павлова також подаються коментарі, аби ознайомити читача більш детально із культурою оригіналу, «ввести» в іноземний для нього світ.

Отже, можемо зробити висновок, що переклад М. Павлова більш стилістично-забарвлений, яскравіший, з точки зору використання стилістичних засобів; у свою чергу, переклад О. Мокровольського спрямований на літературність мови перекладу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1) Чередниченко О. Про мову і переклад / О. Чередниченко. - К. : Либідь, 2007. - 248 с.
- 2) Шоу Д. Б. Пігмаліон: П'єси / Д. Б. Шоу ; Пер. з англ.. – К. : Країна Мрій, 2012. – 320 с. : іл.
- 3) Шоу Д.Б. Пігмаліон [Електронний ресурс] / Джордж Бернард Шоу; [пер. с англ. О. Мокровольського] – Режим доступу: <http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/149/>.
- 4) Show G.B. Pygmalion [Електронний ресурс] / George Bernard Show. – Режим доступу: <http://www.bartleby.com/138/1.html>.

ОПЕРАЦІЙНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ГЕНЕРАЛІЗАЦІЇ

Із розвитком перекладознавства зростають вимоги до якості перекладу. Кваліфікований переклад вимагає досягнення комунікативно-прагматичної рівноцінності текстів оригіналу і перекладу. Встановлено, що для досягнення рівноцінного комунікативного ефекту оригіналу та перекладу часто використовуються такі прагматично зумовлені лексичні трансформації як генералізація, конкретизація та заміна.

Питанням перекладацьких трансформацій займалися такі фахівці як Фітерман А. М., Швейцер А. Д., Рецкер Я.І., Комісаров В. Н., Бархударов Л.С., Латишев Л.К. та інші.

Як визначив Я. І. Рецкер., прийом генералізації значень є діаметрально протилежним прийомам диференціації та конкретизації, так як він полягає в заміні часткового загальним, видового поняття родовим. Генералізація в межах однієї мови базується на *гіперо-гіпонімії* – родо-видових відношеннях в лексико-семантичній системі.

Досить часто трансформація генералізації стосується тих випадків, коли в мові перекладу відсутнє видове поняття зі схожим значенням на поняття мови оригіналу, а от еквівалент родовому поняттю мови оригіналу існує в мові перекладу. Також, коли читач скоріш не зрозуміє дослівний переклад якоїсь іноземної реалії, вдаються до генералізації, якщо родове поняття даної реалії буде більш зрозумілим і від цього занадто не постраждає зміст.

При перекладі з англійської мови на українську даний прийом використовується набагато рідше, ніж конкретизація чи диференціація. Це пов'язано з особливостями англійської лексики. Слова цієї мови частіше мають більш абстрактний характер, ніж українські слова, що стосуються того ж самого поняття. Іноді генералізація застосовується у відповідності зі стилістичними нормами, прийнятими в українській мові та літературі.

ОПЕРАЦІЙНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ГЕНЕРАЛІЗАЦІЇ

Із розвитком перекладознавства зростають вимоги до якості перекладу. Кваліфікований переклад вимагає досягнення комунікативно-прагматичної рівноцінності текстів оригіналу і перекладу. Встановлено, що для досягнення рівноцінного комунікативного ефекту оригіналу та перекладу часто використовуються такі прагматично зумовлені лексичні трансформації як генералізація, конкретизація та заміна.

Питанням перекладацьких трансформацій займалися такі фахівці як Фітерман А. М., Швейцер А. Д., Рецкер Я.І., Комісаров В. Н., Бархударов Л.С., Латишев Л.К. та інші.

Як визначив Я. І. Рецкер., прийом генералізації значень є діаметрально протилежним прийомам диференціації та конкретизації, так як він полягає в заміні часткового загальним, видового поняття родовим. Генералізація в межах однієї мови базується на *гіперо-гіпонімії* – родо-видових відношеннях в лексико-семантичній системі.

Досить часто трансформація генералізації стосується тих випадків, коли в мові перекладу відсутнє видове поняття зі схожим значенням на поняття мови оригіналу, а от еквівалент родовому поняттю мови оригіналу існує в мові перекладу. Також, коли читач скоріш не зрозуміє дослівний переклад якоїсь іноземної реалії, вдаються до генералізації, якщо родове поняття даної реалії буде більш зрозумілим і від цього занадто не постраждає зміст.

При перекладі з англійської мови на українську даний прийом використовується набагато рідше, ніж конкретизація чи диференціація. Це пов'язано з особливостями англійської лексики. Слова цієї мови частіше мають більш абстрактний характер, ніж українські слова, що стосуються того ж самого поняття. Іноді генералізація застосовується у відповідності зі стилістичними нормами, прийнятими в українській мові та літературі.

ЗАРОДЖЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ СЛОВЕСНОСТІ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ДАЛЕКОСХІДНІ ЦИВІЛІЗАЦІЇ

Науковці різних країн світу завжди цікавилися культурними традиціями Китаю, що беруть початки зі стародавніх часів. Однією з найважливіших тем, що і донині цікавить вчених є зародження писемності, що дала основу і сприяла подальшому розвитку виникненню інших писемностей Далекого Сходу. В цьому випадку роль китайської писемності розглядається як основоположна, цим і зосереджує на собі увагу вчених.

Китайська ієрогліфічна писемність - виняткове явище серед сучасних писемностей. Це - єдина ієрогліфічна писемність світу, що була винайдена протягом півтора тисячоліття до н. е. і продовжує існувати в наші дні.

Винайдені ієрогліфічні знаки практично переважають у всіх осередках древніх цивілізацій - на Близькому Сході, у Південній Азії, Китаї, залишивши по собі деякі пам'ятки, що сприяли подальшому вивченню цього явища. І тільки китайська ієрогліфічна писемність протягом усієї своєї історії змогла пристосуватися до мінливих умов розвитку китайської цивілізації і, що не менш важливо, залишатися складним, але прийнятним в Китаї засобом письма.

Найцікавішим фактором, який зазвичай і спонукає науковців заглиблюватись в китайську писемність, є те ,що вона ієрогліфічна і значною мірою відрізняється від алфавітної як формою, так і ступенем складності окремих знаків.

Китайська мова налічує понад трьохсот тисячолітню історію. Писемна мова змінювалася порівняно повільно, використовуючи давньокитайську мову як основу, так звану веньянь. У Китаї вона зберігала свої позиції до початку 20-х років ХХ ст.

Що ж до ієрогліфів, вони утворилися внаслідок розвитку первісного китайського піктографічного письма. Найдавнішою датованою пам'яткою

китайського письма є написи, зроблені на десятиох кам'яних барабанах біля головної брами пекінського храму Конфуція, періоду династії Чжоу.

Отже, бачимо, що китайська писемність є абсолютно унікальним явищем, як і вся китайська культура загалом. Вона постає перед нами у своїй неповторності і унікальності, процес її вивчення, безумовно, буде тривати ще багато століть. Ієрогліфічна писемність пройшла кілька етапів розвитку, та попри численні спроби реформаторів змінити її, зробити більш доступною для народу, загальні принципи ієрогліфічної писемності залишаються незмінними на протязі десятків століть. Тому, аби зрозуміти китайську культуру, китайську цивілізацію та китайський традиційний світогляд - необхідно вивчати не лише китайську мову, а й історію.

Потрібно ще раз зазначити, що китайська культура — єдиний приклад давньої культури, що зберегла свою систему писемності донині.

Артюх А.О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-91

СХЕМА ПЕРЕКЛАДУ АВТОРСЬКИХ НЕОЛОГІЗМІВ

Авторський неологізм – це слово чи значення слова створене письменником, поетом, публіцистом для позначення нових або видуманих явищ дійсності, нових або видуманих предметів чи понять. Такі слова роблять текст більш експресивним, тож важливо і зберегти їх смислове навантаження при перекладі. Проте перш ніж перекладати подібне новоутворення необхідно з'ясувати його значення або з контексту, або за допомогою тлумачних словників, або шляхом аналізу його структури.

Визначивши значення слова, можна переходити безпосередньо до його перекладу. Науковці пропонують різні шляхи і прийоми перекладу неологізмів, серед яких:

1. Транслітерація – прийом «безеквівалентного запозичення», оснований на передачі графічного образу іншомовного слова. Наприклад: *Люмос - Lutos*;

2. Транскрипція має за основу передачу звукового образу одиниці вихідної мови. Наприклад: *Акціо - Accio*;

3. Калькування - заміна складових частин лексичної одиниці на словарні відповідники в мові перекладу. Наприклад: *firebringer – вогнедавець*;

4. Приблизний переклад (аналогова заміна). Наявність у співставлених мовах реалій схожих у денотативному значенні, але відмінних у національно-культурному плані. Наприклад, *Santaklaus, Sankt Nikolaus – Дід Мороз*;

5. Описово-пояснювальний переклад.

6. Утворення перекладачем неологізму, що відрізняється від калькування відсутністю етимологічного зв'язку з лексичною одиницею вихідної мови.

Отже, на основі цих даних можна стверджувати, що наявність безеквівалентних одиниць не означає, що їх значення неможливо передати при перекладі чи що воно перекладається з меншою точністю, ніж одиниці, які мають прямі відповідники. Справа в тому, що такі слова щоразу ставлять перекладача перед вибором того чи іншого способу їх передачі.

Барановська К.Ф.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-93

ДІЄСЛІВНО-ІМЕННИКОВІ СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВНИХ СИСТЕМАХ

Дієслівно-іменникові словосполучення трактуються у сучасній лінгвістиці по-різному. Ця тема – одна з малодосліджених в українській та англійській мовах і одна з найсуперечливіших. Проблема дослідження дієслівно-іменникових словосполучень посідає особливе місце у лінгвістиці.

Існує багато визначень дієслівно-іменникових словосполучень. Кожний дослідник трактує цей термін по-своєму. Найпоширенішим визначенням є таке: дієслівно-іменникові словосполучення — це органічне поєднання дієслова й іменника, граматичним центром сполучення виступає дієслово, семантичним – стає іменник, оскільки дієслівний компонент лише зберігає граматичні показники і передає загальне значення дії, яку називає іменник. Дієслова, що

входять до складу таких словосполучень, вказують на віднесеність дії чи стану до певного кола явищ, вони лише окреслюють подію, але не дають їй чіткого позначення, не називають її.

Дієслівно-іменникові словосполучення є найхарактернішими для таких різновидів усної та писемної комунікації, як офіційно-діловий, науковий, та публіцистичний стилі. Дієслівно-іменникові словосполучення особливо характерні для мови документів, розміщених у газеті, у матеріалах офіційного характеру. Виправданими вони можуть бути й тоді, коли є потреба надати текстові певної урочистості.

У сучасній лінгвістиці й досі залишається невирішеним ряд проблем, що стосується існування у системі мови та функціонування у мовленні дієслівно-іменникових словосполучень. Дієслівно-іменникові словосполучення становлять велику за обсягом та вагому за дією групу номінативних одиниць і відображають національну специфіку сполучуваності слів в українській та англійській мовах.

Батур А. О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛН-91

СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛО-АМЕРИКАНІЗМІВ У СФЕРІ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ УКРАЇНСЬКОЮ

Комп'ютерні англо-американізми відрізняються розвиненішою тематичною організацією в порівнянні з німецькою чи українською мовами. Розвиток цього мовного явища і його розповсюдження серед зростаючого числа носіїв німецької мови обумовлюється впровадженням комп'ютерної техніки в життя сучасного суспільства. Вважається, що комп'ютерний жаргон повинен стати об'єктом пильної уваги вчених-мовознавців, адже, як показують приклади інших жаргонних систем, спеціальна лексика іноді проникає в літературну мову і закріплюється там на довгі роки. Складність перекладу комп'ютерної тематики полягає в тому, що багато комп'ютерних термінів відносяться до

безеквівалентної лексики. Для інтерпретації англomовних комп'ютерних термінів застосовують такі прийоми перекладу, як калькування, конкретизація, генералізація, прийом смислового розвитку, антонімічний переклад, заміна і перетворення частин пропозиції.

Процес запозичення іншомовних слів неоднозначно впливає на розвиток німецької мови. Вони виконують роль збагачення словникового складу загальноповживаної мови. Основні правила перекладу англо-американізмів в сфері комп'ютерної термінології, якщо перекладач стикається з терміном при перекладі в якому він не впевнений, то, по-перше, слід перевірити, чи не відноситься він до групи неперекладних. Якщо це так, то необхідно з'ясувати, чи існує вже сталий варіант цього терміна. Якщо переклад терміну вже існує, то слід використовувати саме його незалежно від того, за якою моделлю він побудований. Тільки в тому випадку, коли традиційного еквівалента ще не з'явилося, перекладач може самостійно вибирати спосіб перекладу.

Батюта Т. В.

НТУУ «КПІ», Факультет Лінгвістики, Група ЛА-92

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ МЕТАФОР В АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Проблема взаємодії мови і влади є надзвичайно актуальною в умовах розвитку демократичного соціального устрою та геополітичного балансу в світі. Досвід політичної діяльності викликав значний інтерес до політичної комунікації, оскільки вирішення політичних питань залежить від адекватного та прозорого їх висвітлення та інтерпретації. На сьогодні не лише лінгвісти, а й представники інших фахових дисциплін підкреслюють маніпулятивність політичного дискурсу намагаються визначити вплив мовних засобів вираження експресії та їх вплив на масову свідомість.

Комунікативний імідж суб'єктів політичного дискурсу, їх стратегії та тактики зумовлюють використання у політичних текстах лексичних одиниць, які надають висловлюванням експресивного забарвлення, виражають позицію в

оцінці політичних подій, свідчать про високий рівень культури мовлення. Одним із основних риторичних засобів створення образності та емоційного забарвлення у мовленні політиків є метафора.

За останні десятиріччя лінгвістичний погляд на метафору як на використання слів одного класу предметів або явищ для номінації явищ та предметів іншого класу на основі подібності порівнювальних предметів чи явищ змінився. У сучасній лінгвістиці такий стилістичний засіб розглядається як спосіб пізнання, оцінка та пояснення світу. Метафора відображає національну, соціальну та індивідуальну самосвідомість, формує ставлення людини до світу за допомогою певних образів, які лежать в основі метафор. Такі образи виникають у межах загальноприйнятої системи цінностей і спираються на традиційні для конкретної етнічної спільноти поняття й правила. Тому пряме перенесення метафор з тексту оригіналу у текст перекладу не завжди можливе або доречне, оскільки вимагає адекватної передачі насамперед асоціативних зв'язків метафори, яка ускладнюється через розбіжності концептуальних систем різних мов. У цьому сенсі одним із головних завдань перекладача є відтворення метафори не лише як елемента тексту оригіналу, а й як компоненту концептуальної системи.

У нашому дослідженні основна увага зосереджується на виявленні саме концептуальних метафор в англомовних політичних текстах. Риторика англомовного політичного дискурсу насичена різними метафоричними моделями. Дослідження риторики англомовних політичних діячів, зокрема Барака Обами, Джорджа Буша та Гіллари Клінтон, засвідчили наявність певних уподобань конкретних політиків щодо вибору певної поняттєвої сфери для створення політичної дійсності. Так, у своїх політичних промовах Барак Обама та Джордж Буш проявляють схильність до використання метафор «війни», у межах якої соціально-політичні явища нації концептуалізуються як зброя, наступ, атака, боротьба, військові дії тощо. Наприклад: «If we could **win a battle of ideas** against the communists, we can stand with the vast majority of Muslims». –

*Якщо нам вдалось **перемогти комуністів у битві ідей**, то ми посперечаємось також із величезною кількістю мусульман.*

Проведений аналіз свідчить, що широкого розповсюдження набули метафори із концептами погоди, природних явищ та катаклізмів: *«And we must make it clear to every man, woman and child around the world who lives under the **dark cloud of tyranny**»*. – *І ми повинні зробити так, щоб наша позиція була зрозумілою для усіх, хто живе під **затъмареним небом тиранії**.*

Аналізуючи метафорику у промовах відомих політичних діячів, варто відзначити активне використання у них метафори з номінаціями «подорож, шлях, дорога, розвиток, прогрес, рух, оновлення» та ін.

Таким чином, концептуальні метафори дозволяють не лише проникнути у свідомість слухачів, а й перебудувати її, та мають на меті привернути увагу слухача шляхом зображення об'єкта у новому, несподіваному світлі.

Беленко Є.В.

НТУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛН -01

ПЕРЕКЛАД В ЕПОХУ РОМАНТИЗМУ

Історичними етапами в розвитку романтизму в літературному і перекладацькому дискурсі були зародження Йенського гуртка (А.Шлегель, Ф.Шлегель, Новаліс, Тік, пізніше – Шлейєрмахер і Шеллінг), в лоні котрого були сформульовані основні філософсько-естетичні принципи романтизму. Але варто зазначити, що перекладацька справа в епоху романтизму розвивалась не тільки в Німеччині, а й в Англії, Франції та ряді інших країн.

Літературознавча позиція перекладознавства формувалась в умовах внутрішніх суперечок між прихильниками «вчено-академічного напрямку», який розвивав ідеї «буквального» (точного, технологічно точного, формального) перекладу, який називали наукою, і їх супротивниками, прихильниками пушкінської традиції вірності «духу, а не букві» оригіналу, який стверджував принципи «вірного» (повноцінного чи адекватного) перекладу, який іменували «високим мистецтвом».

Німцями була вироблена ціла концепція перекладу і його місця в літературі. Можна також зазначити, що в романтичних суперечках про переклад як явище освоєння майже завжди містифікується. При цьому освоєння чужого з одного боку пов'язується з ідеєю безкорисного самозречення і в якомусь сенсі – відступництва від «свого», а з іншого боку і одночасно – з ідеєю благого насильства. Як наголошував Фрідріх Шлейєрмахер в своїй знаменитій лекції «Про різні методи перекладу» призначення перекладача послідовно зв'язується с актом зречення (Entsagung). Місія перекладача оточена героїчним ореолом – він, можна сказати, «двічі обраний» – не тільки аристократ культури, а й служитель навіть по відношенню до неї чомусь високому, позамежному.

Отже, можна зробити висновок, що епоха романтизму відіграла велику роль у становленні перекладачів, вона заклала принципи адекватного перекладу, якими ми маємо можливість послуговуватись і до сих пір.

Биченко О.П.

НТУУ «КПІ», ФЛ, гр.ЛФ-01

LOAN WORDS IN ENGLISH

The problem of loan words in English language is really relevant because in the course of its development English has accepted big quantity of loan vocabulary. Such a big layer of loan words made linguists to arrive at an idea that English lost its originality, that it presents us something like a “ hybrid ” language.

To our mind these statements are contrary to the fact, so the purpose of this work is to show that this language is not an amalgam of different languages.

The fact is that only 30 % of words are native in English and another 70 % are borrowings from French, Latin, Greek, Italian, Flemish and others. As a result of a long period when England was under french domination, it was the largest source of new words related with different domains : church, law and government, nobility, military, culture and luxury goods. We can see the naval terms borrowed from Flemish, the science terms - from classic languages, the words of coking from Italian.

English has gone through many periods in which large number of words from a particular language were borrowed. These periods coincide with times of major cultural contact between English speakers and those speaking another language. The waves of borrowings during different periods of essentially strong cultural contacts are not sharply delimited, and can overlap.

Regardless of the fact that original words are not so numerable, they are used much more often in everyday communication. We use everyday such words as : *have, he, on, good, thing* in contrast to such loan words as : *vehicle, fuselage, chauffeur*. So if we make some correlations between native English words and borrowings according to live communication, we will obtain different results.

To sum up loan words helped to enrich the vocabulary but they are used in special situations and not for everyday communication.

Білобровка В.І.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-02

ЗАСОБИ ПЕРЕКЛАДУ НЕОЛОГІЗМІВ ТА ОКАЗІОНАЛІЗМІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

У результаті постійних змін в усіх сферах життя виникає необхідність позначення нових понять, а таким чином і необхідність у їх перекладі.

Існує кілька визначених засобів перекладу неологізмів. Найбільш розповсюдженим є засіб підбору відповідного аналога в іншій мові. Але якщо такого аналога не існує використовується ряд прийомів перекладу, таких як:

- **транслітерація або транскрибування** – метод транслітерації підходить для передачі авторських неологізмів більше ніж транскрибування, так як невідомо звучання okazionalizmu;

- **описовий переклад** – переважний засіб перекладу новоутворень. Найчастіше це відбувається в тих випадках, коли поняття, яке називає неологізм, відсутнє в культурі мови перекладу;

- **калькування** – цей спосіб перекладу, який найчастіше застосовується під час перекладу еквівалентних понять у двох мовах або для називання поняття, яке нещодавно з'явилося у мові.

Останнім часом дуже поширеним є прийом **прямого включення**, який являє собою використання оригінального написання англійського слова в текст перекладу. Такий засіб являє собою шлях найменшого опору і мінімальних трудовитрат.

Як правило, один і той же неологізм можна перекласти різними засобами, проте через деякий час один з варіантів витісняє інші. Основними критеріями, які повинні бути прийняті до уваги перекладачем при пошуку відповідності англійському неологізму та оказіональному слову в українській мові, є стислість і однозначність тлумачення. Запропонований перекладачем варіант повинен бути зрозумілий одержувачу.

Білява Н.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-13

ХРИСТИЯНСЬКА БІБЛІЯ. ПЕРЕКЛАДИ ЛАТИНСЬКОЮ, СІРІЙСЬКОЮ, КОПТСЬКОЮ, ГОТСЬКОЮ МОВАМИ

Актуальність нашої теми визначається підвищеним інтересом до книги книг - Біблії - з моменту її створення до сьогодні. Опираючись на власні судження, світовий досвід, історичну науку і дослідження перекладацької діяльності, варто відзначити, що саме Святе Письмо є тією фундаментальною книгою, яка в першу чергу перекладалась у християнських країнах з появою писемного перекладу. Особливу значимість представляють питання присвячені власне процесу перекладу, зважаючи на різні несприятливі для тлумача чинники, які сучасна наука називає лінгвістичними явищами.

Важливо сказати, що християнізація залишила свій слід, змусивши тим самим найяскравіших представників культурного про шарку зробити свій внесок у подальше поширення релігії і створити переклади Святого Письма. В межах даної роботи ми розглянули історичні постаті видатних перекладачів

початку нового тисячоліття, а саме Ієроніма Стридонського, Орігена, Алкуїна, Вульфїлі. Вони були першопрохідцями перекладацької справи, які зробили неоціненний внесок в культурну спадщину всього світу.

Ми не можемо назвати перекладачів «тихими кабінетними ученими», бо їхня праця вимагала не лише бездоганного знання мов, але й уміння правильно сформулювати первинний текст, подати його зрозумілою мовою для читачів, яким націлений певний переклад. Але варто відзначити не завжди їм вдавалось добитися абсолютної відповідності з першоджерелом. Яскравим свідченням цього є те, що навіть затверджені церквою переклади підлягали критиці. Проте ми не можемо судити майстерність чи навпаки недбалість древніх перекладачів, адже варто згадати про складнощі, які виникали при роботі з єврейськими невокалізованими текстами. Зміст не завжди міг бути переданий точно через особисте сприйняття написаного. Цей факт справив на нас враження, бо ми зрозуміли: будь-які дискусії на рахунок Святого Письма не мають змісту, ніхто не може гарантувати стовідсоткової достовірності. Залишається тільки вірити на слово.

Бондаренко О.В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-11

ХРИСТІЯНСЬКА БІБЛІЯ. ПЕРЕКЛАДИ ГРЕЦЬКОЮ

1. Священною книгою християн (Святим Письмом) є Біблія (гр. bibliv — книги). Християни її ще називають Словом Божим, Книгою спасіння, Книгою книг тощо. Назва «Біблія» утвердилася із IV ст. Так уперше назвав цю книгу Константинопольський патріарх і богослов Іоан Златоуст (приблизно 350 — 407). Біблія формувалася протягом I тис. до н. е. — II ст. н. е. шляхом відбору, редагування та канонізації текстів, які іудейська, а згодом і християнська традиції вважали богонатхненними.

2. Біблія поділяється на дві частини: Старий Заповіт і Новий Заповіт. В основі назви "Заповіт" (від гебрейського berit - угода, договір, союз, заповіт) лежить ідея угоди Бога з усім людством.

В Старому Заповіті розповідається про союз Бога з єврейським народом.

В Новому Заповіті розповідається про союз Бога з людством через Ісуса Христа.

3. Біблія є пам'яткою найдавнішої писемності людства, що включає юридичні кодекси, міфи, легенди, притчі, хроніки, псалми. Біблія найвідоміша книга в світі, перекладена вона 1829 мовами й наріччями. Існує Біблія вже понад три тисячі років і житиме, думаю, вічно. Вона вважається святою, бо проголошує Слово Боже, пропонує високі моральні цінності. Біблія є витвором витонченої словесності і має літературно-художнє значення.

4. У III—II ст. до н. е. на основі діаспорної версії було зроблено переклад Старого Завіту грецькою мовою, він отримав назву Септуагінта (лат. *Septuaginta* — сімдесят). За легендою, його здійснили 72 перекладачі протягом 72 днів. Саме Септуагінта стала основою християнського Старого Завіту. В руслі її традицій, але з деякими скороченнями, канонізовано латино мовний варіант Старого Завіту, що має назву Вульгата. Неканонічні книги Старого Завіту вважають "душе корисними" (православ'я), богонатхненними (католицизм).

Булда Н.В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-82 м

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ КОГНІТИВНИХ МЕТАФОРИЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ В РОМАНІ СЮЗАН КОЛЛІНЗ «ГОЛОДНІ ІГРИ»

Когнітивну теорію метафори сформували наукові праці Дж.Лакоффа, Х.Томпсона ін. [1]. Структурно-семантичний аналіз сформувала Г.Н.Скляревська.

Тому метою цієї праці є структурно-семантичний аналіз когнітивних метафоричних конструкцій у дзеркалі художньої літератури.

Структурно-семантичний аналіз метафоричних конструкцій проводиться в рамках дослідження денотатів, які беруть участь в їх створенні. В якості

загальнопоширених варіантів Г.Н.Скляревська[2, 101] виділяє переноси за наступними схемами:

1) ПРЕДМЕТ – ПРЕДМЕТ

My littlesister, Prim, curled upon herside, cocooned in my mother's body... - Моя маленька сестричка Прим лягла на бочок і скрутилася калачиком, ставши схожою на кокон...

2) ПРЕДМЕТ – ФІЗИЧНИЙ СВІТ

Straight black hair, olive skin, we even have the same gray eyes. – Пряме чорне волосся, шкіра з оливковим відливом, у нас навіть очі однакового сірого кольору. Метафоричний перенос відбувається при вживанні прикметника «*olive*» у поєднанні з іменником «*skin*» і передає не тільки особливий відтінок шкіри людини, але і несе в собі конотацію, асоційовану з цим предметом: оливкова шкіра – блискуча, екзотична, приваблива.

3) ПРЕДМЕТ – ПСИХІЧНИЙ СВІТ

У прикладі *painful weeks – болісні тижні* прикметник «*painful*» має вихідне значення «*болісний*», але вживаючись в даній метафорі набуває нового значення «*сповнені неприємними подіями, переживаннями*».

4) ПРЕДМЕТ – ЛЮДИНА

Bubbly as ever. – Як завжди весела: метафоричний перенос відбувається завдяки прикметнику *bubbly*, який означає «*ігристий, шипучий*» і має асоціацію з алкогольним напоєм. В даному контексті він означає «*весела людина*»

5) ПРЕДМЕТ – АБСТРАКЦІЯ

Prim's face is as fresh as a raindrop. – А от обличчя Прим було свіженьке, наче крапля дощу. Когнітивна метафора, метафоричний перенос в якій відбувається за допомогою порівняльної конструкції. Іменник «*a raindrop*» використовується в переносному значенні, утворюючи вторинну номінацію, так як його оточення надає йому нового значення.

6) ТВАРИНА – ЛЮДИНА

Метафорична одиниця у реченні *Hesnapsback. – Огризнувся він у відповідь* заснована на дієслові *snap*, яке означає «кусати» і належить тварині.

7) ЛЮДИНА – ЛЮДИНА

The crowd murmuring unhappily. – Невдоволений гомін натовпу. «Crowd» несе метафоричне значення «люди».

8) ФІЗИЧНИЙ СВІТ – ПСИХІЧНИЙ СВІТ

Gale took a dig at Madge. – Гейл уколов Мадж.

На основі узагальнення численного теоретичного матеріалу ми встановили, що використання людиною певних понять для створення метафори несе відбиток світосприйняття народу.

Був розглянутий та уточнений системний характер метафори. На прикладах роману Сюзан Коллінз «Голодні ігри», в якому проводився структурно-семантичний аналіз когнітивних метафор за такими схемами: предмет – предмет, предмет – людина, предмет – абстракція, предмет – фізичний світ, предмет – психічний світ, тварина – людина, людина – людина, фізичний світ – психічний світ.

Дослідження метафори як когнітивної моделі показало, як образне мислення трансформує сприйняття людиною позамовних реалій, що впливає на структуру та співвіднесеність мовних одиниць, регулює процес метафоризації та може спричиняти появу оригінальних метафор.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лакофф Д., Джонсон М. Метафори, якими ми живемо // Теорія метафори: збірник. – М.: 1990. – 396 с.
2. Складарская Г.Н. Метафора в система языка. – Наука – 1993. – 148 с.

ЗАСОБИ ПЕРЕКЛАДУ НЕОЛОГІЗМІВ ТА ОКАЗІОНАЛІЗМІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

У результаті постійних змін в усіх сферах життя виникає необхідність позначення нових понять, а таким чином і необхідність у їх перекладі.

Існує кілька визначених засобів перекладу неологізмів. Найбільш розповсюдженим є засіб підбору відповідного аналога в іншій мові. Але якщо такого аналога не існує використовується ряд прийомів перекладу, таких як:

- **транслітерація або транскрибування** – метод транслітерації підходить для передачі авторських неологізмів більше ніж транскрибування, так як невідомо звучання okazіonalіzmu;

- **описовий переклад** – переважний засіб перекладу новоутворень. Найчастіше це відбувається в тих випадках, коли поняття, яке називає неологізм, відсутнє в культурі мови перекладу;

- **калькування** – цей спосіб перекладу, який найчастіше застосовується під час перекладу еквівалентних понять у двох мовах або для називання поняття, яке нещодавно з'явилося у мові.

Останнім часом дуже поширеним є прийом **прямого включення**, який являє собою використання оригінального написання англійського слова в текст перекладу. Такий засіб являє собою шлях найменшого опору і мінімальних трудовитрат.

Як правило, один і той же неологізм можна перекласти різними засобами, проте через деякий час один з варіантів витісняє інші. Основними критеріями, які повинні бути прийняті до уваги перекладачем при пошуку відповідності англійському неологізму та okazіonalіzmu в українській мові, є стислість і однозначність тлумачення. Запропонований перекладачем варіант повинен бути зрозумілий одержувачу.

АНГЛІЦИЗМИ В УКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Українська науково-технічна термінологія формувалась упродовж віків, під впливом багатьох чинників, що спричинило неоднорідність її складу: шлях становлення української науково-технічної термінології є закономірним еволюційним процесом, який безпосередньо пов'язаний із розвитком України й української мови. Нині питання про запозичення в термінології набуло особливого значення, зважаючи на посилення міжнародних наукових досліджень та активізацію не лише термінів-інтернаціоналізмів, а й іншомовних компонентів.

Англiцизм - слово, його окреме значення, вислів тощо, які запозичені з англійської мови або перекладені з неї чи утворені за її зразком. Особливостями фонетичного освоєння англiцизмів є те що, науково-технічні терміни запозичуються переважно писемним шляхом через опрацювання та переклад іноземної літератури. Унаслідок цього зовнішня форма запозичених термінів часто відтворюється транслітеруванням. Завдяки впливу орфографії мови-джерела процес фонетичного освоєння термінів, запозичених писемним шляхом, відбувається повільніше, ніж адаптація термінів, запозичених усно. Освоєння композитів англiкомовного походження відбувається на всіх рівнях сучасної української мови. На кожному структурному рівні мови адаптація композитів має власні характерні особливості й тенденції. Пристосовуючись до граматичної, фонетичної, словотвірної систем української мови, вони переважно підпорядковуються більшості норм цих систем, оскільки не можуть зруйнувати чи похитнути стійкість її рівнів.

Отже, композити англiкомовного походження, входячи до української науково-технічної термінології, долають складний і тривалий шлях адаптації до її лексико-семантичної, граматичної й словотвірної систем.

ПАРЕМІЇ ЯК ВИРАЗНИКИ ЕТНОКУЛЬТУРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ

Для сучасних лінгвістів об'єктом особливої уваги є дослідження взаємозв'язку мови та культури, аналіз етнокультурних особливостей спілкування представників різних націй. Паремії як виразники національної культури та свідомості надають багатий матеріал для вивчення традицій певного етносу. Вивченню паремій присвячено чимало праць вітчизняних лінгвістів, які досліджують національно-культурну специфіку українських та англійських фразем (Краснобаєва-Чорна Ж., 2008), перспективність їх дослідження (Кузько І.П., 2006), етнокультурний аспект та національну обумовленість паремій (Лановик М., 2007).

Останнім часом спостерігається зростання інтересу до паремійних мовних форм. До таких форм зараховують фразеологізми, розмовні штампи, шаблони, фольклорні утворення тощо. Семасіологи й етнографи намагаються за допомогою пареміологічного матеріалу показати особливу специфіку світосприйняття того чи іншого етносу, той самий «народний дух». Сучасні лінгвісти розглядають паремії не лише з точки зору їх функціонування, а і впливу паремійних мовних форм на культуру народу. Паремії є невід'ємною частиною творення мови і тому об'єктом багатьох досліджень з лінгвістики, соціології, психології та історії.

Життя народу є невичерпним джерелом фразеотворення і водночас фразеологічним тлом, на якому проступають лінгвоетнічні та лінгвокультурні цінності. Беручи до уваги, що останнім часом прослідковується поява нових фразеологізмів, крилатих висловів та афоризмів з іншими стрижневими компонентами, створення нових паремійних мовних форм весільної тематики свідчить про динаміку фразеологічної говіркової системи в українській мові.

PECULIARITIES OF ENGLISH AND UKRAINIAN NEWSPAPER STYLES

English and Ukrainian styles are quite different the one from another. The reasons of its odds are caused by different cultures, traditions, history and the likewise. In addition, it creates a lot of difficulties during the translation, so at present the problem continues to be explored by scholars.

The English newspaper writing was the last of all the styles of written literary English to be recognized as a specific form of writing standing apart from other forms. The specific conditions of newspaper publication, the restriction of time and space, have left an indelible mark on newspaper English. More than that, according to A. B. Fedorov, newspaper-texts – in contradiction to other texts – are very seldom translated completely and in their pure form.

We should say that the modern newspaper carries material of an extremely diverse character. Moreover, all kinds of newspaper writing are informative and evaluative in the same time. Information in the English newspaper is conveyed, in the first place, by means of: brief news items; press reports; articles purely informational in character; advertisements and announcements.

The Ukrainian newspaper style is rather different from the English one. Ukraine is a very young independent country and, of course, since the times of Reconstruction the style of the Ukrainian mass media has impressively changed.

New style is brightly revealed in the headlines: “Як Україна, Румунія та Угорщина “зметикували на трьох” (About economic agreement). “Банки вмирають, як динозаври” (About financial system). “Уряд ризикує “кинути” долар, спішно повертаючи борги електорату” (About the economic policy of the government).

Apparently, we should take into consideration the fact that, in comparison with Ukrainian mass media, irony is a distinctive feature of the Anglo-American tradition. Besides, a lot of it depends on the age of journalists.

ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ПЕРЕКЛАДІВ БІБЛІЇ НА АНГЛІЙСЬКУ МОВУ ТА ЇХ РОЛЬ У ПОДАЛЬШОМУ РОЗВИТКУ МОВИ

Біблійні тексти протягом усього свого існування привертали пильну увагу. Над ними працювали священики, теологи, філологи, лінгвісти. Біблія є збіркою класичних текстів і невід'ємною частиною світової літературно-мистецької спадщини.

Особливості ж перекладу біблійного тексту пов'язані з дослівним та ідіоматичним перекладом, а також з асоціативними відношеннями між значеннями. Відомо, що дослівний переклад послідовно відтворює всі характерні ознаки мови оригіналу. Але варто звернути увагу на те, що даний вид перекладу містить у собі велику кількість недоліків, адже, як правило, результатом дослівного перекладу часто є неоднозначність або двозначність.

Найвизначніші ж переклади Біблії на англійську мову пов'язані з такими іменами, як Джон Вікліф, Вільям Тіндейл, Майлес Ковердейл, король Яков. Джон Вікліф (XIV ст.), якого називають «ранковою зіркою Реформації», був ініціатором реформ християнської церкви не тільки для Англії, але і для всього християнського світу. Існує два варіанти Біблії Вікліфа, обидва засновані на Вульгаті. Перший – суворий, дослівний, другий – вільний. У XVI ст. Уельський реформатор Вільям Тіндейл задумує перекласти Біблію на англійську мову і приймається в 1523 р. за переклад Нового Завіту. Сучасники Тіндейла знаходили в його перекладах чимало неточностей і помилок, наприклад, church (церква) на congregation (релігійне братство), priest (священик) на senior (старший), charity (милосердя) на love (любов). Біблія короля Якова вийшла в світ в 1611 році. Ця Біблія стала першою, яку в церквах читали англійською мовою.

КОГНІТИВНО-ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ ПЕРЕКЛАДУ МЕТОНІМІЇ ІМЕНІ В АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНО-ІНФОРМАЦІЙНОМУ ДИСКУРСІ

Актуальність теми визначається вибором в якості об'єкта дослідження суспільно-політичної лексики англійської мови у межах політично-інформаційного дискурсу в мовній картині світу, певного динамічного фрагмента реальності, і застосуванням когнітивно-прагматичних підходів до аналізу ролі метонімії в її категоризації та метонімічних перетворень — результатів когнітивних операцій суспільства, скупчення певних категорій. Поняття дискурсу розуміється науковцями як складна сукупність елементів мовної практики, що бере участь у формуванні уявлень про певний об'єкт — намір адресанта. Основною особливістю дискурсу мас-медіа є жанрове розмаїття його складових текстів, *прототипних* (аналітична стаття, коментар) та *маргінальних жанрів* (інтерв'ю, політичний документ), як якоїсь єдиної системи з єдиною загальною функцією. Враховуючи, що метонімія є одним із способів історичного розвитку мови і засобом організації синхронної системи лексики, це семантично-стилістичне явище є найбільш плідним у межах даного дискурсу, що, маючи ознаки публіцистичного, тяжіє до наукового стилю. Когнітивна сутність метонімії полягає в тому, що в ході процесу метонімізації одна концептуальна сутність забезпечує доступ до іншої концептуальної сутності в межах однієї концептуальної області. Концептуальний характер метонімії виражається в регулярності механізму перенесення та її участь у повторній категоризації. Іменникова метонімія імені найбільш повно виражає всі прояви дійсності і вказує на категоризацію (“they were armed not *with the cross and the sword*”, де метонімія символізує процес християнізації, війни). Прикметник виступає як ознака прийменного, являється семантичним доповненням до іменника і допускає зсуви в значенні (“he could unseat Peru’s President Alberto Fujimory at *the ballot box*”, метонімія “*the ballot box*” описує

ситуацію на виборах і виражає сподівання отримати більше голосів). Метонімія прикметника представляє інтерес для вивчення, оскільки вона порушує смислову однорідність висловлювання, і, як наслідок, більш виразна, ніж метонімія іменника. Принципи перекладу метонімії імені даного дискурсу базується переважно на описовості задля уникнення двоякості/незрозумілості, або ж на влучному перенесенні позначуваного концепта у мову перекладу, зберігаючи метонімічні зв'язки та понятійний аспект.

Вінніченко А.О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-04

ВАРІАТИВНІСТЬ ОСНОВНИХ СПОСОБІВ ПЕРЕКЛАДУ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ

Внаслідок швидкого розвитку багатьох сфер людської діяльності важливим та злободенним стає системний підхід до вивчення терміносистем та виокремлення основних шляхів перекладу термінів-словосполучень.

Існує кілька способів перекладу таких одиниць мови:

- 1) калькування: *“income tax”* — «прибутковий податок», *“protective duties”* — «захисні податки»;
- 2) переклад за допомогою прийменників, наприклад: *“container team”* — «команда по догляду контейнерів», *“entry visa”* — «віза на в'їзд в країну»;
- 3) переклад за допомогою використання родового відмінку, наприклад: *“preference system”* — «система преференцій», *“commodity code”* — «код товару».

Переклад адаптується до норм мови і стає адекватним також і завдяки використанню перекладацьких трансформацій:

- 1) перестановка (*“pro forma invoice”* — «рахунок-проформа»);
- 2) додавання (*“temporary admission”* — «режим тимчасового ввозу»);
- 3) вилучення (*“bill of entry”* — «декларація»);
- 4) транслітерація (*“embargo”* — «ембарго»);
- 5) транскрипція (*“quota”* — «квота»);

б) експлікація, тобто описовий переклад (*“customs warrant”* — «*ордер на випуск вантажу з митниці*»).

Це дослідження дає змогу визначити місце термінологічних словосполучень серед одиниць мовної системи. Головним його завданням є пошук універсальних способів перекладу термінів та передбачення ймовірних труднощів, з якими може зіткнутися перекладач в процесі виконання своїх безпосередніх обов'язків.

Vorobiova A.I.

NTUU “KPI”, faculty of linguistics, group LE-93

CHANGES IN THE EXPRESSIVE MEANS OF THE ENGLISH CATEGORY OF GENDER CAUSED BY INFLUENCE OF FEMINIST TENDENCIES

In these days when the growth of the feminist movement and the movement for political correctness have dramatically intensified, the English category of gender is regarded as the category reflecting social behaviours of society. The general tendency towards Women's liberation movement is inextricably connected with noticeable changes within the system of the expressive means of category of gender in English language. Over the last years feminists, fighting for the sexual equality and against sexism in English, have been paying serious attention to the problem of masculine dominance in language. Thus, there is an acute necessity of the alterations in the sphere of category of gender to be made, so that English became less androcentric and more politically correct in relation to women.

Consequently, we may point out the following ways of gender factor neutralisation existing in the modern English language:

1) Elimination of the vocabulary of gender stereotypes: names of professions comprising stems *man*, *woman* or *lady* as well as suffixes denoting feminine gender are to be substituted by gender-neutral words, e.g.: *chambermaid* – *lodging quarters cleaner*, *fireman* – *firefighter*, *craftsman* – *craftsworker*, *authoress* – *author*, etc.

2) The substitution of professional terms by words devoid of information about gender, that is lexical items with component *person*: *chairman* – *chairperson*, *spokesman* – *spokesperson*, *salesman/saleswoman* – *salesperson*, etc.

3) The usage of *he/she* (*he or she*), that directly points to an equal share of both sexes among referents of common gender: *Anything could happen to him or her!*

4) The implementation of “parallel language”, i.e. equal treatment of men and women. Woman should be called *lady* only when a man is called *gentleman*, else – *husband and wife*, not *man and wife*, etc. In this regard the term *Ms.* was introduced, equivalent to *Mr.*, that is it does not indicate woman’s conjugality.

Гавриленко В.М.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-01

ЕВОЛЮЦІЯ ХУДОЖНЬОЇ МЕТАФОРИ

В останні десятиліття використанню такої мовної фігури, як метафора, надається велике значення. Це пояснюється її широкою функціональністю в різних сферах суспільного життя, наприклад, у політиці, психології, когнітивістиці і власне лінгвістиці.

Розвиток метафори відбувався у двох напрямках: розвиток метафори як засобу відображення людського світогляду, та еволюція її семантичної спрямованості та структури. В першому випадку прослідковуються такі зміни: якщо в античний період метафора була не лише одним з засобів номінації, а й опредметнювалась через синкретичність тогочасного мислення, то в період починаючи з Середніх віків і до XIX сторіччя ми бачимо, що вона здебільшого застосовується як власне троп. Починаючи з XIX ст. художня метафора застосовується в науковому дискурсі, і зокрема їй приділяється особлива увага в працях з онтології.

Прослідкувавши зміни в структурі і семантиці, можна сказати наступне: радикальних змін не відбувалось аж до XX століття, коли з’явилися тексти-метафори, змінювалась здебільшого частотність вживання метафори конкретної форми – 2-членної або 3-членної, і частотність вживання певних метафоричних

корелятив (наприклад, в період романтизму найбільш популярними концептами, зображуваними метафорично, були «природа» і «час», в той час як в період модернізму і постмодернізму ми спостерігаємо антропоцентричну спрямованість). Також значення має поява і використання авторських метафор-неологізмів. Вони застосовувались і застосовуються здебільшого в публіцистиці.

Отже, можна зробити висновок, що еволюція художньої метафори має вплив на мистецьку та наукову сфери, а також є маркером науково-технічного прогресу та змін у соціумі.

Гладка О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-22

МАШИННИЙ ПЕРЕКЛАД

Машинний (автоматичний) переклад – це процес перекладу текстів з однієї мови на іншу за допомогою спеціальної комп'ютерної програми. При автоматичному перекладі весь переклад виконується машиною, без участі людини. Системи машинного перекладу використовуються здебільшого для перекладу інформації, яка подана в електронному вигляді. Потреба машинного перекладу виникає у випадках, коли необхідно зрозуміти зміст тексту, що написаний мовою, якою ми не володіємо, або тоді, коли виникає потреба у швидкому перекладі (наприклад, при перегляді Web-сторінок).

Системи машинного перекладу забезпечують послідовний переклад текстів, що враховує морфологічні, синтаксичні та семантичні зв'язки членів речення, одиницями перекладу при цьому служать слова або словосполучення.

Існує декілька основних методів, на яких базується машинний переклад. Rule-based machine translation – це метод, який охоплює основні семантичні, морфологічні та синтаксичні закономірності кожної мови, що дозволяє зв'язати структури вхідного та вихідного речення. Він вважається традиційним методом машинного перекладу. Інший метод – SBMT (Statistics-Based Machine Translation) – машинний переклад на основі статистики. На відміну від

традиційного, цей метод не використовує лінгвістичні алгоритми перекладу. Для роботи цієї системи необхідні величезні бази паралельних текстів, у яких попарно зберігаються словосполучення та їхні переклади.

Ще досі не існує системи, яка могла б повністю виконати автоматичний переклад високої якості, який не потребує редагування. Проте при використанні таких програм, як SYSTRAN, Google Translate, PROMT, Linguatex, текст, отриманий в результаті перекладу, дозволяє у більшості випадків зрозуміти суть документа, який перекладається. Отже, головним призначенням програм машинного перекладу є допомога у розумінні документів, листів та Інтернет-сторінок.

Гончарова В. І.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛН-01

ВИКОРИСТАННЯ УМОВНИХ РЕЧЕНЬ І ЇХ ПЕРЕКЛАД УКРАЇНСЬКОЮ В НІМЕЦЬКІЙ ТЕХНІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Відомо, що повнота, точність і правильність перекладу науково-технічних текстів значною мірою залежить від того, наскільки правильно перекладач визначає і розуміє граматичні форми, синтаксичні конструкції та структуру речення.

Дещо спрощуючи, можна сказати, що для виконання перекладу знання граматики та способів передачі граматичних явищ важливіше за знання термінології.

Використання умовних речень в технічній літературі є актуальним, адже у наукових статях, навчальній і науково-популярній літературі досить часто використовують умовні речення, тобто конструкції на позначення ірреальної умови.

Як і в багатьох інших мовах, в німецькій мові існують речення, за допомогою яких можна виразити умовність, такі речення підлягають перекладу українською мовою, якщо перекладач здатен визначити процес і етапи перекладу, значення умовного способу.

Дослідники виділяють потенціальні речення в рамках умовних речень з Konjunktiv (П. Айзенберг, К.Е. Гайдольф, Е. Гентшель) або Indikativ (К.Е. Гайдольф), не заперечуючи при цьому існування реальних умовних речень як окремої підгрупи.

Нереальне умовне речення може вводитися сполучниками *wenn* або *falls*. Підрядне речення зі сполучником *wenn* або *falls* може стояти перед та після головного речення.

Важливим є правильно і коректно зрозуміти і передати слова автора, поєднуючи знання іноземної мови зі знанням про граматичні форми іноземної мови.

Грабовська Т.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-11

ХРИСТИЯНСЬКА БІБЛІЯ. ПЕРЕКЛАДИ ЛАТИНОЮ, СІРІЙСЬКОЮ, КОПТСЬКОЮ, ГОТСЬКОЮ

Священною книгою християн є Біблія. Християни її ще називають Словом Божим, Книгою спасіння, Книгою Книг тощо. Назва «Біблія» утвердилась із IV ст. Так уперше назвав цю книгу Константинопольський патріарх і богослов Іоан Златоуст (приблизно 350-407). Біблія формувалася протягом I тис. до н. е. – II ст. н. е. шляхом відбору, редагування та канонізації текстів, які іудейська, а згодом і християнська традиції вважали богонатхненними.

Перекладами Біблії визнано переклади всього корпусу або окремих книг Святого Письма з оригінальних «біблійних» мов – давньоєврейської, арамейської, грецько-койне – мовами народів світу. Біблія вважається однією із перших у світовій релігійній та культурній історії книг, перекладених іншими мовами. Вона складається з двох частин – Старого та Нового Заповітів.

Старим Заповітом називається та частина Біблії, де йде мова про угоду Бога з давньоєврейським народом. Цю частину Біблії іудеї вважають священною. Друга частина – Новий Заповіт – розповідає про угоду Бога вже з

усім людством через місію Ісуса Христа. Для християн обидві частини є священними.

У процесі канонізації книг Біблії значна частина християнських творів не увійшла до Святого Письма. Та вони продовжували функціонувати у християнському середовищі. Ці книги одержали назву апокрифів. Апокрифи (гр. *apokrifos* – таємний, секретний) – релігійні твори, які офіційно не визнані священиками, а відтак не канонічними.

ВУЛЬГАТА – латинський переклад Білії з IV ст., здійснений переважно святим Ієронімом з Стридону, який замінив різні варіанти латинських перекладів Біблії які існували до того часу. На кінець IV ст. н. е. виникла потреба в єдиному, повному, достовірному, латинському тексті Біблії: переклад було доручено Ієроніму, найбільшому знавцю Біблії та секретарю папи Дамасія I. Оскільки Ієронім добре володів грецькою та латиною і мав значні знання івриту, у 386 р. Ієронім перебрався у Віфлеєм і більше 20 р. працював над перекладом Старого та Нового Заповітів. Зроблений Ієронімом переклад Біблії став нормативним латинським текстом, який отримаю назву Вульгата.

Переклади існують на різні діалекти копт. мови: садійській, ахмімській. Субахмімській, файюмської, бохайрській та інші. Першим найбільш достовірним свідомством про існування копт. перекладу Б. (або її окремих книг) прийнято вважати згадку в « Житті св. Антонія», написаному св. Афанасієм Великим, про те, що Антоній Великий, не начався грамоті, сліхав у храмі євангельські читання (бл. 270) П. нагель припускає, що крім Євангелій до того часу вже існував переказ принаймні Псалтиря і пророчих книг. Найдавніший зберігся фрагмент Перекладу Книги Приповістей на діалект, котрий прийнято визначати як простосадійській.

Готську мову – мова готова. Відносять до східної групи германських мов. Відома в основному за письмовими пам'ятками IV-VI століть, найважливішим з яких є переклад Біблії, приписуваний вест готському єпископу Ульфю – передбачуваному творцеві готського алфавіту. Починаючи з VI ст. готська мова почала поступово виходити з ужитку, що витісняється романськими мовами з

Італії, Іспанії і грецькими – у Криму. Остаточно зникла, ймовірно, до початку I Х ст.

Прагнення створити єдино правильний переклад Біблії привело до зміни первісного біблійного тексту, розвиток мови подав перекладачам певні вимоги викладу тексту, розвиток теології і численні тлумачення біблійних текстів приводили до того, що тексти перекладів Біблії істотно відрізняються один від одного.

Біблія по праву вважається Книгою Книг. Біблійні тексти протягом усього свого існування привертали пильну увагу. Над ними працювали священики, теологи, філологи, лінгвісти. На сьогоднішній день Біблія становить інтерес не тільки з релігійної, але і з лінгвістичної точки зору. Будучи зборами класичних текстів і будучи невід'ємною частиною світової літературно-мистецької спадщини, Біблія являє собою зовсім особливий твір, вивчення якого може пролити світло не тільки на історико-політичні події, але і на історію розвитку і змін мов на які вона неодноразово перекладалась.

Гребенюк О.Ю.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-04

СЕМАНТИКА ГЕНДЕРНО-МАРКОВАНИХ СЛЕНГОВИХ НАЙМЕНУВАНЬ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Сленг є особливою, невід'ємною частиною будь-якої мови, тому дослідження різних аспектів перекладу сленгової лексики є надзвичайно важливим.

При перекладі сленгізмів важливо враховувати гендерний фактор, адже це допомагає скласти уявлення про роль чоловіків та жінок в мовній картині світу.

Наше дослідження показало, що серед гендерно-маркованих сленгізмів в англійській мові 54% складають одиниці на позначення жінок, а 46% - на позначення чоловіків. В межах першої групи 18% є позитивно забарвленими одиницями, 45% - негативно забарвленими, а решта 37% - нейтральними. В

групі сленгізмів на позначення чоловіків лише 5% одиниць є позитивно забарвленими, 35% - негативно забарвленими, і переважну більшість, а саме 60%, складають нейтральні сленгізми.

В українській мові співвідношення між кількістю сленгізмів на позначення жінок та на позначення чоловіків майже збігається з ситуацією в англійській мові: 55% та 45% відповідно. Одиниці, що позначають жінок, є переважно негативно забарвленими. Кількість таких сленгізмів становить 62%. Лише 12% є позитивно забарвленими, і 26% - нейтральними.

Таким чином, можна зробити висновок, що англійська мова більш насичена нейтральними одиницями, що позначають певний стан, рід діяльності, професію людини або слугують засобами звертання.

На противагу ситуації в англійській мові, українській мові більш притаманні емоційно та експресивно забарвлені сленгізми. Це можна обґрунтувати менталітетом української нації, схильністю українців до критичної оцінки та властивою їм експресивністю.

Грицай К.

НТУУ «КПІ»

КОРОЛЬ АЛЬФОНСО X (1226-1284) – ПЕРЕКЛАДАЧ, ДЕРЖАВНИЙ ДІЯЧ, ПРОСВІТНИК, ПРИБІЧНИК СТВОРЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ

Вивчаючи мови, мовознавець повинен знати не тільки слова, граматику і т. д., а й знати історію мови. Адже для того, щоб досконало володіти мовою потрібно її розуміти.

Стандарт іспанської мови почав створюватися в XI столітті, коли іспанськими землями правив король Альфонсо X, його прозвали Королем - науковцем Леона і Кастилії. З його іменем пов'язують період культурного розквіту, який називають Відродженням XIII століття. Завдяки зусиллям цього короля його співвітчизники дізналися про здобутки видатних мислителів давнини. Особливо Альфонс Мудрий цікавився мистецтвом, історією, правом

та природничими науками. Тож не дивно, що він зробив значний внесок не лише в розвиток культури Іспанії, а й інших європейських країн.

Одне з перших починань Альфонса X було пов'язано з юридичними науками: він мріяв створити законодавство, яке об'єднало б всіх його підданих у служінні батьківщині. Ще в 1254 р. він редагував складений вченими юристами «Королівський кодекс» (Fuero Real), перший начерк зводу законів держави. Два роки опісля він починає роботу над «Книгою законів» (Libro de las Leyes), яка була завершена в 1263 -1265 рр.. і отримала популярність далеко за межами Кастилії під назвою «Сім частин» (Las siete Partidas).

Ще більший інтерес представляють історичні праці, створені з ініціативи Альфонса X і ним самим.

Перша з них - всевітньо відома «Загальна хроніка» (Cronica General), або «Історія Іспанії» (Estoria de Espana), - була розпочата в 1270 р. Обстеживши безліч джерел, як латинські історіографічні праці безпосередньо попередньої епохи, так і древні твори - від Птолемея до Орозія і Ісидора Севільського, праці арабських істориків і навіть літературні твори Овідія і Лукана, Альфонс X і його співавтори створили огляд історії Іспанії з давніх часів.

Одним з найважливіших його досягнень було те, що він посприяв поширенню в Європі Божого Слова, Святої Біблії. Під покровительством Альфонса X плідно працювали і християнські, і єврейські, і мусульманські вчені. Аби підтримати їхню працю, король створив та утримував одну з перших у світі державних бібліотек.

Отже, король Альфонсо X дніс великий вклад в культуру, опікун художників і вчених, ініціатор і учасник наукових праць (астрономічні таблиці, переклад арабських творів і Біблії). За його правління кастильський діалект був визнаний офіційною мовою країни. Продовжував реконкісту південних земель Іберійського півострова. Ініціював написання історії Іспанії й енциклопедії, а також здійснення багатьох перекладів з арабської мови в ряді напрямків, зокрема, астрономії та ігор.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Альтамира-и-Кревеа Р. «История Испании» том I Москва, 1951р. - ст. 237-239
2. Испанские средневековые хроники Хроника Карденьи I. Хроника Карденьи II. Анналы Толедо I. Анналы Толедо II. Анналы Толедо III. / под ред. А. Скрамницкого. — К.: Blok.NOT, 2011.
3. История всемирной литературы: В 8 томах — М.: Наука, 1983—1994.

Гришанова Г. Ю.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛН-01

**ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА
АДЕКВАТНОГО ПЕРЕКЛАДУ**

Головна мета перекладу – досягнення адекватності. Адекватний, або як його ще називають, еквівалентний переклад – це переклад, який здійснюється на рівні, необхідному і достатньому для передачі незмінного плану змісту при дотриманні відповідного плану вираження, тобто норм мови перекладу.

Адекватний (повноцінний) переклад визначається як переклад, що відповідає оригіналу по функції (повноцінності передачі) і по обиранню засобів перекладачем (повноцінності мови і стилю). Функціональна точність, характерна для адекватного перекладу, не лише допускає, але нерідко і вимагає відмови від формальних, словникових відповідностей.

Для досягнення адекватності при перекладі з однієї мови на іншу перекладачеві необхідно вдало використовувати перекладацькі трансформації, для того, щоб текст перекладу якомога влучніше передавав інформацію тексту оригіналу при дотриманні необхідних норм мови перекладу.

У процесі перекладу часто виявляється неможливість використання слів і висловів, які пропонуються у словнику, тому часто виникає потреба у відступі від системних еквівалентів, тобто в перекладацьких трансформаціях. Саме у таких випадках звертаються до трансформаційного перекладу.

Отже, основне завдання перекладача при досягненні адекватності – вміло провести різні перекладацькі трансформації, для того, щоб текст перекладу як можна більш точно передав всю інформацію, закладену в тексті оригіналу, при дотриманні відповідних норм мови перекладу.

Демченко А. А.

НТУУ “КПІ”, факультет лінгвістики, група ЛН-81

ПОНЯТТЯ СИНОНІМІЧНОГО РЯДУ

Сукупність одиниць мови, співвідносних між собою при позначенні тих самих явищ, предметів, ознак, дій, називається синонімічним рядом. Головним визначальним словом синонімічного ряду є індіферентний синонім.

Наприклад:

das Gesicht – обличчя

das Gesicht – das Antlitz – das Frätzchen.

Членами синонімічного ряду можуть бути як слова, так і словосполучення. Останні можуть виступати в якості індіферентного синоніма.

Наприклад:

fremd werden – ставати чужим

fremd werden — entfremdet sein — sich entfremden.

Розташування синоніма у синонімічному ряду визначається, як правило, приналежністю слова до певного мовного стилю. У такому випадку синоніми розміщуються в синонімічному ряду в такій послідовності: індіферентний синонім, потім інші стилістично нейтральні синоніми, потім синоніми, що належать до книжної мови, і слова розмовної мови. Наприклад:

betragen – складати (*певну суму*)

betragen — ausmachen — sich belaufen — machen.

Синоніми, які утворюють синонімічний ряд, належать до однієї частини мови. Однак це не виключає граматичних відмінностей між ними. Зокрема, в одному синонімічному ряді можуть бути об'єднані слова та словосполучення, які виступають у якості прикметника і прислівника. Наприклад:

bald - скоро

bald — **in Zukunft** — **zukünftig** – **umsonst** — **vergebens** — **vergeblich**.

Демченко К.А.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-92

КОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ ВЖИВАННЯ ТРОПІВ У РЕКЛАМНОМУ ДИСКУРСІ

Зміст і форма рекламних текстів визначаються головною метою – викликати зацікавленість до товару. Правильно складений рекламний текст повинен привернути увагу слухача або читача та викликати бажання придбати рекламований товар. Також, відмінною рисою вдалої реклами є гармонічне поєднання основної рекламної ідеї з тими засобами виразності, які даній ідеї найбільше відповідають.

Оскільки реклама – інструмент впливу на споживача, який швидко поширюється в засобах масової інформації, то на сьогодні проблема дослідження її комунікативних намірів, за допомогою яких виконуються функції реклами, набирає все більшої актуальності. Для досягнення основних завдань реклами рекламодавці часто вдаються до використання тропів.

Тропи в свою чергу аналізують комунікативні наміри реклами. В основі тропу лежить співставлення двох понять, котрі нам здаються близькими в певному відношенні. Використання тропів робить мову реклами оригінальнішою і за рахунок цього більш ефективною.

Експресивно-емоційна функція, яку передають тропи, полягає в тому, що вони допомагають виділити, підкреслити в зображуваному характері, явищі, предметі потрібну рису чи якість, тобто сприяють їх індивідуалізації. Як зазначає Ф.С. Бацевич, до комунікативних намірів, які передають тропи відносять:

- Реалізація експресії (tantalizing fabrics, sparkling clean);
- Вплив на споживача (better ingredients of our product make you healthier; exciting new lipstick concept makes all others obsolete);

- Комплімент цільовій аудиторії (the most important magazine to the world's most important people, you'll look a little lovelier each day);
- Спонування до дії (Don't live in someone else's shadow, double your fun);
- Підказка до рішення (Millionize your lashes! Nobody cares for eyes more than Pearl!);
- Підсилення внутрішньої мотивації (be dreamy or dramatic; helps a good mum become a super mum).

При перекладі рекламних текстів на інші мови необхідно враховувати етичні, психологічні характеристики аудиторії й споживача, специфіку мови й культуру країни, для якої даний текст призначений. Вибір того чи іншого способу або прийому перекладу залежить від аудиторії споживача рекламної продукції, особливості психології перекладача, його прихильність до певної літературної традиції.

Завдання перекладача – використати всі знання теоретичних основ перекладу для передачі комунікативної функції оригіналу, оскільки знання теоретичних основ перекладу та екстралінгвістичних реалій – необхідна умова адекватності перекладу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики / Флорій Сергійович Бацевич. – К.: Академія, 2004 – 344 с.
2. Бернадская Ю.С. Текст в рекламе / Юлия Сергеевна Бернадская. – М.: Юнити-Дана, 2008 – 288 с.
3. Дубенко О. Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов / Олена Юріївна Дубенко.— Вінниця: Нова книга, 2005 – 211 с.
4. Кохтев Н.Н. Стилистика рекламы / Николай Николаевич Кохтев. – М.: Высшая школа, 1991 — 91 с.
5. Максютова О.М. Ассоциативно-оценочные слова в заголовках британской пресс. Прагматика и стилистика текста / Ольга Михайловна Максютова. – Алма-Ата: Наука, 1988 – 152 с.

6. Попович А.Ю. Проблемы художественного перевода / Алексей Юрьевич Попович. – М.: Высш. школа, 1980 –199 с.

Дзінько А. І.

НТУУ «КПІ», Факультет Лінгвістики, Група ЛА-04

«ГЛОБАЛІЗАЦІЯ» МОВИ І КУЛЬТУРИ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ Й АНГЛІЙСЬКОЇ ПРЕСИ)

Всі сфери діяльності суспільства найширше охоплюються в газетах та журналах, тому було здійснено дослідження відтворення поняття «глобалізація» саме в газетному стилі. Назва процесу глобалізації походить від англійських слів "globe" - земна куля, та "to globalize" — поширюватись по всій планеті, набувати всесвітнього характеру.

Якщо розглядати в рамках *культурології*, глобалізацію розуміють як тенденцію до створення єдиної світової культури, і як результат – злиття різних культур, що призводить до панування однієї з них.

Під глобалізацією *мови* ми розуміємо зникнення так званих міні-мов і діалектів у зв'язку з поширенням однієї, глобальної мови. Сьогодні чверть людства англійськомовна, що і перетворює англійську мову в глобальну. При цьому для 1,1 мільярд носіїв глобальної мови рідною є інша, проте усе частіше можна говорити лише про окремі узаконені територіальні варіанти англійської мови. Дослідник «нових англійських мов» Д. Кристал відзначає суперництво двох протилежних тенденцій у панівній мові світу: роздрібнення її на множини цілісних національних різновидів і синтез останніх у міжнародні регіональні при збереженні особливостей місцевого вжитку.

У сучасному світі культурні впливи є однобічно спрямованими, а їхній пресинговий характер суперечить самій природі здорових культурних взаємин. Це й бачимо нині: в усі закутки світу проникають не найкращі зразки так званої масової культури. Культурна багатоманітність людства поставлена під загрозу.

За даними практичного дослідження відтворення глобалізаційних процесів в англійській та українській пресі, практично у всіх сферах домінує

негативна оцінка поняття «глобалізація», що свідчить про негативний вплив таких процесів на всі сфери діяльності суспільства.

Дикун Л.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛН-81

ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ СТИЛІСТИЧНО ЗНИЖЕНОЇ ЛЕКСИКИ В СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКОМОВНІЙ ПУБЛІЦИСТИЦІ

Стилістично зниженій лексиці (СЗЛ) властиве протистояння літературній мові, що проявляється в перехідності і взаємопроникненні між лексичним складом літературно-розмовної мови поза офіційними нормами мови. Роботу присвячено розгляду понять сленгу, жаргонізмів, просторіччя, діалектизмів та обценної лексики на матеріалі німецькомовної публіцистики.

В ході дослідження було помічено особливості вживання СЗЛ в німецькомовній публіцистиці, що контрастують з українськими принципами та можливостями її використання, а саме:

1) запозичення одиниць СЗЛ німецької мови з мови імігрантів (*Amjas* (поліцейський), *Chaya* (жінка, бабаська), *Arkadash* (др));

2) створення одиниць СЗЛ як реакції німецькомовного суспільства на значущі процеси в державі: після скандалу з плагіатом дисертації подав у відставку міністр оборони Карл-Теодор Гуттенберг. Так виникли жаргонізми *Gutti/ Guttenberg* (той, хто робить помилки) та *guttenbergen* (плагіатити);

3) гнучкість та відкритість граматики німецької мови до нових морфологічних форм одиниць СЗЛ: німецька мова тяжіє до композитних форм на відміну від української, якій притаманні словосполучення, ідіоми, а не композити: «*Mugel*» утворилось з двох слів «*Mensch*» (людина) «*Kugel*» (шар), що створюють образ товстої людини. Дослідження відхилень від літературної мови допомагають краще зрозуміти особливості функціонування нормативної мови.

Німецькомовна публіцистика відрізняється доволі вільним використанням одиниць СЗЛ, багата на сленг та просторіччя, а також обценну лексику та

не нівелює вживання одиниць СЗЛ на відміну від української, що тяжіє до використання сленгу, жаргонізмів, просторіч як цитування та відмовляється від частотного застосування СЗЛ.

Довга Д. В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-03

ЕТНІЧНИЙ КОМПОНЕНТ МЕТАФОРИ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Метафорі належить чільне місце серед тих засобів виразності, що беруть участь у створенні образів, тому як мовне явище метафора здавна привертала до себе увагу дослідників.

Семасіологічний підхід до вивчення метафори обґрунтовують у своїх працях Н. Арутюнова, О. Балабан, В. Виноградов, І. Ільїнська, О. Тараненко, О. Черкасова та ін. Антропоцентрична за своєю сутністю, метафора здатна відбивати особливості етнічної свідомості носіїв мови, зокрема уявлення представників однієї нації про інших. Коли у сучасній лінгвістиці поширення набувають розуміння мови як когнітивного феномену, що відображає кореляцію між когнітивними й мовними структурами, та увага до концепта як лінгвокультурного поняття, аналіз особливостей перекладу нової метафори в контексті концептуальних полів дозволяє відтворити смисл людського досвіду, який спричинив появу метафор у мові оригіналу.

Подібність концептуальних картин світу пояснюється аналогічністю глибинних структур мов, і це надає можливість спостерігати паралельні образи й засоби їх експлікації.

Відповідними є чотири гіпотези-умови для перекладу метафорики:

- 1) для англійської мови метафори в атрибутивній функції характерніші, ніж для української;
- 2) в українській мові фразові метафори численніші, ніж в англійській;
- 3) концептуальні метафори можуть бути представлені в англійській і українській мовах структурно різними еквівалентами;

4) синтаксично-функціональні й лексико-структурні розбіжності метафоричних еквівалентів різних мов можуть спонукати перекладача вдатися до семантичної модуляції чи, зокрема, описового перекладу (наприклад, *battleground* – *стратегічний штат*).

З огляду на пряму еквівалентність *rise of the machines* – *повстання машин* можна б запропонувати п'яту гіпотезу: синтаксично-функціональна й лексико-структурна подібність дозволяють калькування (і, відповідно, уможливають запозичення метафори до мови перекладу). Проте, калька, наприклад, ідіоматично метафоричного заголовка *Cooking His Own Goose* – *Приготування його власного гуся* не є смисловим еквівалентом, перекладач має знайти мовно-концептуальну, а не суто мовну чи концептуальну аналогію.

Довмат К.О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛН-01

ОСНОВНІ СПОСОБИ УТВОРЕННЯ ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ НІМЕЦЬКОГО МОЛОДІЖНОГО ЖАРГОНУ

Значна частина одиниць молодіжного жаргону – це дублети нейтральних або розмовних одиниць. Наприклад: *Ische, Mieze, Typin* «*Mädchen*»; *angesagt, kultig, trendy* «*modern*».

Значну роль в процесі утворення нових лексичних одиниць відіграють запозичення з інших професійних, групових жаргонів та аргю. Наприклад, з мови кримінальних елементів: *Bulle* «*Polizist*», *meschugge* «*verrückt*»; наркоманів: *Dealer* «*Drogenhändler*», *dröhnen* «*sich unter Drogen setzen*»; програмістів: *Whirlpool* «*@*», *chatten* «*im Chat kommunizieren, plaudern*».

В німецькому жаргоні нараховується також велика кількість запозичень з іноземних мов, зокрема з англійської – *fresh* «*super, genial*», *checken* «*etwas verstehen; klären*»; французької – *de luxe* «*vom feinsten*»; італійської – *chiao* «*tschüss*»; іспанської – *basta* «*Schluss damit!*»; латинської – *die Erzeugerfraktion* «*Eltern*».

Одним із найпоширеніших засобів утворення нових лексичних одиниць є зміна значення первинної лексичної одиниці, яка спричинюється переносом найменування, а саме метафоризацією: *das Weichei* «*der Schwächling*», *der Luxusdampfer* «*ein tolles Mädchen*» та метонімізацією: *Gurke* «*seltsamer Mensch*».

Також німецькому молодіжному сленгу властиве застосування таких засобів словотвору як словоскладання: *Nullnummer* «*Schwächling*» та конверсія: *müllen* «*unnötiges Zeug erzählen*» від слова *Müll* (сміття).

Характерним є утворення жаргонізмів із суфіксами -i: *Hirni* «*kluger Mensch*», *Brilli* «*Professor*»; -o: *optimalo* «*hervorragend*», *rapido* «*schnell*» та за допомогою префікса ab-: *abstressen* «*sich ausruhen*», *abbrechen* «*hart arbeiten*».

Отже, основними засобами утворення нових лексичних одиниць у молодіжному жаргоні є перенесення найменування, словотвір та різні види запозичень.

Дроздова А. О

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛФ-01

THE HISTORICAL ASPECTS OF FRENCH INFLUENCES ON ENGLISH

Many different languages have shaped the development of the English language as we know it today. During its diverse history, English has taken on elements of spoken tongues and dialects from all over the earth. This essay will explore the French influence on the English language

Our language originally sprang from the dialects of three Germanic tribes known by historians as the Angles, Saxons, and Jutes. The language of these peoples became known as Anglo-Saxon around.

On William the Conqueror's accession to the throne of England, several important changes took place. Firstly, the French dialect the Normans spoke became the official language of the court, administration, and just as the language of culture. At the same time, English was relegated to the common people, and became the language of everyday use. This official ignoring of Old English actually assisted in simplifying the language and in doing it more practical. Initially, French and English

remained separate, and each language influenced not much the other. In the period between 1066 and 1120 AD, a mere 900 Anglo-Norman words became assimilated into English. With the arrival of Norman conquerors language change became more rapid, with about 10,000 Anglo-Norman words entering English before the 15th century, three-quarters of these are still in use.

Currently, French vocabulary is found in all areas - government, law, art, and literature. More than one third of English words today are derived from French. Much of current English pronunciation can be traced to definite French influence. Old English had many unvoiced, fricative sounds, while French introduced voiced counterparts. An interesting observation in the study of Middle English is the word order of certain phrases. In expressions like *secretary general* and *surgeon general*, the French order of adjectives and nouns is used. [English-adjective + noun; French-noun + adjective]

French influence has made a lasting print on English as we know it today. Many words which are generally conceded to be merely English, actually have their roots in French.

Дубовик П.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-93

ЛЕКСИЧНІ ТА ГРАМАТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ АНГЛОМОВНИХ ГАЗЕТНИХ ЗАГОЛОВКІВ

Беручи до уваги розбіжності в граматичній структурі та лексичному наповненні української та англійської мов, слід відмітити, що при перекладі англомовних заголовків часто використовуються граматичні та лексичні трансформації.

До лексичних трансформацій ми відносимо транслітерацію, транскрипцію, калькування, конкретизацію, генералізацію, модуляцію або змістовий розвиток, описовий переклад.

До граматичних трансформацій ми відносимо перестановку, заміну, опущення і доповнення, антонімічний переклад, компенсацію, транспозицію.

Вживання трансформацій є необхідним для досягнення більш адекватного перекладу. Серед лексичних трансформацій найбільш уживаною є конкретизація. Це відбувається через багатозначність слів в англійській мові та необхідність зробити заголовок зрозумілим для читача. Конкретизація значення — це лексична трансформація, внаслідок якої слово ширшої семантики в оригіналі замінюється словом більш вузької семантики у мові, на яку робиться переклад. Наприклад: *New Science Facilities in Texas*. (Нові наукові лабораторії у Техасі.)

Серед граматичних трансформацій найбільш уживаною є граматична заміна, оскільки англійська і українська мови мають різні граматичні структури. В процесі перекладу заміні можуть піддаватися такі граматичні одиниці: форми слів, частини мови, члени речення, типи синтаксичних зв'язків тощо. Наприклад : *Being a Good Golfer!* (Що означає добре грати в гольф!)

Також переклад заголовків потребує професійних навичок, винахідливості та старанності, аби передати не лише інформацію, яка повідомляється у заголовку, але й авторську інтенцію та стиль.

Можна зробити висновок, що оскільки мова постійно розвивається, змінюється, з'являються нові правила, норми та категорії, логічно припустити, що дане дослідження не є закінченим і в майбутньому йому варто приділити увагу.

Євсейчик В. Г.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛН-01

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ СКЛАДНИХ НІМЕЦЬКИХ ІМЕННИКІВ

Особливу складність являє собою переклад складних іменників, оскільки у сучасній німецькій мові вони становлять переважну групу слів, натомість кількість складних іменників в українській мові значно менша. Це і визначає особливості перекладу складних німецьких іменників: німецький складний іменник не завжди перекладається в українській мові складним іменником.

В існуючих підручниках по граматиці і по теорії перекладу рекомендуються традиційні способи перекладу складних німецьких іменників:

- простим українським іменником (*die Gewinnsucht* – вигода, *die Pflegeanstalt* – притулок,);
- складним українським іменником (*der Rechtsbruch* – правопорушення, *die Falschmünzerei* – фальшивомонетництво, *der Meineid* – лжеприсяга);
- словосполученням українського прикметника та іменника (*die Heilanstalt* – лікувальний заклад, *das Arbeitshaus* – робітничий дім, *die Körperverletzung* – тілесне ушкодження, *die Geldstrafe* – грошовий штраф);
- двома українськими іменниками, з яких один в родовому відмінку (*der Tatbestand* – склад злочину);
- українським іменником з прийменниковою групою (*die Trinkerheilanstalt* – лікарня для алкоголіків, *die Wahlfälschung* – фальсифікація на виборах).

З огляду на те, що під час перекладу складного німецького іменника можуть виникнути розбіжності, варто звертатися до вищезазначених традиційних способів перекладу цих термінів, з метою забезпечення максимально адекватного перекладу.

Єсаулова Р.М.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛН-01

ПЕРЕКЛАД ПІДРЯДНИХ РЕЧЕНЬ ПРИЧИНИ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ

На відміну від складносурядного речення, складнопідрядне в німецькій мові має деякі особливості, внаслідок чого, його переклад є складнішим.

Характерними ознаками німецького речення вважаються рамкова конструкція та інверсія (обернений порядок слів). Підрядне речення має особливий порядок слів: відмінюване дієслово присудка стоїть на останньому місці, а при складних формах дієслова – невідмінювана частина присудка

передує відмінюваній. Тому при перекладі підрядних речень слід враховувати типово німецьке прикінцеве розташування присудка і перекладати його українською відразу ж після підмета. Рамкова конструкція, як правило, не перекладається.

При перекладі не обов'язково зберігати ту ж послідовність окремих елементів речення, що спостерігається в оригіналі. Тому для полегшення сприйняття перекладеного речення інколи доцільно переставляти члени речення, але при цьому важливо правильно передати причинно-наслідкові відносини, підпорядкування окремих елементів.

Варто пам'ятати, що сполучник *weil* перекладається як «тому що», а сполучник *da* як «так як». Але якщо сполучник *weil* стоїть на початку речення, то варто перекладати його як «так як». Сполучник *da* після головного речення може перекладатися і як «тому що», і як «так як».

Слід також зазначити, що в сучасній українській мові відбувається процес інтенсивного залучення повнозначних слів, які в науковому й офіційно-діловому мовленні разом із сполучником творять стандартизовані сполучні вирази типу *завдяки тому, що; в зв'язку з тим, що; з цієї причини, що; з того приводу, що*. Саме ці сполучні вирази доцільно використовувати при перекладі.

Загалом при перекладі необхідно дотримуватися загальновідомої істини, що не можна перекладати іншомовну фразу слово за слово, а перш за все її необхідно перебудувати за законами рідної мови.

ОСОБЛИВОСТІ ПАРАДИГМАТИКИ СТИЛІСТИЧНИХ СИНОНІМІВ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Книжні, розмовні і просторічні мовні елементи можуть співвідноситися з нейтральними мовними елементами, не закріпленими за певною сферою спілкування, які мають нульове стилістичне забарвлення, що проявляється лише при зіставленні зі стилістично маркованими одиницями мови. Нейтральні мовні засоби, вступаючи у синонімічні відносини з стилістично маркованими, утворюють стилістичну парадигму. Стилiстична парадигма базується на близькості основного значення її членів і відмінності їх функціонально-стильового та емоційно-експресивного забарвлення.

До галузі стилістичної парадигматики відноситься також лексична синонімія. Центральними ресурсами стилістики в синонімії мови є стилістичні синоніми, які при великій близькості або тотожності значень відрізняються стилістичним забарвленням і сферою вживання. Стилiстичні забарвлення синонімів стають очевидними на тлі нейтрального в стилістичному відношенні слова, в якості якого виступає зазвичай домінанта синонімічного ряду. Традиційно розрізняються синоніми з підвищенням і пониженням стилю відносно нейтральної домінанти, наприклад: *schreiten* (крокувати: висок.) — *gehen* (йти: нейт.) — *schleppen* (плентатись: низьк.).

Для стилістики і культури мови є актуальним широке розуміння синонімів: визначення синонімів за ознакою взаємозамінності мовних одиниць в контексті. Саме можливість взаємозамінності узгоджується з одним з основних принципів стилістики і культури мови – принципом добору найбільш вдалого для визначеної ситуації мовного засобу.

Основу сучасної німецької літературної мови складають загальноновживані та нейтральні мовні одиниці. Вони об'єднують всі стилі в єдину мовну систему і виконують роль фону, на якому виділяються стилістично марковані засоби, які надають контексту певний функціонально-стилiстичний відтінок.

Завгородня А.А.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛН-81м

ВИРАЖЕННЯ ПАСИВНОЇ МОДАЛЬНОСТІ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Модальність як лінгвістична категорія почала досліджуватися нещодавно. Одним з визначень модальності на даному етапі розвитку мовознавства є відношення суб'єкта речення до дійсності, а також ставлення мовця до дії, висловленої в реченні.

У кожній мові існують свої засоби вираження модальності. В німецькій мові дана категорія виражається за допомогою модальних дієслів, модальних часток, інфінітивних конструкцій, умовного способу та інтонації. Одну з провідних ролей у передачі модальності відіграють інфінітивні конструкції. До них належать такі як *haben / sein + zu + Infinitiv*, напівмодальні дієслова + *zu + Infinitiv* та квазімодальні конструкції. Деякі з цих конструкцій виражають активний стан, а деякі пасивний. Саме конструкції, які виражають пасивний стан суб'єкта речення і є метою дослідження даної роботи. Конструкції *haben / sein + zu + Infinitiv* подібні між собою як за граматичними так і за семантичними функціями, різниця полягає лише у стані, конструкція з дієсловом *haben* виражає активний стан, а із *sein* – пасивний. Конструкція *sein + zu + Infinitiv* виражає об'єктивну можливість, наприклад *Das Zimmer ist abzuschließen*. – Кімнату можна закрити. Дана конструкція є найяскравішим представником вираження пасивної модальності серед інфінітивних конструкцій. Проте Хельбіг та Буша наводять цілу класифікацію інфінітивних конструкцій, які виражають пасивний стан: *gibt + zu + інфінітив* (*Es gibt hier viel zu lesen*), *bleiben + zu + інфінітив* (*Das Resultat bleibt abzuwarten*), *gehen + zu + інфінітив* (*Das Radio geht zu reparieren*), *lassen + sich + інфінітив* (*Das lässt sich gut verkaufen*), *es + lassen + sich + інфінітив + обставина місця/ часу* (*Hier lässt sich gut arbeiten*).

Отже, категорія модальності, покликана виражати абстрактні поняття, може бути виражена як в активному, так і в пасивному стані, використовуючи різні граматичні конструкції.

Заціпіліна Т.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-13

МАРК ТУЛЛІЙ ЦИЦЕРОН – ПЕРШИЙ ТЕОРЕТИК ПЕРЕКЛАДУ, ОРАТОР, ПОЕТ

Марк Туллій Цицерон- був ймовірно першим перекладачем в нашому розумінні цього слова. Він отримав класичну освіту, але був добре знайомий і з точними науками, що розвивалися в Європі.

Цицерон вважався прихильником свободи. Він захищав свої ідеали у викривальних промовах.

Він торкався питань співвідношення риторики і філософії, державного устрою, зокрема «найкращої держави і найкращого громадянина».

Цицерон вважав, що істина філософія як прагнення до мудрості, а знання мови це розуміння мудрості інших держав. Також він висвітлював теми морального удосконалення збагачує основу повсякденного існування-дружбу, і зм'якшує і наповнює смислом неминучі тяготи всякого життя: старість, біль, смерть близьких і чекання власної. (Про старість, Про дружбу)

Одним з багатьох тверджень яких казав Цицерон- «Публічна мова може розглядатися як своєрідний твір мистецтва, яке впливає одночасно на почуття і на свідомість». А знання мов це розуміння всього світу і водночас переконання його.

Людське пізнання проявляється в різних формах. Існують два різновиди людської здатності пізнання: Наукова і художня, є дві форми людського мислення- логічна і образна. Лінгвістика і мистецтво як дві форми пізнання, взаємно доповнюють один одного.

Найважливішою формою ораторського мистецтва є вміння користуватися образами і картинами, художніми засобами. Без цього мова завжди бліда і нудна, а головне нездатна впливати на почуття і через них на розум.

Мова, що складається з одних міркувань, не може втримати в голові людей, вона швидко зникає з пам'яті.

Перш за все в ораторському мистецтві потрібно оволодіти вмінням створити дружню і разом з тим ділову атмосферу. Ви повинні бути скромні і в той час натхненні своїми переконаннями. Не зважаючи на це не тільки знання психології, політики, може допомогти у переконанні людей, але й знання мов для більшої аудиторії.

Zbanatska A.O.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-02

MAIN PRINCIPLES OF CAPITALIZATION

There are no rules that cover every situation of capitalization, but with knowledge of certain principles and consideration of the purpose to be served.

Capitalization is used in proper names, derivatives of proper names, common nouns and adjectives in proper names, *short forms of proper names, the plural form of a common noun*, definite article in proper place names, particles in names of persons, national governmental units, international organizations, common-noun substitutes, *names of countries, domains*, names of regions, localities, names of calendar divisions, names of historic events, trade names, scientific names, *religious terms*, titles of persons and, of course, first words and headlines.

Proper names are capitalized: Rome, John Macadam, the Macadam family, Italy etc.

Derivatives of proper names are usually capitalized: *Roman (of Rome), Washingtonian, New Yorker*.

Common nouns and adjectives in proper names. A common noun or adjective forming an essential part of a proper name is capitalized; the common noun used alone as a substitute for the name of a place or thing is not capitalized:

Massachusetts Avenue , Washington Monument Statue of Liberty.

Short forms of proper names. A common noun used alone as a well-known short form of a specific proper name is usually capitalized: *the Capitol (at Washington)*, but State capital (*building*), the Channel (*English Channel*). **The plural form of a common noun** as part of a **proper** name is also capitalized: *State and Treasury Departments, British and French Governments, Presidents Washington and Adams.*

To conclude, capitalization is the use of capital letters in printing or writing.[The Free Dictionary by Farlex]. It is important do not capitalize such words *online* and *e-mail* and do not forget to use capitalization in titles of persons.

Зошук А. К.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-92

ЗАСТОСУВАННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ АНГЛІЙСЬКИХ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ БАГАТОКОМПОНЕНТНИХ ТЕРМІНІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

У сучасному світі спостерігається стрімкий розвиток світової наукової думки, крім того зростає потреба в міжнародному обміні науково-технічною інформацією, а це, в свою чергу, ставить перед перекладачами завдання адекватного перекладу, зокрема, багатокomпонентних термінів, які є основою сьогоденного науково-технічного дискурсу.

Проблемами термінології займалися такі лінгвісти як Г.О. Винокур, О.О. Реформатський, О.С. Ахманова, В.П. Даниленко, М.І. Мостовий, В.І. Карабан та інші. Багатокomпонентні терміни – це стале словосполучення, за яким закріплене певне термінологічне значення. Вони все більше з'являються в англійській науково-технічній літературі, оскільки значення складного слова завжди точніше спеціалізоване, ніж значення відповідної словосполуки.

Подібні багатокomпонентні терміни важко перекладати. Перш за все потрібно розкрити значення основного компонента. Велику роль при цьому

відіграє контекст. Потім у складі багатокомпонентного слова-терміна слід знайти внутрішні терміни, якщо вони є, та слова, які відносяться до них.

У сучасній лінгвістиці трансформації використовується як важливий засіб досягнення адекватності перекладу. Трансформація полягає у зміні формальних або семантичних компонентів при збереженні інформації. Під час дослідження науково-технічних текстів було встановлено, що для перекладу більшості багатокомпонентних термінів застосовуються трансформації перестановки, експлікації, калькування, конкретизації та описовий переклад. Однак для досягнення повноцінного перекладу перекладач повинен комбінувати різні прийоми. Отже, незважаючи на виникнення труднощів при перекладі, багатокомпонентні терміни є зручним засобом систематизації термінів в різних галузях.

Казакова А.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-12

(науковий керівник- доц. Захарова Л.М.)

СТАНОВЛЕННЯ НІМЕЦЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (VIII-XI СТ.)

До німецької літератури відносяться літературні твори, написані німецькою мовою на території німецькомовних країн минулого і сучасності.

Під німецькою літературою в широкому сенсі розуміються також праці з інших дисциплін, що мають особливу літературну цінність, наприклад з історії, історії літератури, соціальних наук або філософії. Жанрова приналежність також може змінюватись, так літературою можуть називатися особисті щоденники або листування.

Для мене, як для майбутнього спеціаліста в галузі гуманітарних наук дуже важливо оволодіти необхідним об'ємом знань з літератури, як однієї з найважливіших складових культури. Знання тієї чи іншої національної літератури необхідно для більш глибокого пізнання особливостей національної культури. Ціллю мого дослідження є ознайомлення з основними явищами та особливостями німецької літератури VIII-XI століття.

За моїми уявленнями, саме час середньовіччя завжди вважався найяскравішим, загадковим і суперечливим у багатьох сенсах. З одного боку, досить сильно почала розвиватися культура, на мій погляд, це були одні з перших вагомих кроків у розвитку. З іншого боку - багато в чому зберігалися варварські звичаї, суспільству була необхідна серйозна підготовка для переходу в нову епоху.

Про літературу германських племен доримського та дохристиянського періоду відомо дуже мало Палеографічні свідчення тієї епохи – окремі рунічні надписи на скелях. Пісенна та інша літературна творчість германських племен існувала лише в усній традиції. До нашого часу дійшли лише неповні письмові твори, записані в монастирях. Власне німецька література, як і більшість літератур Європи, розвинулася з народної фольклорної традиції та під впливом Святого писання і античних авторів. Її початками можна вважати історичні перекази (геройські пісні), а також ліричний фольклор (танцювальні, любовні, поминальні пісні, закляття), наприклад, Мерзебурзькі закляття та пісня про Гілдебранда.

Проникнення Християнства у VII столітті на германські землі мало значний вплив на розвиток літератури того часу. Більшість творів тієї епохи носить релігійний характер (молитва, катехезис та ін.) або є перекладами з латини.

Карліна Г.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-13

НІМЕЦЬКА ЛІТЕРАТУРА VIII-XI СТОЛІТТЯ

Перші письмові пам'ятки на німецькому з'являються у VIII ст. при Карлі Великому. Цим часом датується початок писемної історії німецької мови. Найдавніші пам'ятки німецької літератури ставляться до VIII-IX ст. Це переважно тексти культового призначення: заклинання, глоси, молитви, «символи віри», катехізиси, переклади Євангелія, псалмів, гімнів і т. п.

До середини VIII ст. німецька мова не мала писемних пам'яток. Про словниковий і звуковий склад та граматику мови судять головним чином на основі результатів порівняльно-історичного дослідження германських мов. Цей самий ранній етап в історії німецької мови отримав назву дописемного періода.

З виникненням писемності німецькою мовою в 770 році починається власне історія німецької мови. Перший історичний, письмово зафіксований період простирається умовно до середини XI століття, до завершення формування німецької народності і мови.

Формування німецької народності завершується проголошенням у 962 р. Німецької імперії. Протягом давнього періоду складається нова форма існування мови у вигляді сукупності обласних, територіальних діалектів, які формуються на основі більш давніх племінних діалектів, наслідуючи багато їх рис.

Орієнтація писемності на потреби церковно-християнської пропаганди призводила до того, що все народне, пов'язане з давніми переказами, піснями, звичаями, з язичницькими віруваннями, не тільки не записувалося, а навпаки, знищувалося.

Кисляк О.Г.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛН-01

КЛАСИФІКАЦІЯ «ФАЛЬШИВИХ ДРУЗІВ ПЕРЕКЛАДАЧІВ»

За результатами нашого наукового дослідження «фальшиві друзі перекладача»(ФДП) для більш точного висвітлення їх ознак слід розділити на 4 основні типи.

До першого типу належать слова вихідної мови (далі ВМ), співзвучні до слів мови перекладу (МП), але повністю розходяться з ними своїм значенням: *der Absatz* – не відступ на початку першого рядка у тексті, а осад на стінках посудини.

До другого типу «фальшивих друзів перекладачів» відносяться такі багатозначні слова ВМ, у яких частина значень збігається зі значенням зовні

схожого слова МП, а частина значень розходиться: *das Produkt* – не тільки 1. продукт, але й 2. добуток.

До **третього типу** відносяться лексичні одиниці вихідної мови, у яких є подібне за звучанням або написанням слово в МП, що є одним зі своїх значень еквівалентом до слова МП, однак у того ж самого слова МП є ще одне або кілька значень, які не мають нічого спільного зі своїм звуковим (буквеним) аналогом в ВМ. Наприклад: *die Navigation* - навігація (кораблеводіння), але не навігація в значенні «судноплавство», «мореплавання» (*die Schifffahrt*) і також не навігація в значенні «судноплавний сезон» (*der Schifffahrtsaison*).

До **четвертого типу** «фальшивих друзів перекладачів» відносяться назви мір, ваги та інших величин виміру, які співзвучні в ВМ і МП, але вони не співпадають по кількості: *das Pfund* - 500 г, у той час як український фунт - 409,5г.

Отже, дану класифікацію можна вважати найдоцільнішою у контексті нашого дослідження, оскільки вона найповніше описує усі можливі види ФДП та характеризує особливості їх функціонування в мові.

Кичко О.А.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-93

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ КОМПАРАТИВНИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ

Компаративними фразеологічними одиницями називаються стійкі та відтворювані словосполучення, фразеологічна специфіка яких засновується на традиційному порівнянні. Переклад фразеологічних зворотів, побудованих у вигляді порівнянь, можна поділити на чотири групи.

До **першої** групи належать фразеологічні звороти, які мають повну образну та змістову відповідність в мові оригіналу та в мові перекладу: *cold as ice* - холодний, як лід; *sweet as honey* - солодкий, як мед.

Як видно з прикладів, вирази першої групи не створюють проблем при перекладі. Їх ми перекладаємо за допомогою **аналогів**.

До **другої** групи належать фразеологічні звороти, які виражають ту саму думку, але за допомогою іншого образу: *as old as the hills* - старий, як світ; *as hungry as a hunter* - голодний, як вовк. Вирази цієї групи передаються українськими **еквівалентами**.

До **третьої** групи належать фразеологізми, які при перекладі передаються за допомогою **калькування (дослівного перекладу)**. Наприклад: *as good luck as had the cow that stuck herself with her own horn* - повезло як корові, яка вдарила себе своїм же рогом.

До **четвертої** групи належать такі фразеологізми, які не мають собі подібних в українській мові: *as brown as a berry* - дуже темний / дуже загорілий / шоколадного кольору.

При перекладі подібних фразеологізмів використовується саме **дескриптивна перифраза**, яка дає можливість донести до українського читача живий образ англійського фразеологізму, що неможливо при використанні вільного необразного словосполучення, яке є українським поясненням значення англійського фразеологізму. Наприклад: *to be like Fort Knox* – будівля, яка добре захищена, в яку важко потрапити.

Кікоть М.Ю.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛН-01

КАЛЬКУВАННЯ ЯК ОДИН ІЗ ПРИЙОМІВ ПЕРЕКЛАДУ НІМЕЦЬКИХ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕРМІНІВ

Калькування – це створення нового слова, словосполучення або складеного слова для позначення відповідного предмета на основі елементів і морфологічних відношень, які уже реально існують у мові перекладу.

Насамперед, використання кальки є актуальним при перекладі складних термінів: *der Schiffbau* – «кораблебудування». Також зазначимо, що складний термін може відтворюватися в мові перекладу як багатоконпонентний: *die Verarbeitungseigenschaften* – «технологічні властивості».

Зазначимо, що в деяких випадках кількість компонент німецького складного терміну не буде співпадати із кількістю складових українського багатоконпонентного терміна: *die Systementwurfsbeschreibung* – «системна специфікація».

Інтерес представляє також випадок, коли власне німецьке слово перекладається українською мовою повністю або частково за допомогою запозичених морфем. Наприклад: *die Untermatrix* – субматриця (*unter* передається латинським *суб*), *der Kraftfahrzeugpark* – автобаза (*Kraftfahrzeug* – грецьке *авто* і *park* – грецьке *база*).

Виникаючи у результаті перекладу і застосовуючись як засіб перекладу у мові, калька функціонує у ній незалежно від перекладацьких задач, а також при необхідності дозволяє створити переклад у комбінації із іншими засобами перекладу.

Використання прийому калькування є доволі розповсюдженим у сфері перекладу науково-технічних текстів, що обумовлено великою кількістю інтернаціоналізмів та неологізмів. Однак виправданим калькування слід вважати в тому випадку, якщо в мові перекладу відсутній еквівалент і існує необхідність зберегти певну лаконічність тексту, не вдаючись до опису.

Кіро Ю.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-93

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ ЕЛЕКТРОННИХ ТЕКСТІВ ПЕРСОНАЛЬНИХ ВЕБ-СТОРИНОК НАУКОВЦІВ

При поділі текстів персональних веб-сторінок науковців на рубрики, блоки та підблоки використовуються клішовані назви як на англійських так і на українських сайтах. Типовими для електронних текстів персональних веб-сторінок науковців є позначення життєвих ситуацій, що корелюють із відповідними рубриками, назви яких відповідають в обох мовах, через те, що є усталеними структурними складовими. Наприклад, *osvita* (*Education*);

дослідницькі інтереси (Research Interests); професійний досвід (Professional Experience); викладання (Teaching); публікації (Publications) тощо.

При перекладі назв рубрик персональних веб-сторінок науковців найуживанішими та найефективнішими способами є пошук лексичного відповідника (*scope of activity – галузь діяльності, articles – статті, references – посилання*), транскрибування (*lectures – лекції*), калькування (*community service – громадська діяльність, general information – загальна інформація*), додавання (*content – зміст сторінки, research – напрямок наукових досліджень*), генералізація (*areas of specializations – спеціалізація, courses I have taught – викладання*), модуляція (*my blog – щоденник*) та опущення (*area of scientific research – галузі досліджень, current research interests – дослідницькі інтереси*).

Незважаючи на об'єктивно існуючі розбіжності стосовно їх організації, персональні сторінки усіх типів мають схожу структуру і чимало спільного в змістовому наповненні. Це свідчить про наявність у науковому співтоваристві сталого неформального зразка побудови таких сторінок і про формування певних уніфікованих класифікаційних схем для представлення у всесвітній мережі інформації про діяльність науковців.

Кірпа А.

*НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-12
(науковий керівник – канд. філол. наук, доц. Захарова Л.М.)*

ІНОЗЕМНІ ЗАПОЗИЧЕННЯ В АНГЛІЙСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ

XV СТ.

Історія англійської мови вивчає її фонетичні, граматичні та лексичні особливості у різні епохи становлення, досліджує словниковий склад англійської мови в конкретний історичний період її розвитку. Запозичення у мові XV ст. стають основним засобом поповнення словникового складу новими одиницями з інших мов. Ці запозичення внесли значні зміни в словниковий склад досліджуваного періоду.

Запозичення - це процес, у результаті якого у мові з'являється і закріплюється певний іншомовний елемент. Це невід'ємна складова функціонування та історичної зміни мови, одне з основних джерел поповнення словникового запасу; також це повноцінний елемент мови, що є частиною його лексичного багатства, службовим джерелом нових коренів, словотворчих елементів і термінів.

Запозичення в мовах є одним з найважливіших факторів їх розвитку. Процес запозичення лежить в самій основі мовної діяльності.

У кожній мові можна виділити наступні шари: слова, властиві всім мовам однієї сім'ї; слова, загальні для групи, підгрупи споріднених мов; споконвічні слова конкретної мови; запозичені слова.

Запозичення, що ввійшли до словникового складу англійської мови XV ст., відображають особливості епохи Відродження та належать до найрізноманітніших галузей науки, механіки, музики, літератури, військової справи, суду, побуту і т.д.

Частка запозичених елементів у мовах велика, хоча точно підрахувати їх кількість неможливо, як з причин постійного збільшення кількості іншомовних елементів, проникаючих в мову, так і внаслідок дії процесу асиміляції, який ускладнює можливість встановлення походження слова.

Клименко Н.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-93

METHODS OF LEGAL TEXTS TRANSLATION

Nowadays juridical translation is considered to be the most widespread and the most complex due to the necessity of profound knowledge in the field of legislation to achieve accurate translation. Juridical text is one of the most essential forms of the right realization and as any other written legal data medium has its own lexical, syntactical and stylistic peculiarities.

Among the general attributes of such texts we shall point out the usage of archaic words and phrases (such as *hereto*, *hereof*, *hereafter*), special terminology

and phraseology (such as *I beg to inform you; on behalf of*), cliché and professionalisms (such as *made and signed; terms and conditions*), words of foreign origin (as French borrowings – *sign, policy, rules, form, terms, date, contract, effect, proposal, schedule* and Latin ones – *basis, table, declaration, part*). Also various abbreviations compose legal vocabulary (such as *ad hoc, exempli gratia (e.g.), de facto, inter alia, pro forma*).

The text of the official documents shall maintain consistent and fixed style in order to elude additional associations and interpretation. In the majority of cases upon the translation from English to the Ukrainian language the structure of the original text differs from the target one – it becomes apparent in another word order, part of speech and word forms. Such modifications are classified as lexical transformations. Another method used for translation of legal texts is transposition that lies in the change of the order between the adverbial modifier of place and time and rearrangement of the words within one sentence. Briefness of the expression requires addition in the translation.

Thus, having conducted our study we found out the most common types of translation of legal sentences (grammatical change (28,2%), the method of composition (25,4%), omission (11,6%), antonymous translation (10,2%), transposition (10%) and the less used is the method of generalization (0,2%).

Кокоруж М.Б.

НТУУ КПІ, Факультет лінгвістики, група ЛА-02

СИНТАКСИЧНІ КОНСТРУКЦІЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

В англійській мові існують так звані синтаксичні комплекси – стійкі поєднання слів, які утворюються за допомогою сполучення іменних частин мови (зокрема іменника, займенника) з безособовою формою дієслова: дієприкметником, а також герундієм та інфінітивом.

Дієприкметник утворює синтаксичні конструкції, які за своїм значенням еквівалентні підрядним реченням:

1. Subjective Participle Complex (суб'єктний дієприкметниковий комплекс): *You were seen buying books. Бачили, як ви купували книжки.*

2. Objective Participle Complex (об'єктний дієприкметниковий комплекс): *I saw him walking in the garden. – Я бачив, як він гуляв у саду.*

3. Absolute Participial Complex (незалежна дієприкметникова конструкція): *The rain having stopped, we went home. – Коли дощ ущух, ми пішли додому*

Інфінітив утворює синтаксичні комплекси трьох типів:

1. Prepositional Infinitive Complex (прийменниковий інфінітивний комплекс): *It was necessary for him to leave. Йому необхідно було поїхати*

2. Subjective Infinitive Complex (суб'єктний інфінітивний комплекс): *The meeting is expected to begin this morning. – Сподіваються, що збори почнуться сьогодні вранці.*

3. Objective Infinitive Complex (об'єктний інфінітивний комплекс): *She wanted them to read that book. – Вона хотіла, щоб вони прочитали цю книгу.*

Герундій, як інфінітив та дієприкметник, може утворювати синтаксичну конструкцію, яка виконує роль складного члена речення і рівноцінна підрядному реченню. *I insist upon your staying. – Я наполягаю на тому, щоб ви залишилися.* **Отож синтаксичні комплекси, утворені поєднанням безособових форм дієслова з іменником або займенником становлять висловлювання, що виконують функції складних членів речення.**

Коломієць Т. П.

НТУУ«КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-01

ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Розвиток цивілізації супроводжується появою численних термінів у різних галузях науки та техніки. Дослідженням даної теми займалися такі вчені, як В.І.Карабан, Р.Ф.Проніна, Є.В.Столярська, С.А.Хоменко, Є.Ф.Скороходько, О.О.Баловнева та ін.

Щоб правильно визначити поняття, яке виражає термін, потрібно розбиратися у галузі науки та техніки, до якої відноситься дана термінологія.

Визначенням поняття терміна займались О. С. Ахманова, А.С Герд, А. В. Суперанская та ін. За найактуальнішими джерелами, термін – емоційно нейтральне слово чи словосполучення, яке вживається для точного вираження понять та назв предметів.

Термін повинен відповідати правилам і нормам певної мови, повинен бути систематичним, термінові притаманна властивість дефінітивності та не притаманна синонімічність, яка заважає взаєморозумінню. Терміни експресивно нейтральні.

В.В. Виноградов за ступенем спеціалізації значення поділяє терміни на загальнонаукові, міжгалузеві та вузькогалузеві. За будовою А. Я. Коваленко класифікує терміни на прості, складні та терміни-словосполучення.

Задача теорії перекладу полягає у вивченні особливостей прояву закономірностей на основі науково-технічної літератури при перекладі.

Виділяють основні лексичні, лексико-семантичні та лексико-граматичні прийоми перекладу термінології. Основне правило перекладу термінів – термін перекладається терміном.

Необхідно орієнтуватися в тематиці текстів та володіти термінами і поняттями відповідної галузі науки чи техніки.

Корда В.О

*НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-12
(науковий керівник – канд. філол. наук, доц. Захарова Л.М.)*

ДЖЕРЕЛА ДАВНЬОГРЕЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Однією з найбільших цивілізацій стародавнього світу була давньогрецька цивілізація. Звичайно, вивчення стародавнього світу проводиться не з простої цікавості. Цивілізація Стародавньої Греції пізніше стала основою для виникнення європейської цивілізації, і справила величезний вплив на

розвиток середньовічного, а, отже, і сучасного світу. «Без того фундаменту, який був закладений Грецією, не було і сучасної Європи»

Говорячи про античність, як про витoki античної цивілізації, насамперед згадують про унікальну античну грецьку, а пізніше римську культури, що склалися в період VI-I ст. до н.е, при цьому про розвиток власне перекладу можна говорити лише в період римської античності.

Велика грецька цивілізація не залишила істотних свідчень про ставлення суспільства до перекладачів. Не дійшли до нас ні тексти, ні навіть окремі висловлювання, здатні показати, що греків хоч якимось чином хвилювали тонкощі перекладацької діяльності. Це на перший погляд здається парадоксальним, якщо взяти до уваги досконалість мови, мовної культури і літератури давньогрецького народу. Але, як вважають історики, саме високий рівень розвитку мови і літератури і породив у стародавніх греків той національний снобізм, ту гординю, то уявлення про винятковість грецької культури, які привели практично до повного нехтування мовами, літературами і культурами інших народів. Інші мови називалися варварськими. У самому грецькому слові Варварос - варварський вже етимологічно укладено презирство саме до чужих мов: в основі структури слова лежить ономаіопея [бр, бр], копіювати грубу, нечленороздільне, на думку греків, некрасиву і незрозумілу мову інших народів.

Кравченко Н. С.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛФ-01

PARTICULARITIES OF ENGLISH SLANG

According to the dictionary, slang is the use of informal words and expressions that are not considered standard in the speaker's language or dialect but are considered acceptable in certain social settings. Some of these words are the abbreviate standard ones, created from simple laziness, others refer to a social group or subculture, are used as a means of identifying within it and people outside the

group do not understand them. Those groups with their particular slang can be formed according to the region, age, social status or profession.

Some slang is associated with certain time periods. In the 1960s, young people used terms like *groovy*, *cool*, *dude*, *far-out*, and *trippin'*. Some of those terms are still used.

Teenagers usually desire to put space between them and their parents' generation, and the fastest way to do that is through the art of language. They develop their own idioms and expressions making adults scratch their heads: *my bad* - is frequently employed as a cover in case of a mistake and means: *I was bad*.

Other slang words are just combinations of thoughts that create a new word: *iceman* - a friend with nerves of steel; *affluential* - having both money and power or influence; *awesomity* - the highest state of awesome.

The vast majority of slang words appears from the invention of a new activity or means of communication and the necessity to name it: *friend* and *unfriend* for adding or removing someone to a circle of communication such as in FaceBook or other social media networks; *planking* - laying your body on top of an object and balancing there while stretched out and stiffened.

Thus, we can see that English slang is a real challenge in the sphere of translation that should never be neglected.

Кривенко Я.

НТТУ «КПІ», ФЛ, ЛН-01

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИЧНОЇ ЕКВІВАЛЕНТНОСТІ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ НІМЕЦЬКИХ ЮРИДИЧНИХ ТЕКСТІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Юридична сфера характеризується наявністю значної кількості національно-культурних специфічних рис, що відображають випрацювані норми взаємовідносин особистості з державою та іншими людьми.

Поняття еквівалентності, тобто співпадіння понять у різних мовах відіграє провідну роль при перекладі юридичних термінів,. Два поняття вважаються повністю еквівалентними одне одному, якщо вони співпадають за

всіма поняттєвими ознаками. Однак, внаслідок того, що ознаки понять різних правових систем як правило не співпадають, то виникає необхідність у визначенні рівня еквівалентності цих понять.

Види еквівалентності:

1. **Повна семантична еквівалентність:** поняття співпадають по всіх понятійних ознаках та мають однакове значення. Наприклад, *Конституційний суд – das Verfassungsgericht, намент – das Patent, суддя – der Richter.*

2. **Часткова понятійна еквівалентність:** поняття обох правових систем містять як ідентичні, так і різноманітні понятійні ознаки, тобто мають частково однакове значення.

3. **Інклюзія:** поняття правової системи однієї мови включає у себе основні ознаки поняття іншої мови та додаткові ознаки, тобто певне поняття в одній мові має більш широке значення, аніж в іншій.

4. **Безеквівалентність:** поняттю правової системи однієї мови неможливо знайти еквівалент в іншій мові. Це відбувається у тих випадках, коли система правових понять в німецькій та українській мовах структурована по-різному.

Таким чином при перекладі мають враховуватися не тільки відмінності мовних структур, але й відмінності правових систем.

Кугук Є.О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-03

АТРИБУТИВНЕ СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ ЯК ОДИНИЦЯ СИНТАКСИСУ

У нашій роботі ми розглядатимемо атрибутивні відношення як тип синтаксичного зв'язку, а отже як одиниці синтаксису, що уможлиблює спілкування людей, співвідносячи повідомлюване безпосередньо з об'єктивною реальністю.

Явище атрибутивного словосполучення вивчали Смирницький О., Виноградов В., Валгіна Н., Вяткіна С.

Словосполучення - це непередикативна синтаксична одиниця, одно- або багаточленна, що складається з двох або більше повнозначних слів – головного та залежного, об'єднаних підрядним зв'язком; виконує номінативну функцію.

За визначенням, атрибутивне словосполучення – це сполучення слів, поєднаних підрядним зв'язком, які виражають відношення між головним означуваним словом (предметом) та залежним (означенням), що виражає ознаку предмета. У реченні атрибутивні конструкції можуть виконувати будь-яку синтаксичну функцію. Означальні (атрибутивні) відношення мають три різновиди: власне-означальні, обставинно-означальні та об'єктно-означальні відношення. За позицією залежного слова, атрибутивні конструкції поділяються на препозитивні та постпозитивні. Іменник є ядром атрибутивних словосполучень, а залежні компоненти представлені прикметником, займенником, дієприкметником (I, II), іменником у непрямому, загальному та присвійному відмінку, іменником з прикметником, іменником-додатком, який пояснює іменник, що стоїть перед ним, інфінітивом, прислівником, числівником, герундієм з прийменником, інфінітивним зворотом з прийменником for.

Отже, атрибутивні словосполучення є характеризують відношення між предметом та його ознакою, вираженими головним та залежним компонентом словосполучення відповідно, та виконують номінативну функцію.

Левченко І.В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-81М

**ТЕМАТИКО-ПОНЯТІЙНИЙ АСПЕКТ І СТРУКТУРНІ
ХАРАКТЕРИСТИКИ СКЛАДНИХ СЛІВ-ТЕРМІНІВ ТА ЗАСОБИ ЇХ
ВІДТВОРЕННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ (НА ОСНОВІ ТЕХНІЧНИХ
ПІДМОВ)**

Складні слова-терміни (ССТ) як складна мовна категорія є відображенням лексичних одиниць, які повинні мати чіткі визначення, а їх форма повинна мотивуватись структурними особливостями мови.

ССТ – це складні термінологічні утворення, що складаються з двох чи більше компонентів і характеризуються графічною і семантичною цілісністю; елементи наукового апарату теорій та концепцій, що описують певні галузі знань та діяльності поряд з іншими джерелами пізнання: науковими пристроями та інструментами, а також комбінаціями в словесних формулюваннях, символічних формулах, схемах. При цьому ССТ, як й інші знакові засоби, закріплюють існуючі знання, виражаючи поняття, категорії всередині суджень та висновків, закономірностей певної галузі знань або діяльності. Існують критерії визначення ССТ: синтаксична валентність (відсутність анафоричних зв'язків між внутрішнім компонентом композита і зовнішнім елементом); лексична цілісність; лексична природа компонентів (лексема); цілий композит є членом однієї великої лексичної категорії; обидва компоненти композита є вільними основами і мають специфічне значення, яке уможливорює їх окреме функціонування. Виділяють типи складних слів, утворених завдяки поєднанню іменникових, дієслівних та прислівникових основ.

Словоскладання являється одним із основних шляхів творення термінолексики, складні слова-терміни є прошарком її складової. Основний спосіб словоскладання полягає у злитті двох вільних основ, які несуть у собі конкретну номінацію та конотацію нового значення, нового слова.

Основними засобами передачі англomовних складних терміноодиниць є наступні трансфорсації: Описовий переклад – *aftercurrent* – струм післядії, *air-spaced* – з повітряною ізоляцією, ізольований повітряним проміжком; Калькування – *crosscorrelation* – взаємна кореляція, *microswitch* – мікроперемикач; Еквівалентний переклад – *keyboard* – клавіатура; *notepad* – записна книжка; Транскодування – *cylindroid* – циліндроїд, прямий еліптичний циліндр, *hydro-press* – гідропрес; Модуляція – *datablade* – інструмент для роботи з БД, *backbone* – магістральний кабель.

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТА-ПЕРЕКЛАДАЧА ШЛЯХОМ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЇ В ПОПУЛЯРНИХ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСАХ

Однією з найважливіших проблем майбутніх перекладачів є пошук нових шляхів поповнення словникового запасу, оскільки старий спосіб мислення, орієнтований на запам'ятовування, більше не є актуальним. З кожним днем інформації стає все більше, і тому потрібно спиратися на вміння відшукувати її та пересуватися нею.

Оскільки студенти проводять більшу частину свого робочого дня в мережі Інтернет, відшукуючи нові матеріали для навчання та розваг, постає проблема раціонального використання її ресурсів, аби поєднати приємне з корисним та зекономити час. Популярні веб-сайти, такі як YouTube, Facebook, Ted Talks, ВКонтакте, а також рольові онлайн-ігри могли б стати чудовим фундаментом для засвоєння юними перекладачами сучасної лексики англійської, німецької, французької та багатьох інших мов.

Основними способами здобуття корисної інформації з рекреаційних джерел є:

- Перегляд відео іноземними мовами
- Пошук нових слів, фраз та висловлень в групах та на публічних сторінках ВКонтакті (відомі спільноти «Візуальна англійська» або «Just English»)
- Вивчення іноземної лексики під час гри в онлайн рольові ігри, такі як LOL(League of Legends),DOTA, Mist та багато інших.
- Заняття з онлайн-перекладачами та тестовими програмами,орієнтованими на перетворення вивчення фраз в гру (English Translator, Lingualeo)

- Підсвідоме запам'ятовування за допомогою текстів пісень іноземною мовою (наприклад, під час подорожі або прослуховування фонові музики в громадських місцях)

Таким чином, інтерактивні підходи до вивчення іноземних мов не лише допоможуть зекономити час, але й відкриють нові можливості для поповнення словникової бази та ознайомлення з культурою носіїв мови.

Лісняк А.Ю.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-93

ВЖИВАННЯ ФРАЗОВИХ ДІЄСЛІВ У ТЕКСТАХ ПІДМОВИ ФІНАНСІВ

Фразові дієслова широко розповсюджені в сучасній розмовній та письмовій англійській мові і є характерними як для мови загального, так і для мови спеціального вжитку. Спираючись на визначення багатьох граматистів, у сучасній лінгвістиці під фразовим дієсловом розуміють ідіоматичне, неподільне сполучення з прислівниковою чи/або прийменниковою часткою, яке становить єдине семантичне та синтаксичне ціле.

Англійські фразові дієслова поділяються на такі підгрупи:

1) прийменникові дієслова (*limit to* – обмежувати, *invest in* – вкладати гроші, *dun for* – вимагати повернення грошей, *contribute to* – сприяти, *compare to* – порівнювати);

2) безпосередньо фразові дієслова (*bring in* – приносити прибуток, *call in* – вимагати повернення боргу, *cut under* – позбавлятися конкурентів шляхом зниження цін, *pay in* – вносити гроші на банківський рахунок);

3) фразово-прийменникові дієслова (*clean up on* – мати прибуток, *foot up to* – підраховувати суму, *join in with* – розділити витрати, *set up with* – постачати, *take out in* – компенсувати борг).

Було виявлено, що в текстах підмови фінансів найбільшу групу становлять безпосередньо фразові дієслова (71,75%). Прийменникові дієслова, тобто дієслова, що складаються з дієслова та прийменника становлять 22,25%.

Найменшу групу становлять фразово-прийменникові дієслова. В економічних статтях було виявлено 6% таких лексичних одиниць.

Отже, фразові дієслова широко застосовуються в текстах підмови фінансів, тому знання особливостей значень та перекладу фразових дієслів полегшують роботу перекладача та дозволяють уникнути неточностей перекладу.

Логінова Є.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-13

Науковий керівник: Захарова Л.М.

ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ КОРОЛЯ АЛЬФРЕДА І ЇЇ РОЛЬ В СТАНОВЛЕННІ ЛІТЕРАТУРНОЇ НОРМИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У X-XI СТ.

Справжнього розквіту давньоанглійський переклад сягнув в кінці IX ст. і був пов'язаним з діяльністю короля Альфреда Великого.

Король Альфред Великий, король Уессекса, який згуртував навколо себе значну частину Англії (сам Альфред іменував себе Rex Saxorum, лат. "Король саксів") і зробив таким чином важливий крок до створення англійської держави. Альфред - герой народних переказів, тому в історії його життя факти нерідко перемішані з вимислом.

Альфред зробив великий внесок і в розвиток культури, зокрема переклавши окремі глави Біблії, твори блаженного Августина, байки Езопа.

Альфред став королем Уессекса після смерті свого старшого брата Етельреда I. Він був найосвіченішою людиною між усіма своїми співвітчизниками.

Альфред, перш за все, склав перший збірник національних законів, що отримав назву "*Правда короля Альфреда*", наказавши викласти англійською мовою закони різних саксонських королів, і відібрав найбільш придатні з них.

У центрі уваги Альфреда була просвітницько-перекладацька діяльність рідною мовою. Для цього він скликав наукове товариство членами якого стали:

Уельса Ассер – майбутній біограф короля, єпископ Вустерський Верфурт, що став пізніше єпископом Кентерберійським, вчений Гримбольд із Франції.

Але найбільше дбав він про церкву, про релігійну та розумовому освіту народу. За роки війни загинуло безліч монастирів, культурний рівень у країні впав дуже низько.

Він сам заснував школу для дітей придворних і стежив за викладанням в ній. Також Альфред розпорядився, щоб державні чиновники не сміли займати свої місця, якщо не володіють освітою. Злякані цим судді, графи, міністри та інші начальники, майже суцільно безграмотні з дитинства, змушені були зайнятися своєю освітою.

Він сам, уже не занадто молодою людиною, вивчив латинь і зайнявся перекладами цих «найпотрібніших» книг. Відзначимо, що серед них не було Біблії (її почав переводити в X столітті єпископ Ельфрік), зате були дві книги, присвячені історії: Всесвітня історія ченця Орос, єдина тоді книга на цю тему; Церковна історія англійців, написана Бідою ще в 731 році.

Його вклад в англійську культуру дійсно помітний, він суттєво змінив рівень освіти в країні. Альфред доклав багато зусиль для того, щоб хоча б частково відновити в Уессексі культуру і вченість, знищені в результаті багаторічних воєн.

Луговая А.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-93

ВІДОБРАЖЕННЯ БРИТАНСЬКОЇ СВІДОМОСТІ НА ОСНОВІ АНГЛІЙСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З КОМПОНЕНТОМ «ЧИСЛО»

У процесі свого розвитку, мова збагатилась значною кількістю слів та словосполучень, що допомагають забарвити мову емоційно. Це спричинило виникненню нового напрямку в лінгвістиці – науки фразеології. Неможливо уявити вивчення мови без фразеологізмів, оскільки саме вони відображають повну картину свідомості народів.

Всі фразеологізми створюються на основі певного предмету (компоненту). Нас же цікавить саме числовий компонент. Числа стали кісткою значної кількості англійських фразеологізмів (ми нарахували 337). Будучи досить організованою країною, Англія дотримується багатьох традицій та забобон, більшість з яких пов'язана з числами.

Зрозуміло, що нумеративи втрачають своє основне значення у складі фразеологізму, та є випадки, коли число зберігає своє значення, особливо, якщо мова йде про математичні дії (*clear as two and two make four*) чи реалії народу (*two penny tube*).

Оскільки головною метою було визначити логічне та символічне значення числових компонентів у складі фразеологізмів англійської мови, ми намагались класифікувати знайдені одиниці. Помітно, що в англійській мові є ідіоми, які зафіксовані в літературі і ті, що існують лише в усному мовленні.

Найчастіше використовується число "one" (72), та зазвичай воно зберігає раціональне значення, а не символічне (*one barking dog sets all the street at barking*). Такі числа як "seven" і "nine" часто відповідають концепту «щастя» (*on cloud nine*), а числа "forty" і "seven" також відповідають концепту «старість» (*older than forty hills*), число "thirty" взагалі відповідає концепту «мізерність» (*feel like thirty cents*).

Числа набувають абсолютно різних значень у складі ідіоми. Це спричинює появу нових праць в галузі фразеології. Особливо англійської, оскільки історія та культура цієї країни ще не досліджені до кінця.

Ляпіна О.В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-92

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ-КОЛОРОНІМІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Разом з неупинним розвитком суспільства виникають нові поняття, лексичні одиниці, зокрема фразеологізми, які допомагають зафіксувати всі зміни з давнини і до нашого часу як мовної, так і концептуальної картини світу.

Дослідження особливостей перекладу фразеологічних одиниць слід почати з визначення самих фразеологічних одиниць. На думку А.В. Куніна, фразеологічні одиниці – це стійкі поєднання лексем з повністю або частково переосмисленим значенням.

Поняття кольору існує у культурі будь-якої нації, воно несе важливу соціокультурну інформацію, накопичену етносом за багато століть його існування. Колір – це один із ключових концептів загальної культури людства, який є одним з багатьох засобів відображення світу. У ході культурного розвитку народів кольори набули символічного значення. Символіка кольору спирається на різні асоціації людини, особливості її мислення.

Були виділені та проаналізовані фразеологічні та нефразеологічні способи перекладу. Фразеологічні одиниці можуть перекладатися такими способами перекладу, як повним та частковим фразеологічним еквівалентом, фразеологічним аналогом, індивідуальним еквівалентом та нефразеологічними: лексичним перекладом, калькуванням та описовим перекладом.

Перекладаючи художній твір, де використані словосполучення з колірним компонентом, треба враховувати їх символічне значення, адже воно у кожній культурі різне. У будь-якому разі перекладач повинен зробити адекватний переклад вислову. Потрібно пам'ятати, що сталі вирази з колірним компонентом потребують особливої уваги, адже вони вважаються культурними реаліями.

Мазурик Ю.О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛН-81

ФУНКЦІОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА АКТИВНОЇ ТА ПАСИВНОЇ МОДАЛЬНОСТІ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Загальновідомо, що граматичне явище не існує в мові ізольовано, воно має свій вплив на інші мовні явища на різних рівнях: граматичному, морфологічному та синтаксичному. Дієслівна категорія стану не є винятком. Опозиція активність/пасивність в мовному вияві впливає зокрема на

функціонування категорії модальності, породжуючи таким чином поняття активної та пасивної модальності повідомлення.

Під активною модальністю зазвичай розуміють вираження модальних аспектів за допомогою засобів, які мають активний характер, тобто активна модальність передбачає вираження широкого спектру модальних функціонально-семантичних полів. Вона може слугувати для вираження як суб'єктивної так і об'єктивної модальності, тобто як вираження відношення змісту висловлювання до дійсності, так і відношення мовця до змісту висловлювання. Модальні засоби активного характеру можуть виражати ймовірність, можливість, необхідність, повинність, сумнів, бажаність, вірогідність, неминучість, впевненість, бажання, емоційне ставлення та ін.

Вираження такого широкого спектру модальних значень активній модальності гарантує наявність в системі засобів вираження окрім модальних конструкцій, також декількох морфологічних класів, зокрема класу модальних дієслів, модальних слів та модальних часток.

Під пасивною модальністю розуміють вираження модальних аспектів та відношень системою засобів, що мають пасивний характер, тобто відносяться до пасивного стану або є так званими конкурентними формами пасиву. Варто наголосити, що засоби вираження пасивної модальності майже повністю сконцентровані на вираженні об'єктивної модальності, а саме функціонально-семантичних полів можливості, необхідності та повинності.

Мазуркевич К.Ю.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-92

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ

Сучасне перекладознавство широко розвивається на сьогоднішній день і займається вирішенням різноманітних проблем перекладу, однією з яких є і особливості перекладу фразеологічних одиниць.

Передача фразеологічних одиниць на англійську мову є досить важким завданням, оскільки часто в них може міститись метафоричний компонент, або

фразеологізм може мати явно виражене національне забарвлення. Це та деякі інші фактори призводять до того, що фразеологічні одиниці досить часто не мають еквівалентів або абсолютних відповідників в іншій мові. Складність перекладу фразеологічних одиниць полягає в тому, що перекладачу необхідно вміти розпізнати їх в тексті мови оригіналу та знайти відповідний варіант в мові перекладу.

В свій час проблемою перекладу фразеологічних одиниць займалися і займаються такі лінгвісти і мовознавці, як С.Д. Влахов, І.В. Корунець, О.В. Кунін, В.Н. Комісаров та ін. Згідно з їхніми дослідженнями можна виділити такі основні способи перекладу фразеологічних одиниць: переклад за допомогою повного фразеологічного еквіваленту, часткового фразеологічного еквіваленту, за допомогою фразеологічного аналогу (або відповідника) або описовим перекладом. Також виділяють такі способи перекладу, як калькування фразеологічних одиниць, переклад за допомогою індивідуального компонента або контекстуальний переклад.

Найкращим і найбажанішим способом перекладу фразеологізмів є звичайно переклад за допомогою повного фразеологічного еквіваленту, адже в такий спосіб забезпечується не лише передача змісту фразеологічної одиниці, а й повне відтворення його образності та експресивності. Так, наприклад, при перекладі англійського фразеологізму *strike while the iron is hot* українським *куй залізо, поки гаряче* повністю зберігається та передається читачу образ та стилістичне забарвлення фразеологічної одиниці.

Мамієва А.К.

КУ ім. Бориса Грінченка, філологічний факультет, група ФАм 1-11-2.0д

ВІДТВОРЕННЯ ПОВЕДІНКОВИХ МОДЕЛЕЙ ДЖЕН ЕЙР В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ ПЕТРА СОКОЛОВСЬКОГО

Літературний твір як художнє ціле є образом. Він може включати в себе систему образів персонажів, а ці образи, і предметний світ твору створюються за допомогою зображально-виражальних засобів поетичної образності [1, с. 7].

Однією з головних особливостей роману "Джен Ейр" є створення позитивного образу головної героїні. Роман привернув увагу та вразив читачів образом сміливої і чистої дівчини, що самотньо веде боротьбу за існування. Образ Джен Ейр, так само як і більшість інших образів, побудований за принципом контрасту, який полягає в тому, що письменниця протиставляє зовнішність героїні її внутрішньому характеру.

Опис характеру, поведінкових манер дівчини неодноразово зустрічається у висловлюваннях сера Рочестера. Під час однієї з розмов він заявляє: *"Ah, by the word! There is something singular about you", he said: "you have the air of a little nonnette; quaint, quiet, grave, and simple, as you sit with your hands before you, and grave eyes generally bent on the carpet (except, by-the-eye, when they are directed piercingly to my face; as just now, for instance); and when one asks you a question, or makes a remark to which you are obliged to reply, you rap out a round rejoinder, which, if not blunt, is at least brusque. What do you mean by it?"* [2, с.150] – *"О! Слово честі, ви якась своєрідна особа, - мовив він. – Як подивитись, то ви ніби маленька черничка, чудна, спокійна, сурова й проста, коли ви отак сидите, згорнувши рученята на колінах і опустили очі на килим (не рахуючи тих випадків, коли вони гостро дивляться мені в лице, як оце, скажімо, зараз), та коли хто задасть вам питання або зробить зауваження, на яке треба щось сказати, то ви даєте відповідь, можливо, й не гостру, але доволі несподівану. То як мені вас розуміти?"* [3, с. 97]. У даному випадку український перекладач вдається до поєднання лексичних трансформацій, а саме прийомів додавання та заміни: *"Ah, by the word"* – *"О! Слово честі"*; *"...you have the air of a little nonnette"* – *"... як подивитись, то ви ніби маленька черничка"*; *"...with your hands before you"* – *"...згорнувши рученята на колінах"*; *"...you rap out a round rejoinder, which, if not blunt, is at least brusque"* – *"...ви даєте відповідь, можливо, й не гостру, але доволі несподівану"*; заміни: *"...there is something singular about you"* – *"...ви якась своєрідна особа"*. Лексему *"brusque"* перекладач інтерпретує як *"несподіваний"*, замінивши первинне значення

слова "*грубий, різкий, безцеремонний*" на більш м'яке; епітети "*quaint, quiet, grave, and simple*" Петро Соколовський передає за допомогою синонімів.

Проілюструвавши один з прикладів стосовно поведінкових моделей Джен Ейр в оригіналі і українському перекладі, ми вже можемо відзначити чудову роботу українського переклада, який успішно виконав переклад, враховуючи всі мовні особливості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Давыдова Т.Т., Пронин В.А. Теория литературы. Учебное пособие. М.: Логос, 2003. – 232 с.
2. Джен Ейр: Роман / Шарлотта Бронте; Пер. з англ. П.Соколовський; Післямова Т. Денисової. – К.: Вища школа, 1983. – 349 с.
3. Charlotte Bronte. Jane Eyre: М.: Астрель, АСТ, 2006. – 533 с.

Matsaienko Y.G.

NTUU "KPI", the faculty of Linguistics, group LA-91

THE TRANSLATION ASPECT OF SLOGAN IN ADVERTISING

No form of advertising may exclude a slogan that is “a short and catchy phrase which gets the attention of the audience, is easy to remember and comes off the tongue easily.” The translation aspect of this, most important part of any advertisement, was investigated.

Due to a great difference on the lexical, morphological and syntactical levels in English and Ukrainian, literal translation is not common. Though, it happens in such slogans: Hello, boys – привіт, хлопці (Wonderbra), I am what I am – я той, хто я є (Reebok). All the other cases require transformations of different types.

On the examples of 300 world's most memorable and creative slogans the following transformations were distinguished:

- Modulation (meaningful development): *The legend rolls on* – легенда на колесах. (Harley Davidson, American motorcycle manufacturer).
- Concretization: *Let's make things better* – змінимо життя на краще (Philips), *Camels Soothe Your T-Zone* – Camel знімає твій головний біль (Camel).

- Generalization: *Where is the beef?* – Де м'ясо? (Wendy's).
- Antonymous translation: *It's a Skoda. Honest.* – Це Skoda. Без обману. (Skoda), *Obey your thirst.* – Не дай собі засохнути. (Coca-Cola company's "Sprite" advertisement).
- Word-play (often lost while translating): *Sharp Minds, Sharp Products* – гострий розум, продукти Sharp (Sharp).

The translation aspect of slogans based its investigation on theoretical linguistic background. This background was applied to the classification of transformations that occur in the course of translation and is confirmed by a number of examples.

Михайлова ??

???

?????

Довгий період землі Італії входили до різних країн. Народної мови не існувало, населення користувалося мовними пережитками Римської імперії - вульгарною латиною. Тому перші переклади робляться латинською мовою. Одним з найбільш відомих перекладачів на латину у XI столітті був Анастасій Бібліотекар.

З появою італійської мови почали з'являтися і переклади на італійську. У цей час прославилися два італійських перекладача. Перший - Брунетто Латіні. Саме його перу належать відомі італійські переклади Цицерона. Але найбільш діяльним з італійських перекладачів XIII століття по праву називають Боно Джамбоні. Він дав можливість італійцям ознайомитися з багатьма європейськими текстами.

З приводу перекладу свою думку висловлював і автор всесвітньовідомої «Божественної комедії» Данте Аліг'єрі.

Трохи по іншому проходило становлення перекладацької діяльності в південній Італії. Культурна діяльність на Сицилії XIII в. знайшла відгук у багатьох культурних центрах Європи.

У XIII столітті поширення набуває переклад у сфері правознавства. З'являється така професія, як нотарій або нотаріус - природний посередник між двома культурними світами - світом культури латинської і світом культури «вульгарної». Болонські статuti в середині XIII століття вимагають від нотаріусів демонстрації «*in lingua vulgaris*»: нотаріус повинен записати латинською мовою те, що йому диктує клієнт (зрозуміло, що вульгарною латиною), і потім зробити зворотний переклад на народну мову для клієнта, який не знає латинської мови.

Внесок Італії в європейської та світової культуру величезний. Італія дала Європі найбільшого філософа - Фому Аквінського, найвідомішого мандрівника - Марко Поло. На рубежі XIII-XIV ст. вона представила світу Данте - одного з найвидатніших поетів всіх часів, а в період з XIV по XVI в. вплив італійського гуманізму поширилося практично на всі європейські країни.

Могиль Т.І.

НТУУ «КПІ», Факультет Лінгвістики, III курс, група ЛА-03

АНАЛІЗ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ ЯК МОВНОГО ЯВИЩА

Мова державних діячів завжди привертала увагу не тільки відомих лінгвістів та науковців, а й населення, оскільки в ній міститься суспільно необхідна інформація. Аналіз політичних текстів, а саме з точки зору лінгвістики та прагматики, є надзвичайно важливим для отримання адекватної інформації щодо справжніх намірів та щирості політичного лідера.

Згідно лінгвістичної концепції Баранова А.Н., вивчення особливостей політичного дискурсу являється однією з основних задач політології та політичної лінгвістики. Аналіз політичних текстів дозволяє отримати адекватну інформацію про стан сучасної національної свідомості та політичні переваги.

При дослідженні лінгвістичного концепту необхідно враховувати стилістичні, граматичні та лексичні особливості політичного дискурсу, а також прагматичну спрямованість, яка завжди є присутньою в політичному тексті.

Даний дискурс необхідно розглядати як вербальну комунікацію в контексті психологічних та соціологічних особливостей, в якій відправник і одержувач мають певний соціальний статус залежно від того, яке місце належить їм в політичному житті. Призначення текстів політичного спрямування полягає у переконанні, спонуканні до дії, реакції на явища політичного характеру.

Отже, аналіз політичних текстів віддзеркалює справжню сутність речей та допомагає виявити засоби, завдяки яким здійснюється вплив на суспільну свідомість. Вивчення особливостей політичного дискурсу є важливим етапом у формуванні оцінки суспільно-політичних явищ.

Моршина М.М.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-02

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АТРИБУТИВНИХ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ

Атрибутивними словосполученнями виступають такі, у яких головне слово позначає предмет, а залежне окреслює його ознаку: *diligent student*. З-поміж словосполучень з атрибутивними відношеннями домінують словосполучення із залежним компонентом, який виражає узагальнену ознаку (прикметник, займенник, дієприкметник).

Атрибутивне сполучення – це є єдність означуваного, вираженого іменником, з означенням. Означення може належати до різних частин мови:

- **прикметників:** (*abrasive tip, critical value, eutectic composition*); похідних прикметників: *-al, -ic, -ive, -ous: mechanical property, critical value, thermal conductivity; eutectic composition, , exothermic pad; automotive industry*.
- **дієприкметників:** (*increasing size, on-going research, bottle opener, business ethics, air plant, wind blower, steam engine*).

Згідно з компонентним аналізом атрибутивних словосполучень, вони поділяються: 1) на атрибутивні, 2) об'єктні, 3) суб'єктні, 4) обставинні, 5) комплетивні.

Атрибутивні відношення часто виникають і при сполученні іменника з іншими частинами мови, яким не притаманний потенціал позначення узагальненої ознаки: а) іменник + іменник без прийменника: *крило літака* – *plane`s wing*; б) іменник + іменник з прийменником: *будинок з дерева* – *the house of wood*; в) іменник + інфінітив: *бажання вчитися* – *great appetite to learning*; г) іменник + прислівник: *кава по-турецьки* - *Turkish coffee*.

На підставі даних компонентного аналізу атрибутивних словосполучень ми дійшли висновку про те, що прикметник є найуживанішим в функції означення. Це пояснюється тим, що прикметник, завдяки своїй семантичній особливості – не предметності, виражає ознаку предмета.

Нагорняк О.О.

НТУУ «КПІ», ФЛ, група ЛН-01

МЕТАФОРА У НІМЕЦЬКОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

У німецькомовному політичному дискурсі, особливо в медійному, спостерігається висока частотність метафор: практично всі жанри на політичні теми в засобах масової інформації містять окремі метафори або розгорнуті метафоричні моделі.

Метафоричні моделі в дискурсі являють собою могутній засіб впливу на адресата, прояви оцінковості і агресивності політичного дискурсу. Влучна політична метафора володіє евристичним потенціалом, формує ставлення до обговорюваних проблем, впливає на прийняття рішень.

Особливу значимість набуває використання метафоричних моделей у найбільш сильних позиціях тексту, в першу чергу в заголовку. Взаємодія метафори заголовка і всього тексту служить основою для реалізації ефектів обманутого, посиленого і виправданого очікування.

Розглянемо також роль кольору в метафоричній ідентифікації німецьких політичних партій. Відомі громадсько-політичні інтерпретації кольорів в Німеччині пов'язують чорний колір «*schwarz*» з християнською та консервативною традицією (Християнсько-демократичний союз і

Християнсько-соціальний союз) , жовтий «*gelb*» — з лібералізмом і привабливістю для мас (Вільна демократична партія), червоний «*rot*» — з соціал-демократичним, робітничим і комуністичним рухами (Соціал-демократична партія, Ліва партія), зелений «*grün*» — з чистою екологією (Союз 90/Зелені). Політична, у даному випадку метафора кольору виконує в дискурсі функцію концептуалізації.

Отже, якщо проаналізувати використовувані політиком метафори можна виявити його приховані установки і цілі, відтворити реальний портрет його особи: «скажи мені, які метафори ти використовуєш, і я скажу тобі, хто ти».

Нечепорук О.

НТУУ «КПІ», ФЛ, група ЛА-13

ПЕРЕКЛАДИ В АНГЛІЇ В XV СТОЛІТТІ «ОСЕНІ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ»

Умовною датою поділу середньовічного перекладу на давньоанглійський та середньоанглійський служить 1066 рік (рік нормандського завоювання Англії), хоча й після завоювання знання давньоанглійської зберігається в низці монастирських центрів і протягом XII ст. [1]

.До появи книгодрукування перекладачі постійно працювали з копіями джерельних текстів, у яких, у порівнянні з оригіналом, містилися пропуски. До XIV ст. нечисельне коло письменників та освічених читачів у Англії користувалися переважно латиною та французькою мовою, надаючи їм перевагу перед грубою англійською мовою селян та міщан.[2]

Перший видатний перекладач середньоанглійською Джеффри Чосер (бл. 1340 – 1400), який також був першим великим англійським поетом, адаптував усі провідні теми сучасної йому західної літератури для англійського вжитку. [3].

Перекладні твори з грецької починають з'являтися в Європі тільки у другій половині XV ст. Хвиля захоплення перекладами з арабського давно минула. З інших літератур Європи ще не перекладали.

Найвідомішим перекладачем першої половини XV ст. був Джон Лідгейт, бенедиктинський монах і придворний поет (одним з перших його перекладів був переклад “Книги про Трою” – поеми обсягом у 30 170 віршів, що був здійснений у 1412—1420 рр. на прохання принца Уельського). З прологу Д. Лідгейта до поеми “Облога Фів” можна зробити висновок про те, як він сам розумів завдання перекладача: перекладач не повинен дослівно наслідувати оригінал. Він має лише передавати його сюжет, “суть” і “судження. Серед перекладів XV ст. варто згадати роботу Джона Уолтона, який у 1410 р. виконав новий переклад “Втіха філософією” Буеція. Вільям Кекстон у 1474 р. видрукував першу книгу англійською мовою, і ця книга, “Зібрання оповідей про Трою”, була його власним перекладом. Загалом Кекстоном було видано близько 90 книг, більшість з яких були перекладені ним самим. У перекладах він подеколи занадто дослівно наслідує французький чи латинський оригінал, що, як відомо, називається “буквалізмом. Використання парних синонімів, показ внутрішньої форми слова, витлумачення значень запозичених слів шляхом широких суджень – такими були способи передачі чужоземних реалій і безеквівалентної лексики Таким чином, англійські переклади XV—початку XVI ст. в основному були “механічними”, дослівними, максимально наближеними до оригіналу.. [4]

ЛІТЕРАТУРА

1. Rigg A.G. Anglo-Latin in the Ricardian Age // Essays on Ricardian Literature in Honour of J.A. Burrow / A.J. Minnis et al (Eds.). – Oxford: OUP, 1997. – P. 121-41 Переклад: Кальниченко А.О., Подміногін В.О., 2008;

Ellis R., Oakley-Brown L. British tradition / R. Ellis and L. Oakley-Brown // Baker M. (ed.); Routledge Encyclopedia of Translation Studies. – L. and N. Y.: Routledge, 1998. – P. 333–346.

Переклад: Кальниченко А.О., Подміногін В.О., 2008 Житомир.В-ство Харківського гуманітарного університету.

2. Cohen J. M. English Translators and Translations / J. M. Cohen. – 1962. – London: Longmans, Green and Co. – P. 1–51

Кальниченко А.О., Подміногін В.О., Житомир.В-ство Харківського гуманітарного університету 2008р.

3. Cohen J. M. English Translators and Translations. – London: Longmans, Green and Co., 1962. – P. 1-51. Кальниченко А.О., Подміногін В.О., Житомир.В-ство Харківського гуманітарного університету 2008р.

4. Bassnett-McGuire S. Translation Studies – London, New York: Routledge, 1980. – P. 43-67.

Нікітіна В.А.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-02

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЛЕКСИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ АНГЛОМОВНИХ НАЗВ УРЯДОВИХ УСТАНОВ

Як відомо, розрізняють формальні та змістовні види лексичних трансформацій. **Формальні лексичні трансформації** включають наступні перекладацькі прийоми: транскрипція, транслітерація, калькування. Транскрипція і транслітерація – це способи перекладу лексичної одиниці оригіналу шляхом відтворення її форми за допомогою літер мови перекладу (МП). При транскрипції відтворюється звукова форма іншомовного слова, а при транслітерації його графічна форма (буквений склад). Часто зустрічається поєднання цих двох видів трансформацій: *Cabinet of Ministers – Кабінет міністрів*.

Найпоширенішим способом перекладу назв урядових установ є **калькування**. Використання прийому калькування може супроводжуватись зміною порядку калькованих елементів: *Department for Transport – Міністерство транспорту*.

Змістовні лексичні трансформації (конкретизація, генералізація і модуляція). Конкретизація: *Department for Business, Innovation & Skills – Відділ бізнесу, інновацій та професійної підготовки*. Генералізація: *Department of Law and Order – Міністерство охорони громадського порядку*. Трансформація додавання: *Department of Health and Human Services – Міністерство охорони*

здоров'я і соціальних послуг. Прийом вилучення: Department of Economic Affairs – Міністерство економіки.

Деякі елементи власних назв не мають прямих відповідників в українській мові і перекладаються словосполученнями: *Department of Corrections – Управління виправних установ.*

Однак можемо зробити висновок, що лексичні трансформації є основними інструментами перекладу цього специфічного прошарку безеквівалентної лексики.

Павицька Я. Г.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛН-91

СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ: НА МАТЕРІАЛІ ТЕКСТІВ В ГАЛУЗІ ЕЛЕКТРОНІКИ (В ПЕРЕКЛАДАЦЬКОМУ АСПЕКТІ)

Через значну кількість інновацій в німецькій мові, як і в багатьох інших мовах, виникло багато нових слів, що стало причиною необхідності їх вивчення та опису. Це, в свою чергу, викликало появу зовсім нової галузі лінгвістики – неології (науки про неологізми, в сферу діяльності якої входить виявлення нових слів та їх значень). Особливо багато слів-неологізмів належать до сфери електроніки.

Неологізми – це слова будь-якого періоду, що є новими по відношенню до попереднього періоду; не лише нові слова, але і нові значення слів, і навіть нові фразеологічні або стійкі словосполучення слів; одиниці, що виникають із існуючих у мові елементів даної мови.

Спочатку перекладач з'ясовує значення нового слова, потім робить власне переклад засобами української мови, застосовуючи при цьому відповідні способи перекладу. Що стосується вибору того чи іншого засобу передачі неологізмів, то він залежить від багатьох суб'єктивних факторів, таких як, наприклад, особистість перекладача, його досвід, здатність оперувати

абстрактними поняттями під час процесу перекладу, а також від стилю тексту, стилю конкретного автора тощо.

Проаналізувавши неологізми сфери електроніки було визначено, що найбільш вживаний переклад неологізмів – калькування.

В залежності від ситуації рекомендуються різні прийоми та методи перекладу, потрібний багатосторонній підхід, стратегія перекладу, перекладацькі рішення. А основними критеріями, які повинні бути взяті до уваги перекладачем при пошуку відповідності німецькому неологізму в українській мові, є стислість і однозначність тлумачення.

Пархоменко С.В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-01

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ СИНОНІМІВ У КЛІНІЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Незважаючи на вимоги термінології щодо однозначності термінів та терміноелементів, у клінічній термінології досить часто зустрічається таке явище, як синонімія.

Явище синонімії у клінічній термінології виникло з декількох причин:

1. використання як перекладної, так і транслітерованої форми терміна (термін *transplantatio* це *трансплантація* і *пересадка*;
2. некваліфікованість фахівців медичної галузі, які створюють тексти з уживанням клінічної термінології.

Прикладом вдалого подолання термінологічної синонімії при перекладі клінічних термінів на сторінках журналу «Фармацевт Практик» є термін *cardiovascular diseases*. У даному разі ми бачимо пристосування латинського терміна до англійської мови. У перекладах цього терміна зустрічається варіант «кардіоваскулярні захворювання». Проте наявність цього варіанту говорить більше про погане володіння перекладачами відповідниками латинських терміноелементів, оскільки у літературі з клінічної медицини давно існує

переклад терміну *cardiovascular diseases* – «серцево-судинні захворювання», котрий прийнятний і для фахівців, і для непідготовлених читачів.

Отже, проблема перекладу та редагування перекладів текстів з клінічними термінами дуже актуальна. Це спричинене тим, що в Україні немає реєстру клінічних термінів, які б визначали, котре з тлумачень того чи іншого терміна є найбільш адекватним. Галузевим виданням доводиться самотужки розробляти методи роботи з перекладом клінічної термінології. Але це явище позитивне, оскільки виконується величезний масив роботи щодо виявлення проблем перекладу та уніфікації клінічної термінології.

Пашковська В.В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-93

МОВНІ ЗАСОБИ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ КОНЦЕПТУ

Концепт – складова одиниця концептосфери, яка об'єктивізується в слові, мові, у формі чуттєвих та мислительних ознак явища дійсності, і репрезентує ці ознаки як ментальні, історичні, образні та етнічні елементи у свідомості народу.

Основні мовні одиниці, які утворюють образні елементи концепту:

1) *Метафора* – троп, побудований на вживанні слова, що позначає певний предмет (явище, ознаку, дію), для характеристики іншого предмета на основі подібності, яка існує в реальній дійсності, або в уяві мовця.

– *magnificent glass skylight* – *величний скляний люк*

2) *Метонімія* полягає в перенесенні назви певного предмета або класу предметів на інший предмет або клас на основі суміжності.

– *the Ancient Mysteries and Masonic philosophy celebrate the potentiality of God* – *древні таємниці і масонська філософія визнають божественний потенціал*

3) *Епітет* позначає предмет або дію, підкреслює характерну рису зображуваного, та збагачує зміст новими емоційними чи смисловими відтінками. – *the Hand of the Mysteries is a sacred invitation* – *«таємнича рука» - це священне запрошення*

4) *Перифраз* описово виражає одне поняття за допомогою кількох.
– “*This is the Rotunda of the U.S. Capitol Building, not some sacred shrine*”- «*Церотонда будівлі Капітолію США, а не якась там священна рака*»

5) *Антономазія* – різновид метонімії, побудованої на вживанні власного імені замість загального; заміна власної назви описовим зворотом.
– *God – Творець, Верховна істота, Великий Архітектор Світу*

Концепт є індивідуальним образом фрагмента дійсності, історично та соціокультурно зумовленим, та вираженим мовними засобами в художньому творі, а концептосферою художнього твору є сукупність його концептів, зумовлена національним, культурним та індивідуальним досвідом його автора.

Петрова Т.О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛФ-01

TERMS, THEIR STRUCTURE AND RELATIONS WITH CONCEPTS

Terminology is a discipline which systematically studies the labelling or designating of concepts particular to one or more subject fields or domains of human activity. A term is the result of the process of termination and by «term» we denote the unit of termination — a word or a combination of words that expresses a definite scientific conception in the terminological system of the respective branch of science.

The basic principle of terminology formation is to consider the requirements placed upon the scientific term: the precision of meaning, the brevity of form, monosemy, mononimity, contextual independence and emotional neutrality.

The term is not always a word or word collocation of a natural language, since it can be occasionally a non-language sign as an element of a special symbolic system. However the conceptual content of this sign requires a special explanation (interpretation or definition) in a natural language.

Concept is a mental representation, which the brain uses to denote a class of things in the world. This is to say that it is literally, a symbol or group of symbols together made from the physical material of the brain. Concepts are mental representations that allow us to draw appropriate inferences about the type of entities

we encounter in our everyday lives. They do not encompass all mental representations, but are merely a subset of them. The use of concepts is necessary to cognitive processes such as categorization, memory, decision making, learning, and inference.

So, nowadays terminology is recognized as an independent branch of science, its close links with linguistics determine the dominating role of lingual principles in formation of terminology. The lexical aspect of those principles supposes to respect the specifics of the terminological stratum in the general lexical system of language, the interrelations of terms and non-terms, terminological and general vocabulary, the connections between terminology and concepts.

Піддема А.І.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-01

ЕКСПРЕСИВНІСТЬ В АНГЛОМОВНИХ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТАХ

Актуальність теми визначається тією увагою, яку вітчизняні та зарубіжні лінгвісти приділяють експресивності англомовних науково-технічних текстах. Слід зазначити, що факт наявності авторської оцінки, а також використання мовної образності в науковому стилі підтверджується низкою досліджень (Н.М. Разінкіна, Н.В. Чиркова). Виникнення емоційної реакції пов'язане з процесом пізнання дійсності. Таким чином, підтверджується той факт, що стилістично забарвлені лексичні засоби є невід'ємною частиною англомовної науково-технічної літератури.

Спираючись на дослідження, відзначаємо, що образність у науково-технічному уособлюється за допомогою тропів. Важливим засобом відтворення образності в науковому тексті є **епітет**. Він дозволяє дати яскраву емоційну характеристику предмету або явищу, наприклад: *The startling thing we notice is...* .У науковій мові **метафора** є одним з головних шляхів утворення термінів. Вона надає аргументації більшої переконливості, наприклад: *This blossoming out in the field of genetic aspects...* . **Фразеологізми**, у свою чергу, допомагають

передати точні та конкретні поняття, які мають здатність одночасно увиразнювати і конкретизувати наукову думку, наприклад: *to draw a blank* – не отримати відповіді. В той же час, за допомогою **порівнянь** роз'яснюється науково термінологія, наприклад: *If we look upon heat as a rhythmic dance of the atoms, perhaps...* . **Метонімія** ґрунтується на перенесенні назви предмета з одного на інший на підставі суміжних зв'язків. Нові технічні терміни можуть виникати внаслідок **метонімічного** перенесення, наприклад: *skin* – обшивка фюзеляжу, *Sten* – автомат.

Таким чином, дослідження призводять до висновку, що стилістичними засобами образності, які найбільш притаманні англomовним науково-технічним текстам є епітет, метафора, фразеологізм, образне порівняння та метонімія.

Піняйлова М.А.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛН-01

ПЕРЕКЛАД ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМІВ В НАУКОВО-ТЕХНІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Контактуючи з іншими мовами, українська запозичує нові слова як загальноновживані, так і спеціальні. Тому нерідко постає проблема точного перекладу та пошуку національного відповідника. Сучасні мови мають змішаний характер, тобто насичені запозиченнями, адже вони полегшують спілкування фахівців. Основною ознакою наукових та технічних термінів є їх інтернаціональний характер.

З одного боку, інтернаціоналізми допомагають перекладачеві при перекладі, так як дана лексика є міжнародною і зрозумілою. Найчастіше вона не потребує ретельного опрацювання, так як шляхом транслітерації або транскрипції перекладач може відтворити певний термін. Наприклад: *нім.: die Atmosphäre* – *укр.: атмосфера*; *нім.: das Elektron* - *укр.: електрон*.

З іншого боку, інтернаціоналізми можуть стати перешкодою до адекватного та зрозумілого перекладу. Незнання псевдоінтернаціональних термінів може призвести до серйозних непорозумінь, адже аналогії з рідною

мовою часто є помилковими. Наприклад: *doublieren* – не «дублювати» (*duplizieren*), а покривати дешевий метал благородним; *evakuieren* – не лише «евакуювати», а й відкачувати.

В тому випадку, коли значення слова неможливо передати одним словом, використовується описовий переклад. Також доречно застосовувати синонімічний переклад. В будь-якому випадку, адекватність при передачі науково-технічних інтернаціоналізмів можлива. Перекладачеві слід бути особливо уважним і обов'язково звертатись до словника.

Плис Г. В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-92

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ МЕТАФОРИ В ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

На сучасному етапі розвитку перекладознавства значна увага приділяється дослідженню функціональних стилів мови. Чи не найбільший інтерес становить художній стиль, адже він може поєднувати особливості декількох різних стилів. Для реалізації основних функцій художнього стилю автори використовують засоби виразності – тропи.

Одним з найуживаніших тропів є метафора, яку визначають як приховане порівняння. Саме тому від перекладу метафори залежить збереження комунікативної інтенції автора та образності тексту оригіналу.

Зважаючи на те, що на переклад метафори часто впливають її стилістичний потенціал та прагматичний ефект, який вона справляє на читача, доцільно стверджувати, що переклад метафори безпосередньо пов'язаний з її видом.

У результаті проведеного дослідження було проаналізовано 609 англомовних метафор із роману Д. Брауна «Код Да Вінчі» та з'ясовано, що більшість з них становили когнітивні (27%) та концептуальні (7%) стерті (32%) прості (30%) метафори. Для їх перекладу були застосовані такі трансформації: модуляція (38%), граматична заміна (22%), дослівний переклад (18%), перестановка членів речення (10%) та калькування (10%). Спираючись на

результати дослідження, можна зробити висновок, що більшість метафор при перекладі не зберігаються взагалі або втрачають частину свого змісту.

Отже, збереження образності та авторського стилю в художньому тексті становить неабияку складність для сучасного перекладача.

Поляренко В.

КПІ ДВНЗ «КНУ», факультет іноземних мов, АНФ – 09 – 1

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ КРИТИЧНОГО ЧИТАННЯ ТА ПИСЬМА ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Сьогодні у період модернізації освітньої діяльності у контексті глобалізації існує нагальна потреба у пошуку та освоєнні нових освітніх технологій, прогресивних ідей, форм і методів навчання для особистісного розвитку та творчої самореалізації кожного громадянина України. При цьому одним із найголовніших завдань у методиці викладання іноземної мови залишається формування комунікативної компетенції учнів [1].

Педагогічна технологія «Розвиток критичного мислення через читання та письмо» (РКМЧЧП) дозволяє вирішити це завдання завдяки орієнтації на внутрішню мотивацію учнів та базується на глибокому опрацюванні інформації із залученням особистісного досвіду тих, хто навчається.

Урок із використанням технології РКМЧЧП складається із трьох етапів: виклик, осмислення, рефлексія. На стадії *виклику* відбувається актуалізація знань за темою, включаються механізми мотивації, визначається мета. При цьому використовуються такі форми роботи як “Brainstorming”, “Mind-map”, “Clustering”, “Spider Map”, “Cycle”, “Chain of Events”, “Concept Map”, “Flow Chart”, “KWL-Chart”, “PMI – statements”, “Agree / Disagree”.

На стадії *осмислення* відбувається робота із текстом – безпосереднє читання, у процесі якого старшокласники контролюють власне розуміння, отримують нову інформацію, співвідносять нові та відомі факти, систематизують отримані дані. На цьому етапі краще використовувати

“Читання з позначками”, “Інсепт”, “Взаємоопитування”. Третя стадія – *рефлексія* – міркування, під час якого відбувається співвіднесення нової інформації і попередніх знань, формулювання власної позиції, оцінка процесу. При цьому доцільними вважаються такі форми роботи як Сінквейн” (“Thinkvein”) та “Вихідна карта”.

Таким чином, використання технології РКМЧЧП на уроках іноземної мови сприяє розвитку мовленнєвих навичок та умінь учнів, вміння критично мислити, формулювати власну думку, генерувати креативні ідеї та вміння висловлюватись за темою із використанням необхідних мовних засобів, що є умовою формування комунікативної компетенції учнів старшого етапу навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті (проект). – К.: Стилос, 2001. – 342 с.

Попкова В.М.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛН-01

ОПИСОВИЙ МЕТОД ПРИ ПЕРЕКЛАДІ БЕЗЕКВІВАЛЕНТНОЇ ЛЕКСИКИ

Описовий переклад це лексико-граматична трансформація, при якій лексична одиниця мови оригіналу замінюється словосполученням, яке дає пояснення або визначення даної одиниці [Комиссаров В.Н., 1990: 185]. Цей метод є найбільш універсальним для передачі іншомовних реалій. Він полягає в описі засобами іншої мови позначеного поняття, якщо в мові перекладу немає відповідної номінації. Розкриття значення вихідної лексичної одиниці проводиться за допомогою словосполучень, розгорнутого опису, які пояснюють істотні ознаки запозиченої лексичної одиниці. Описовий переклад здатний повністю розтлумачити суть явища, позначеного безеквівалентної лексичної одиницею, що є, безсумнівно, перевагою даного прийому. Наприклад:

*Die Wohnungen werden durch Nahwärmezentralen mit **Gasbrennwerttechnik** und mit Unterstützung von **Solarthermie** geheizt*

*Квартири будуть опалюватися за допомогою теплоцентралі з **технікою максимального використання теплоти згорання палива та сонячної теплової енергії**.*

Слід зауважити, що описовий переклад має серйозний недолік: він виявляється громіздким. Розгорнуті описи, що роз'яснюють суть будь-якого поняття, відсутнього в мові перекладу, і займають багато місця, можуть виглядати чужорідним тілом в тексті. Крім того, громіздке словосполучення важко закріпити у свідомості носіїв. Для створення поняття необхідна компактна, зручна назва. Рішення даної проблеми може бути таким: використаний на першому етапі знайомства з інокультурною реалією описовий переклад пізніше нерідко поступається місцем скороченому способу позначення - наприклад, кальці або транслітерації [Латишев 1988]. Зрозуміло, можливість такої заміни з'являється тільки після того, як реалія стає досить добре відома адресату перекладу.

Преснякова М.О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-22

НЕОЛОГІЗМИ ФЕШН ІНДУСТРІЇ

Впровадження нових модних тенденцій вимагає появу нової лексики. Дослідження неологізмів фешн індустрії є актуальним і цікавим для сучасної філології. Отже, неологізми – це слова, що з'являються на сучасному етапі і новизна яких усвідомлюється мовцями. Аналізуючи галузь моди, ми виявили, такі способи творення неологізмів:

- зрощення (найпоширеніший спосіб; сполучення або усіченого кореня одного слова з цілим словом, або сполучення двох усічених коренів): spants (hareem pants); swacket (sweater/jacket); whorts (winter shorts); mube (a maxi tube dress).

- словоскладання (складні слова містять у собі, принаймні дві основи, які трапляються у мові у вигляді вільних форм): shoefiti (one or more pairs of shoes tied together by the laces and dangling from a powerline or other type of overhead wire); floordrobe (a pile of discarded clothes on the floor of a person's room).

- афіксація (спосіб словотворення з використанням суфіксів та префіксів): e-textile (a textile that has electronic circuitry woven into the fabric); ultra- femme (extremely feminine); fashionista (a term used to define a woman with a penchant for shopping and a natural flair for combining both current and vintage fashionable trends).

- ініціальне скорочення: K- leather (leather made from kangaroos).

Окремою ланкою ми виділяємо авторські неологізми. Вони не є найчастотнішими, проте становлять великий інтерес для мови. Приклад: chince (Shoes that don't fit).

Отже, дослідження неологізмів цієї сфери допомагає нам бути обізнаними у моді та розпізнавати новітні лінгвістичні тенденції.

Приходько Р.А

НТУУ «КПІ», ФЛ, група ЛА-91

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ВЛАСНИХ НАЗВ В РЕКЛАМНОМУ ТЕКСТІ

Вивчаючи рекламний текст, перш за все не можна залишити без уваги переклад власних назв. Саме при передачі власних імен та назв брендів найбільш виразно проявляється тенденція до встановлення еквівалентів. Існує три способи передачі власних назв у перекладі: транслітерація, транскрипція, транскодування та калькування.

Транскрипція полягає у фонетичній передачі імені: *Tissot – Tico, Bounty – Баунті, Maxwell House – Максвел Хауз*

При транслітерації іноземні власні імена та назви брендів передаються буквами українського алфавіту без врахування особливостей вимови: *Accor – Акор, Oman - Омен, AREVA – Арева*

Також ми можемо спостерігати явище адаптивного транскодування (коли форма слова в вихідній мові дещо адаптується до фонетичної та/або граматичної структури мови перекладу). Назви підприємств транскодуються. Деколи до назви додається загальний іменник, який визначає вид підприємства: *BT - Компанія "Bi-Ti", Akkianz Group - Компанія Акіанз Груп*

Переклад шляхом калькування полягає у дослівному перекладі власного імені по частинах з наступним складанням цих частин в одне ціле: *Australian Airlines - Австралійські авіалінії, United Colors Of Benetton - Об'єднанні кольори Бенетон, Fortune Land - Щаслива країна.*

Але існують випадки, коли жодна трансформація не використовується, а назва бренду або установи залишається без змін, тобто передається за допомогою латинської абетки: *Intel inside - Intel всередині*

Отже, назви брендів та установ, що з'являються у рекламному тексті, можуть перекладатися за допомогою різних трансформацій. Головне – досягти найвищого рівня еквівалентності при перекладі.

Пухлій М.М.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-91

ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ПЕРЕКЛАД ТЕРМІНІВ У НАУКОВІЙ ФАНТАСТИЦІ

Термін – це лексична одиниця, що вживається в спеціальних сферах людської діяльності певними групами людей. Але, крім професійної комунікації, терміни також широко використовуються в художній літературі, зокрема науково-фантастичній.

Наукова фантастика – це різновид фантастики, який описує явища, що підлягають раціональному поясненню. Терміни в науковій фантастиці можуть бути важливим елементом мовленнєвої характеристики персонажа або

інструментом опису місця подій; вони також характеризують техно- та соціосферу вигаданого автором світу. Отже, одним з основних завдань у перекладі науково-фантастичного тексту є адекватний переклад термінів.

Набуваючи в художньому тексті специфічних функцій, терміни в художньому перекладі передаються за іншими принципами, ніж у науково-технічному. Так, як показує кількісний аналіз перекладів англійської наукової фантастики, надзвичайно поширеним у ньому є контекстуальний переклад термінолексем, що вже мають словникові відповідники. Досить популярними є такі трансформації як модуляція, конкретизація та генералізація значення. Остання також може використовуватися в перекладі оказіональних слів, хоча таке її використання є небажаним з огляду на експресивний потенціал авторських неологізмів. У перекладі термінів-словосполучень поряд з калькуванням часто застосовуються перестановки, додавання та вилучення компонентів, що диктуються як суто стилістичними міркуваннями, так і необхідністю дотримання мовних норм. Але, незважаючи на необхідність творчого підходу в перекладі таких лексем, будь-які трансформації до них слід застосовувати з обережністю, оскільки навіть незначні перекладацькі помилки здатні викривляти зміст оригіналу.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Арнольд И.В. Стилистика. Современный английский язык: Учебник для вузов / Арнольд И.В. – [4-е изд., испр. и доп.] – М.: Флинта: Наука, 2002. – 384 с.
2. Байло Ю.В. Лінгвістичні характеристики термінів / Байло Ю.В. // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Розділ III. Прагмалінгвістика. – 2007. – №3. – С. 62–67.
3. Виноградов В.С. Введение в переводоведение (общие и лексические вопросы) / Виноградов В.С. – М.: Издательство института общего среднего образования РАО, 2001. – 224 с.

4. The Encyclopedia of Science Fiction [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sf-encyclopedia.com>

Рибальченко А.А.

НТУУ"КПІ", факультет лінгвістики, група ЛА-03

ТЕОРІЯ ФРЕЙМІВ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ПЕРЕДАЧІ ІНФОРМАЦІЇ.

Сьогодні теорія фреймів займає чільне місце в сучасній лінгвістиці. Науковці шукають нові шляхи ефективної передачі інформації за допомогою якомога меншого об'єму. **Актуальність** нашої теми зумовлена тим, що одним із шляхів досягнення ефективної передачі інформації є теорія фреймів.

Згідно з теорією Ч. Філлмора, фрейм - це система концептів, які співвідносяться так, що для розуміння будь-якого з них потрібно осягнути всю структуру, до якої входить цей концепт. Наприклад, при вивченні лексики англійської мови студенти отримують нові слова не окремо і хаотично, а невеликими тематичними групами, наприклад днів тижня чи пір року. Щоб зрозуміти зміст одного з елементів групи, потрібно до певної міри зрозуміти, що вони означають як єдине ціле.

Таким чином фрейм постає як категорія досвіду, який необхідний для осягнення певної системи понять. З одного боку, для розуміння слова потрібно осягнути систему, до якої воно належить. З іншого, розуміння системи відкриває доступ до інших понять та категорій цієї системи. Зрозуміло, що розгляд будь-якої системи понять передбачає логічне розуміння причини, через яку суспільство утворило певну систему саме з таких слів. Це робить усвідомлення значення слів значно глибшим та ефективнішим. Аналіз фреймів мовленнєвих систем може слугувати для покращення викладання та вивчення іноземних мов.

Питання фреймів набуло шикорі популярності серед науковців. Проблематику фреймів сьогодні досліджують : Жаботинська С. А., Мінський М., Петрук Мю., Ніконова Ж. В. та інші.

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З ЕЛЕМЕНТАМИ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЧАСТИН ТІЛА

Фразеологізми-соматизми мають частотний характер вживання. З цієї причини даною проблемою займалась велика кількість вчених, кожен з яких мав свої погляди та підходи щодо класифікації фразеологізмів з соматичним аспектом, шляхів їх перекладу. До найвідоміших з них належать Р. П. Зорівчак, О. О. Селіванова та Ю. Д. Апресян. Поширене використання фразеологічних одиниць у мовленні та необхідність забезпечення адекватного перекладу фразем з соматичним аспектом з англійської мови на українську та навпаки породжують нагальну необхідність у дослідженні способів перекладу фразеологічних одиниць з соматичним аспектом.

Після аналізу текстів різної тематики ми встановили, що існують сталі структурні схеми фразеологізмів з соматичним аспектом. Таким чином, найпоширенішим є використання моделі $V + \text{Pron}/N's + N$, де V – дієслово, Pron – займенник, N – іменник. Необхідно наголосити на тому, що вживання фразеологізмів не обмежується лише цією моделлю.

За семантичними характеристиками існують наступні тематичні групи фразеологізмів-соматизмів: сомонімічні, остеонімічні, силанхнонімічні, ангіонімічні, сенсонімічні та ті, що позначають хвороби, недуги та інші прояви людського організму.

Для передачі фразеологізму з соматичним компонентом з одієї мови на іншу використовують різноманітні перекладацькі прийоми, найпоширенішим серед яких є описовий переклад. Як видно з назви, при цьому виді перекладу замість самої лексичної одиниці вживається її пояснення. Такий прийом перекладу або, точніше, інтерпретації фраземи звичайно застосовується в тих випадках, коли у словниковому складі мови, на яку робиться переклад, немає ні еквівалента, ні аналогія, які відповідають значенню оригіналу.

РОЗВИТОК РИС ОСОБИСТОСТІ УСНОГО ПЕРЕКЛАДАЧА

Останнім часом роль особистості перекладача привертає все більшу увагу дослідників. При цьому можна виділити кілька ступенів розгляду особистості перекладача:

- Особистість перекладача і його роль в процесі міжкультурної комунікації;
- Особистість перекладача як визначальний фактор якості перекладу;
- Етична сторона перекладацької діяльності;
- Роль перекладача в сучасному світі.

У даних тезах ми розглядаємо, перш за все, виховання особистості усного перекладача як перекладача-професіонала, який, в ідеалі, володіє професійними вміннями (уміння перекладати), усвідомлює своє місце в процесі міжкультурного спілкування; є комунікабельним, відповідальним, знає та виконує свої професійні обов'язки.

Особливе значення особистість перекладача набуває у світі досліджень з погляду усного перекладу, який складається не тільки з повної передачі змісту оригінального повідомлення в перекладі, а й з безлічі інших чинників. Як пише В.Д.Уваров, «перекладач – не настільки той, хто знає мови, а наскільки той, хто веде себе як перекладач. Він же стверджує, що «основна якість перекладача – знання своєї ролі». На думку Воєводиної, «головне для перекладача не тільки і не стільки володіння двома мовами, головне володіння ситуацією перекладу».

Студенти, які не стикалися серйозно з психологічними проблемами подачі перекладу, процесу здійснення міжкультурного посередництва, особливостями поведінки перекладача і, як наслідок, оцінки перекладу, мають про це, як правило, дуже віддалене поняття. Найчастіше, усний переклад, та й переклад взагалі, постає в їхній свідомості простою передачею інформації. Тому виникає необхідність у цілеспрямованому розвитку специфічних рис особистості усного перекладача.

Безсумнівно, при підготовці усних перекладачів викладачеві перекладу належить особлива роль. За словами В.Н.Комісарова: переклад, а усний переклад особливо, – «це така навчальна дисципліна, де особистість викладача є вирішальним чинником для досягнення мети».

На думку П.Ньюмарка, 65% успіху у підготовці майбутніх перекладачів залежить від особистості викладача, 20% - від структури курсу і 15% - від навчального матеріалу.

Отже, перекладач повинен приділяти першочергову увагу своїй професійній компетенції, постійно займатися самоосвітою і творчим пошуком.

Riabtsun O.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-41

TOPICAL ISSUES IN THE FIELD OF TRANSLATION

In an age of migrations and shared second languages, translation cannot be studied in isolation from alternative strategies for cross-cultural communication. This means abandoning all pretence to perfect understanding; we should attempt to grasp the pragmatics of “good enough” strategies. This is basically why risk management (rather than equivalence, for example) is seen as a promising paradigm for research, since it is non-idealist and can be applied to all forms of communication, not just translation. At the same time, technologies integrating data-driven technologies are making translation available to a wide array of non-professionals. This means abandoning the defense of exclusivist professionalism.

Translation process studies are alive and living mostly in Scandinavia. The methods include keystroke logging, screen-recording, eye-tracking, think-aloud protocols, and subject interviews.

Scientists are slowly discovering a lot about how translators actually interact with texts. They are also getting lists of the ways in which professionals work differently from novices. Those lists should in turn become menus of “skills to be learned”, and that should become the basis for all translator-training programs. Thus, there can be seen direct connection between process research and training.

A new area should be the application of process methodologies to the way texts are used, i.e. studies of translation reception processes. Process research is the only way to discover how risk is managed in translation, so it fits in with risk management as a general research paradigm. For example, the stranger the language and the slower the user of the translation constructs usable information. So what you win on the swings, you lose on the roundabouts.

References:

1. Pym A. Interview on current issues in Translation Studies.

Савчук Ю.

*НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-82
(науковий керівник – ст. викладач Присяжнюк Н. М.)*

КОНСТРУКЦІЯ «AS ... AS» У КОМПАРАТИВНИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМАХ

Фразеологізми справедливо вважають одним із невичерпних джерел посилення експресивності. Особливе місце в перекладознавстві слід відвести компаративним фразеологізмам. Компаративні фразеологізми містять в своєму складі своєрідний метафоричний інтенсифікатор, який або збільшує ступінь названої якості, або вказує на посилення інтенсивності дії. Дослідження компаративних фразеологізмів в англійській мові проводили такі вчені, як Н.Н.Амосова, К.Т.Баранцев, Г.Б.Антрушина, John Sinclair, Richard A.Spears та багато інших.

Найпопулярнішою конструкцією фразеологізмів з порівняльним компонентом є конструкція типу *as ... as* і кожна компаративна фразеологічна одиниця цього структурного типу може вживатися як з початковим сполучником *as*, так і без нього. Тому спостерігається тенденція опускати початковий сполучник в еліптичних реченнях, тобто у відповідях на питання, в еліптичних реченнях, що не є відповідями на питання (*(as) right as rain* – повністю здоровий), у реченнях з опущеним підметом і дієсловом-зв'язкою (*Good as gold that child was*) чи у випадках коли компаративна ФО винесена на початок речення. Сполучник *as* опускається також у тому випадку,

якщо перед ФО є сполучник *but* або *yet*(...*nice fellow as ever lived, but soft as butter*).

Таким чином можна зробити висновок, що в опущенні початкового сполучника *as* спостерігається закономірність, хоча й не завжди дотримувана. Компаративні ФО з *as* і з опущеним сполучником є показником варіантного оформлення компаративних ФО. Така варіантність фразеологічних одиниць властива всім компаративним ФО, що мають у своєму складі парний сполучник *as ... as*.

Садовська М.І.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-92

СТРУКТУРНИЙ АНАЛІЗ ЮРИДИЧНИХ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

У словниковому складі мови велике місце належить термінологічній лексиці, кількість якої весь час помітно зростає. У зв'язку з постійним розвитком сучасної англійської мови з'являється дедалі більше термінів з різних сфер людської діяльності, зокрема, із юридичної. Відповідно виникає потреба у дослідженні структурного аналізу вже існуючих та новоутворених термінів правничої галузі.

Дослідження присвячене вивченню структурної організації англійських термінологічних словосполучень юридичної сфери, виявленню найпродуктивніших структурних моделей багатокomпонентних термінів-словосполучень.

Так, багатокomпонентні терміни (або термінологічні словосполучення - ТС) складаються із кількох слів і є найпоширенішим видом юридичних термінів. В процесі дослідження було виявлено, що найпродуктивнішою структурою серед моделей англійських юридичних ТС є двокомпонентні терміни, які мають різну частиномовну будову. Найактивнішими виявились моделі N + N та Adj + N (*adult charge* - обвинувачення повнолітнього, *basic instrument* – установчий акт). Поруч із двокомпонентними термінами-

словосполученнями значну роль відіграють багатокomпонентні ТС. Серед трикомпонентних ТС виокремлюється велика група атрибутивних ТС, у яких до іменника препозитивно долучається двочленна група-означення (*basic constitutional right* – *основне конституційне право*). Менш поширеними багатокomпонентними термінами є чотири-, п'яти- і шестикomпонентні ТС.

Таким чином, розширення синтаксичної структури призводить до поглиблення семантичного наповнення терміну, уточнення його лексичного значення. Переважно в ТС семантичною базою є іменник, який містить ту сему, яка формує зміст терміносполуки.

Семенова К.В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-91

СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ ЕПІТЕТІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Епітет – один із найуживаніших тропів, поширених як у народній поетичній творчості, так і в художній літературі, він містить психологічну характеристику зображуваного, стискає зміст означуваного предмета до одного слова або словосполучення, яке виконує різноманітні функції – від надання образності предмету, конкретизації уявлення про нього до естетизації тексту та надання йому художнього, емоційного забарвлення, а також індивідуального змістового наповнення.

Переклад такого мовно-поетичного засобу з англійської мови на українську є надзвичайно складним завданням, адже з одного боку перекладач має максимально точно передати характеристики предметів, надані автором тексту оригіналу, а з іншого боку перед ним постає необхідність адаптації тексту для читачів.

При перекладі англійських епітетів перекладачі, зазвичай користуються великою кількістю перекладацьких трансформацій, які дають чітке уявлення про можливості перекладу різноманітних художніх засобів.

Найбільш поширеним типом таких змін при перекладі є граматичні трансформації, де перекладачем, зазвичай, використовуються способи синтаксичного уподібнення та граматичної заміни (зміни оригінальної структури епітетної конструкції оригіналу на іншу при перекладі).

Досить актуальними способами перекладу є конкретизація, генералізація, контекстуальна заміна та модуляція, які належать до лексико-семантичних трансформацій. Слід зазначити, що найбільш популярним прийомом є прийом контекстуальної заміни.

Серед лексичних трансформацій, які використовуються при перекладі епітетів, використовуються прийоми експлікації (описового перекладу) та дескриптивної перифрази.

Сергєєва А.М.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-02

ВИКОРИСТАННЯ ГРАМАТИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ У РЕКЛАМІ

При перекладі реклами важливо досягти адекватності, тож майже неможливо обійтись без трансформацій. Використання тієї чи іншої трансформації залежить в основному від мети, якої необхідно досягти даним текстом, та від лексичних одиниць, використаних у ньому.

У рекламі, котра містить назву компанії та її слоган, часто використовують **дослівний переклад**: *Carlsberg – probably the best beer in the world.* – *Carlsberg – мабуть найкраще пиво у світі.* **Перестановка** використовується у перекладі реклами для адаптації структури речення. Англійська мова – аналітична, тому для неї характерний фіксований порядок слів. В українській мові формальне закріплення слова відсутнє: *I'm lovin' it!* – (*McDonalds*) – *Я це люблю!* Перехідні дієслова в англійській та українській мовах не завжди співпадають. У таких випадках при перекладі використовуються трансформації **опущення і додавання**: *It gives you wings. (Red Bull)* – *Red Bull надає крила.* Цей же приклад ілюструє нам ще одну трансформацію – **заміну**. Займенник *it* замінили іменником. Ця ж трансформація можлива при заміні

словосполучення прийменник + іменник прикметником: *Bounty. A taste of paradise. – Bounty. Райська насолода.* У наступному прикладі був використаний метод **граматичної заміни** – речення *once you pop* замінюється дієприслівниковим зворотом *спробувавши раз*. Задля створення образу, який легко було б запам'ятати, в оригіналі була використана рима (*pop – stop*). Завдяки використанню трансформацій, у тексті перекладу рима теж збереглась: *Pringles. Once you pop you can't stop. – Pringles. Спробувавши раз, їм і зараз.*

Перекладаючи рекламу слід зважати на всі лінгвістичні та екстралінгвістичні особливості, оскільки передати мету рекламних текстів – одне з найголовніших завдань. Наведені приклади демонструють нам трансформації, до яких вдається перекладач, аби зберегти не лише ціль висловлювання, але й особливості тексту.

Сірук О.О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-12

ПОЛІПАРАДИГМАЛЬНІСТЬ У СУЧАСНОМУ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ

Сучасне перекладознавство поліпарадигмальне, це означає можливість і необхідність використання різних підходів до вивчення та методів перекладу.

Об'єктом дослідження є різні аспекти перекладацької діяльності, на основі яких, як зазначає М.А. Задорожня, сформувалися такі сучасні напрями: психологічне, етнографічне, когнітивне перекладознавство та інші.

Найвпливовішим аспектом перекладу є історія. Її значення зумовлюється правильністю перекладу, яка не може бути досліджена й встановлена без зіставлення його змісту з певними історичними обставинами, часом, подіями, фактами. Крім того, чекають вирішення проблеми і завдання з історії самого перекладу – наприклад, авторство давніх і сучасних перекладів, вплив історії народу на розвиток перекладознавства, укладання історії сучасного перекладу.

Значення психології для перекладознавства не було встановлено повною мірою майже до 70-х рр. ХХ ст. О.Р. Лурія, Л.С. Виготський, Л.С. Бархударов зробили суттєвий внесок у розвиток вище зазначеної проблеми. Без психології

неможливо дослідити і зрозуміти переклад як процес людської діяльності, його функціональні механізми, фактори розвитку й існування. Крім того, існує проблема «фальшивих друзів перекладача». Даний аспект перекладу міжмовних омонімів може бути пояснений неоднаковими асоціативними зв'язками, що виникають у свідомості природних і неприродних носіїв мови.

Не можна не акцентувати зв'язок перекладознавства і теології. Роль перекладу деформується через необхідність перекладати релігійні тексти доступною мовою, тобто здійснювати внутрішньомовний діахронічний переклад і транспозицію. Зв'язок між перекладознавством і герменевтикою (наука про тлумачення текстів, основоположником якої є Г.Гадамер) також дає певну базу для проведення перекладацького аналізу та правильного тлумачення тексту мови оригіналу і створення його перекладу.

Скринник А.В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-93

ЛЕКСИЧНІ МОВНІ ЗАСОБИ ОПИСУ ГОЛОВНИХ ГЕРОЇВ РОМАНУ ОСКАРА УАЙЛЬДА «ПОРТРЕТ ДОРІАНА ГРЕЯ»

Лексичні мовні засоби – це окремі лексичні шари або лексичні групи, що функціонують, як виражальні можливості мови. У художніх творах вони характеризують персонажів та служать основним засобом розкриття образів цих персонажів.

Мета наших тез полягає у тому, щоб дослідити лексичні мовні засоби, які створюють описи образів героїв роману, розкриваючи їхні портретні особливості, соціальний статус та психологічний стан.

Портретна характеристика представлена описами фізичних якостей та зовнішнього вигляду. Світлий колір та кучерявість волосся Доріана Грея описані у тексті прикметниками – **curly hair, , rebellious curly head, golden hair, golden head, посмішка та вуста: rose-red lips, charming boyish smile.**

Психологічний стан героя передається через опис рис характеру, здібностей, потреб, інтересів, темпераменту, почуттів та емоцій. Наприклад, засмученість передається, як: **look so tragic, I became sad, pained, dejected;**

А *om* лексичні конструкції **Adj+N: infamous boy, the most disgraceful man, people to you as something vile and degraded, your friendship so fatal;** описують репутацію і поведінку Доріана у суспільній свідомості як ганебну, він мав фатальний вплив на людей. Описуючи вплив лорда Генрі, автор використовує такі лексичні засоби, як: *you extremely dangerous; too clever and too cynical.*

Такі сполучення лексичних одиниць, як: **dressed according the latest fashion, his Astrakhan coat, its satin-lined wings** підкреслюють смак головного героя, ексклюзивність його вбрання.

Отже, найчастіше у описах зовнішності героїв зустрічається **Adj+N, Participle+N**, а от усі переживання героїв передаються прикметниковими конструкціями, переважно із підсилювальною часткою *too*.

Соболева А.О.

НТУУ «КПІ» факультет лінгвістики, група ЛА-93

КОМУНІКАТИВНИЙ ПІДХІД У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Термін “підхід” означає загальну вихідну концептуальну позицію, яка є вирішальною у розгляді і визначенні інших підпорядкованих концептуальних положень. У методиці навчання “підхід” розглядається як стратегія навчання.

В сучасній методичній літературі виділяють чотири основні підходи викладання ІМ (іноземної мови): 1) біхевіористський, 2) інтуїтивно-свідомий, 3) свідомий пізнавальний, 4) комунікативний.

Ми вважаємо комунікативний підхід найефективнішим при викладанні ІМ, адже формування іншомовних мовленнєвих навичок і вмінь відбувається шляхом і завдяки здійсненню учнем іншомовної мовленнєвої діяльності. Іншими словами, оволодіння засобами спілкування спрямоване на їх практичне застосування в процесі спілкування.

Розглянемо основні принципи комунікативного підходу викладання ІМ:

1. практичне користування іноземною мовою є основною спрямованістю навчального процесу;
2. індивідуалізація навчання - головний засіб створення мотивації та активності учнів;
3. функціональність, яка забезпечує відбір іншомовного матеріалу, адекватного процесу комунікації;
4. ситуативність, що розглядається як засіб мовленнєвої стимуляції і як умова розвитку мовленнєвих навичок;
5. новизна, яка проявляється в постійній зміні предмета розмови, обставин завдань та ін.

Отже, комунікативний підхід орієнтований на організацію процесу навчання, адекватного процесу реального спілкування завдяки моделюванню основних закономірностей мовленнєвого спілкування, що є най ефективнішим методом досягнення вільного володіння іноземною мовою.

Сорокина Д.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛН-91

ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ ТА ПЕРЕКЛАДУ ЗАЛЕЖНОГО ІНФІНІТИВУ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Підвищення значущості перекладу текстів німецькою мовою, як способу обміну та поширення інформації у світовому співтоваристві, зумовлює важливість та актуальність всебічного вивчення структури та способів перекладу залежного інфінітиву, яким насичена німецька мова.

Залежний інфінітив – це дієслово в неозначеній формі, яке залежить від прикметника, іменника або іншого дієслова у відмінюваній формі. Він завжди стоїть наприкінці речення. Перед залежним інфінітивом зазвичай ставиться частка *zu*. У якості визначення він стоїть обов'язково з *zu* після деяких іменників, які мають абстрактне значення (*die Möglichkeit, der Wunsch, das Recht, die Art, das Mittel*). Однак слід мати на увазі, що є випадки, коли перед

залежним інфінітивом zu опускається: після модальних дієслів, дієслів руху, дієслів bleiben, lehren, lernen, helfen, sehen, hören, spüren, fühlen, machen, heißen, nennen.

При перекладі німецьких речень українською спочатку перекладають підмет. Потім – дієслово, що стоїть зазвичай після підмета. А вже після цього перекладають залежний інфінітив та інші члени речення, в залежності від контексту. Якщо інфінітив стоїть у реченні з так званими суб'єктивними дієсловами (glauben, meinen, fürchten, hoffen, behaupten) та залежить від них, то такі сполучення перекладаються українською мовою підрядним реченням із сполучником «що». Також залежний інфінітив може перекладатися іменником. Це явище називається субстантивацією. Речення, в яких вона використовується для перекладу, часто зустрічаються у науково-технічній літературі.

Отже, проведене дослідження має сприяти розширенню уявлень студентів філологічних та технічних факультетів про переклад німецького інфінітиву українською мовою.

Станішевська Т. І.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-91

ПЕРЕКЛАД СТИЛІСТИЧНО МАРКОВАНОЇ ЛЕКСИКИ У ФІЛЬМАХ

Однією з найважливіших культурно-суспільних сфер, у якій питання мови дуже актуальні, є сфера кіно перекладу. Саме тому, з появою кінематографа та зростанням його популярності, виникла необхідність відтворення та адаптації фільмів для іншомовних культур та аудиторій. Проблема перекладу кінотекстів є однією з найактуальніших для сучасної теорії і практики перекладу.

Маємо зазначити, головну складність при перекладі субтитрів з англійської на українську мову несуть в собі слова, які являють собою виражальні засоби мови на лексичному рівні, тобто мають певне лексичне або конотативне значення окрім основного предметно-логічного. До стилістично забарвлених слів належить книжна та розмовна лексика. Книжна лексика це

лексика, властива писемній формі літературної мови, вживана в науковій літературі, публіцистичних творах, офіційно-ділових документах тощо. Розмовна лексика — це цілком літературні слова, що вживаються в усному мовленні та надають висловлюванню розмовного характеру.

У ході дослідження виявилось, що існує 7 найбільш поширених прийомів перекладу стилістично забарвленої лексики у кіно текстах, а саме – словниковий відповідник (to have crush on smbd – дуже подобатись), транскрибування (friendocide – френдоцит, frogurt – фрогурт, singlism – сінглізм), калькування (elf-charge – атака ельфів, elf-friend – ельфодрузі, mother-go-be – майбутня мама), нейтралізація (arse – кінь, cupatea – чашка чаю, meself – себе), модуляція (little friend – свій винищувач), емпатизація (Spine – Ахфіни) та описовий переклад (Soda people – компанія безалкогольних напоїв).

Станішевська Т. І.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-91

СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕКСТІВ КІНОПЕРЕКЛАДУ

Вважається, що кінофільм, як будь-який художній твір, має свою особливу мову, яку можна проаналізувати, дослідити та описати з точки зору синтаксису та граматики.

Кінотекст відносять до найбільш типової форми креолізованого тексту.

Креолізований текст складається з вербальної (мовної/ мовленнєвої) та невербальної частин. Лінгвістична система тексту кіноперекладу включає в себе надписи і титри (складають вагому частину світу речей фільму) та усну складову (пісні, закадровий текст, безпосереднє мовлення акторів). Нелінгвістична система кінотексту містить звукову частину (музика, шум) та відеоряд (рухи, образи, спец. ефекти, реквізит, інтер'єр, пейзаж).

Кінотекст – це зв'язний, цілісний і завершений текст, який виражається за допомогою лінгвістичних та іконічних (або індексальних) знаків, який має наступні особливості:

- створений колективним авторством (робота сценариста, акторів, режисера, композиторів, костюмерів, тощо);
- складається з кінематографічних кодів;
- зафіксований на матеріальному носії;
- призначений для візуального сприйняття.

Структурною одиницею кінотексту є кадр. Він містить значення кіномови та наближує кінотекст до мовлення, а також вносить у мову дискретність. Кадри накладаються один на одний та поєднуються між собою за допомогою монтажу, який вважають схожим до такого процесу, як створення слів за допомогою морфем, а речень – за допомогою слів.

Таким чином, структура аудіомедіального тексту має більшу експлікативність ніж тексти з домінантною функцією, з функцією вираження та функцією звернення.

Степаненко М.В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-13

ХРИСТИЯНСЬКА БІБЛІЯ. ПЕРЕКЛАДИ ГРЕЦЬКОЮ.

Найвідомішим перекладом Старого Заповіту грецькою мовою є «Септуагінта», або «Переклад сімдесяти тлумачів» або LXX. Цей переклад був створений протягом II – III ст. до н. е., в Олександрії Єгипетській на базі «діаспорної» версії Іудейського Писання. Його дослідженням займаються вчені різних країн світу. В історії європейсько-середземноморського регіону цей переклад відіграв величезну роль, ставши не тільки одним з перших досвідів з перекладу Святого Письма одного народу на мову іншого, але й, по суті, одним з перших досвідів літературного колективного перекладу. Септуагінта представляє собою цікавий матеріал для історії, загальної теорії перекладу та теорії біблійного перекладу зокрема. Також важливе місце в грецьких перекладах Святого Письма займають переклади Акіли, Симмаха та Феодотіона. Ці переклади привертають увагу своїм стилем мови та технікою.

Існують два принципово різних підходи у дослідженні грецьких перекладів Старого Заповіту – це пошук подібних і пошук розбіжних рис між єврейським текстом оригіналу Старого Заповіту та його грецькими перекладами.

Відкриття сувоїв Мертвого моря засвідчило, що єдиного оригінального тексту жодної біблійної книги ніколи не існувало. Кожен рукописний примірник книги містив різночитання, які робили його по суті оригінальним. Відмінність тексту Септуагінти від інших єврейських текстів спонукала перекладачів до здійснення інших, більш точних перекладів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гарбовский Н.К. Теория перевода. Учебник. – М.: Изд-во Московского университета, 2004. – 544с.
2. Головащенко С.І. Біблієзнавство. Вступ. курс: Навч. Посібник – К.: Либідь, 2001. – 496 с.
3. Казенин К.И. Текстология Ветхого Завета : (Обзор) // Альфа и Омега. М., 1997. №1(12) (АиО). – 34-47 с.
4. Селезнев М.Г. Иудаизм и эллинизм: встреча культур// Азия – диалог цивилизаций. СПб., 1996. – 340 с.
5. Тов Э. Текстология Ветхого Завета. – М.: Мосты культуры, 2003. – 424 с.
6. Юнгеров. П.А. Введение в Ветхий Завет - М.: Православный Свято-Тихоновский Богословский Институт, 2003. - 443 с.

Strokan V.

NTUU “KPI”, Faculty of Linguistics, LE-91

COMPLIMENTING IN AMERICAN ENGLISH

Compliments are primarily aimed at maintaining, enhancing, or supporting the addressee’s face and are used for a variety of reasons, the most significant of which is perhaps to express admiration or approval of someone’s work/appearance/taste. On the basis of several socio-pragmatic studies, it is evident that compliments are routine

formulae and tend to use a few syntactic patterns and a limited vocabulary that are instrumental in the expression of admiration and praise. Major compliment topics can be classified into 3 categories:

1. Appearance/possessions. These are the most common type of compliments in American English ("*Your blouse looks beautiful*"). About 2/3 of adjectival compliments use the words *nice, good, pretty, great, or beautiful*.
2. Performance/skills/abilities ("*You are such a wonderful writer.*")
3. Personality traits ("*Good boy*", "*You're so sweet*"). This category of compliments occurs less frequently than others.

There are some interesting gender differences in the giving of compliments. Compliments given by female speakers tend to have a personal focus and use 1st and 2nd person pronouns: "*I love your purse!*" "*You look great!*" Compliments given by male speakers are often impersonal and concise: "*Nice game!*" "*Good job!*" Women give and receive significantly more compliments to each other than they do to men or men do to each other. Male compliments are more likely to be accepted than female compliments. Americans rarely accept compliments. Deflecting or rejecting compliments negates the implication that the addressee is superior to the speaker in any way. In American English, the preference of response strategies other than acceptance may be related to the notion of democracy and equality of all human beings.

Сушко Т.Д.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-93

КЛАСИФІКАЦІЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ ЗА ЕТИМОЛОГІЧНОЮ ОЗНАКОЮ

Сьогодні існує багато класифікацій фразеологізмів за різними ознаками, але найпоширенішою є класифікація вітчизняних і зарубіжних лінгвістів, в тому числі Ф.К. Гужва, В.В. Виноградов, А.Г. Балакай та інші, яка заснована на етимології фразеологічних одиниць. Таким чином, виділяються: **1) фразеологічні одиниці, пов'язані з предметами, що вже вийшли з ужитку,**

застарілими поняттями, звичаями, що колись існували (*Indian summer* – старість, *teddy boy* – стиляга, піжон, *in pantalettes* - молода жінка із знатної родини); 2) фразеологічні одиниці, що раніше належали до якого-небудь професійного середовища, а потім вийшли за його межі і стали загальноживаними (*old maid* – стара діва, *little pitcher* - маленька дитина, що любить підслуховувати розмови дорослих, *fresh blood* – свіжа кров); 3) фразеологічні одиниці, що прийшли з фольклору, міфології, біблії чи творів будь-яких загальновідомих авторів (*old as a Methuselah* - старий, як Муфсайл, дуже старий, *Johnny comes lately* - молодий, не досвідчений, *old as Adam* - старий, як світ, *Old Betsy* - старенька Бетсі).

Провівши дослідження фразеологічних одиниць, що позначають вік в англійській мові, було виявлено ще одну групу фразеологізмів, які не відповідають вищезгаданім ознакам. Наприклад, фразеологізми *in the age bracket* - група молоді приблизно одного віку, які носять зубні пластини; *age of ignorance* – вік нерозсудливих вчинків, коли молода людина ігнорує поради старших; *age of indiscretion* - юридично не відповідальний вік, тобто вік, коли людина ще є необачною або нечемною. Отже, це дає нам змогу вивести власну, четверту ознаку для класифікації фразеологічних одиниць за походженням, а саме **фразеологізми, що сформувалися в результаті особливостей поведінки, зовнішнього вигляду тих чи інших представників вікових категорій.**

Сюткіна О.С.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-92

МОВНА ЕКСПРЕСІЯ ТА ЗАСОБИ ЇЇ ПЕРЕДАЧІ В УКРАЇНОМОВНИХ ТА АНГЛОМОВНИХ РЕКЛАМНИХ ТЕКСТАХ

Важливу роль у лінгвостилістичній системі будь-якої мови виконує передусім емоційна лексика. Існує багато засобів передачі експресії, серед яких в рекламних текстах найбільш популярними є словотворчий та фонетичний засоби, а також прийоми парцеляції, ампліфікації, висхідної градації,

лексичного повтору та інверсії. Почуттєво мотивована експресивність пов'язується з багатьма явищами українського словотвору, адже для української мови характерним є наявність великої кількості спеціальних афіксів, за допомогою яких можна експресивно передавати найтонші відтінки почуттів, переживань і оцінок. В англійській мові подібних афіксів значно менше і вони мають насамперед раціональний характер, оскільки ці суфікси позбавлені самостійного значення. Найбільш типовим шляхом утворення експресивної лексики в англійській мові є скорочення, злиття двох слів в одне, складання слів та вигуки. Для адекватності перекладу експресивної лексики, яка утворилась за допомогою суфіксів в рекламі, перекладачеві доводиться вдаватися до додаткових лексичних ресурсів, вводячи модальні слова і емоційно забарвлену лексику. Наявність великої кількості різноманітних оцінних суфіксів в українській мові і бідність їх в англійській при перекладі призводить до використання різноманітних оцінних слів і сполучень та фразеологізмів.

Реклама є сферою, де успіх прямо залежить від того, чи вдалося відтворити потрібну емоцію в аудиторії, змусити співпереживати емоціям. Однак, незважаючи на підвищений інтерес до цієї теми, вона залишається маловивченою саме в соціальному плані, оскільки роботи, присвячені вивченню емоцій у рекламі, базуються переважно на розумінні емоцій винятково як психологічних категорій, без урахування їхньої соціальної складової.

Taladion Y.S.

NTUU "KPI", the faculty of Linguistics, group LA-91

THE PECULIARITIES OF TRANSLATION OF ELLIPTICAL CONSTRUCTIONS FROM ENGLISH INTO UKRAINIAN

Ellipsis can be understood as the constructions in the structure of which one or several elements are missed and can be returned into the sentence syntagmatically or paradigmatically.

In order to avoid the literal inadequate translation the transformations are used, and as the result the literal translation is adapted to the norms of the language of translation.

L.A.Sokolova divides the transformations into 4 groups: *grammatical*, which are grammatical substitute, syntactical simile, unification and splitting of sentences; *lexical* which include addition and elimination; *lexico-grammatical* which are compensation, antonymous translation and *lexico-semantic*, i.e. concretization, generalization, modulation.

So, as the result of our research we can see that grammatical substitute is the most frequent transformation used in the translation of ellipsis in scientific literature. And this shows us that the meaning of elliptical constructions can be expressed by grammatical means of parts of the sentences. E.g.: *When combined, the representations create a complex computer code intended to give an estimate of expected behaviour.* - Ці репрезентації, коли їх об'єднати, утворюють складний комп'ютерний код, що може допомогти в оцінці очікуваної поведінки.

The most frequently used transformation in the process of translation of ellipsis in fiction is compensation as the result of cultural and language differences of Ukrainian and English. E.g. : *Mammy's lips were large and pendulous and, when indignant, she could push out her lower one to twice its normal length.* - У Мамушки були великі губи, а коли вона сердилась, то її нижня губа здавалась вдвічі більшою.

Терещенко С. В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-82

ОСОБЛИВОСТІ КВАНТИТАТИВНОЇ ЛЕКСИКИ В ЛІНГВІСТИЦІ

Кількість – категорія, що виражає зовнішню визначеність об'єкта: його величину, число, об'єм, ступінь розвитку властивостей та ін. Кількість у тому чи іншому аспекті знаходить своє втілення в усіх мовах.

Вивченням лексики з нумеральним компонентом займалася велика кількість дослідників, а саме, О. А. Аргуткіна, Д. Х. Баранник, С. А.

Жаботинська, М. І. Польская, С. А. Швачко. Більшість лінгвістів розглядають кількість як широке поняття, яке утворюють різні за своїм характером складники, серед яких найрелевантнішими є число, розмір та множинність. Мова відображає кількість за допомогою засобів, у яких сема кількості має різний план вираження й різну репрезентативність. У кожній мовній системі виокремлюється група слів, які співвідносяться з різними частинами мови і виступають номінаціями кількості.

Кількісні співвідношення мають важливе значення в системі мови. Суть мовного явища неможливо розкрити, якщо вона не виражена кількісними співвідношеннями, досить об'єктивне узагальнення можна отримати лише спираючись на кількісні зв'язки. Особливу зацікавленість дослідників викликає проблема мовних засобів вираження приблизної та невизначеної кількості.

Отже, актуальність вивчення різних аспектів квантитативної лексики в різних мовах зумовлена зростаючим інтересом лінгвістів до мовних засобів, об'єднаних спільними функціями, до ідентифікації лексики, в тому числі англійської, а також недостатньою розробленістю проблем квантитативної лексики, характеристикою числівника як динамічної та домінантної одиниці парадигми кількісної лексики.

Тимошенко Б.О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-01

РЕКЛАМНИЙ ТЕКСТ

Одним із елементів громадського життя, який активно реагує на суспільні процеси й віддзеркалює їх, є засоби масової інформації. Їх вплив на громадську свідомість дуже великий. Здатність швидко й майже тотально охоплювати найширші аудиторії дає їм змогу формувати суспільну думку, визначати духовні цінності. Ось чому мова засобів масової інформації, а зокрема неологізми та їх функціонування у ЗМІ, – важлива й актуальна проблема сучасних досліджень.

Лексична система мови засобів масової інформації – найдинамічніша система сучасної української літературної мови. Загальновідомо, що у сфері ЗМІ найрізноманітніше та найсильніше виявляються процеси, які характеризують саме життя мовного організму; тут найбільше зосереджені інновації. І це природно, адже однією з основних функцій засобів масової інформації є інформативність, новизна.

Мова сучасних українських засобів масової інформації привертає до себе увагу багатьох лінгвістів. Мова ЗМІ – багатюще джерело для дослідження новітніх тенденцій у розвитку сучасної літературної мови. Одним із найпомітніших процесів, що відбуваються у нашій мові сьогодні, є процес активного поповнення лексики української мови.

Завдяки ЗМІ частина запозиченої лексики досить швидко освоюється, збагачується похідними утвореннями, граматикується: *національний хіт-парад, хітова пісня, хітова програма, хітова дівчина, фостерна сім'я*.

Лексичні новації поповнюють загальний жаргон сучасної української мови: «*засвітитися*» – виявити себе, «*загнути*» – зазнати поразки, *зависнути на чомусь* – звернути увагу, «*наїжджати*» – мати претензії, «*прикид*» – одяг, «*бабки*» – гроші, «*прикол*» – щось особливе.

Кількість неологізмів тільки в періодиці у розвинених мовах досягає протягом року десятків тисяч. Тобто, ми бачимо наскільки реклама, як така, сприяє утворенню значної кількості неологізмів.

Ткачук Ю.В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛН-91

ПРОБЛЕМИ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ АНГЛОМОВНИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Процес запозиченням є найпродуктивнішим способом розширення та збагачення словникового складу мови. Найчастіше іншомовні запозичення відтворюються наступними засобами :

1) Графічне відтворення запозичення без будь-яких змін оригінального написання. Це, насамперед, стосується власних імен – назв корпорацій, пошукових серверів, операційних систем та програмної продукції. Наприклад: Windows, Yahoo, Rambler, Google, Yandex, Internet Explorer .

2) Транскрипція – передача звуків іншомовного слова за допомогою літер алфавіту мови перекладу з додаванням відповідного артиклю. Наприклад: der Computer, der Printer, das Display, das File, das Pixel.

3) Транслітерація – передача літер іншомовного слова за допомогою літер алфавіту мови перекладу. Наприклад: der Processor, der Modem, der Monitor.

4) Калькування – слово або вираз, що є перекладом частин іншомовного слова. Наприклад: *англ.* digital signature – *нім.* digitale Signatur – *укр.* цифровий (електронний) підпис.

Цікавими є випадки калькування, в яких один з елементів транслітерується, а інший елемент належить до мови перекладу і донедавна був запозиченням-неологізмом. Наприклад: *англ.* proxy server – *нім.* Proxy-Server – *укр.* проксі сервер або сервер-посередник.

5) Дескриптивний (роз'яснювальний) переклад – спосіб передачі безеквівалентної лексики, що передбачає розкриття значення запозиченої одиниці за допомогою розгорнутого опису (в словосполученнях, фразах тощо). Наприклад: *англ.* transponder – *нім.* der Transponder – *укр.* телекомунікаційний пристрій, який приймає сигнал в одній формі та передає його в іншій формі.

Отже, запозичена лексика може, з одного боку, точно і лаконічно передати інформацію, з іншого боку, створити труднощі при її перекладі.

НЕОЛОГІЧНІ ПРОЦЕСИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Лексичний склад будь-якої мови, в тому числі німецької, постійно і безперервно розвивається, вдосконалюється та детермінується і загальними властивостями мови, і якісною специфікою слів. Поява нових слів, зникнення застарілих або зміна та розширення сфери функціонування слів обумовлені мовними і позамовними чинниками. Очевидним стає вплив на лексико-семантичну систему, на закономірності розвитку словникового складу позамовних чинників: соціальних причин, конкретних мовних і позамовних законів, темпів та напрямків розвитку суспільства в певний період.

Закономірні зміни лексичного складу німецької мови, що проявляються в його поповненні неологічними одиницями, обумовлені динамічним розвитком соціально-політичної та економічної систем суспільства, прогресивними змінами у галузі науки та техніки, а також міжкультурними контактами. Хоча зовнішні фактори здійснюють вагомий вплив на розширення словникового складу мови, не всі новоутворення можуть вважатися наслідком дії позамовних чинників. Це пояснюється наявністю внутрішніх, суто лінгвістичних, факторів мовного розвитку, які пояснюють глибинні тенденції процесу неологізації.

Нова лексика є необхідним засобом вдосконалення й гнучкості мовної культури, засобом, де в об'єктивній інформації присутній суб'єктивний людський фактор, адже розвиток мови відбувається в соціальному контексті. Зміни соціальних структур відображаються в мові, а саме у мовних інноваціях. Інноваціями лексичної системи німецької мови є неологізми, які в більшості випадків створюються молодим поколінням і виступають "розпізнавальними знаками", своєрідними соціальними маркерами.

Виникнення неологізмів – неперервний процес. Неологізми задовольняють потребу в нових номінаціях, вони є соціально значущими, оскільки вони заповнюють не лише номінативні, але й комунікативні простори мови.

ХРИСТИЯНСЬКА БІБЛІЯ. ПЕРЕКЛАДИ ЛАТИНОЮ, СІРІЙСЬКОЮ, КОПТСЬКОЮ, ГОТСЬКОЮ МОВАМИ.

Біблія є найдивовижнішою книгою усього світового суспільства. Ще з першого дня свого існування Вона цікавила як священнослужителів, теологів, так і лінгвістів та філологів. Біблія є особливим скарбом для людства і є нероздільною частиною світової літературно-художньої спадщини.

Біблія – це зібрання священних текстів християн, яке складається з Старого і Нового Заповіту. Історія створення Біблії вражає своєю унікальністю та неповторністю, адже створювалась багатьма авторами протягом більше 1500 років.

Переклад тексту Біблії з старовірської мови на грецьку, що отримав назву Септуагінта, або «Переклад сімдесяти тлумачів», уможливив та дав поштовх для розвитку перекладу Біблії на інші стародавні мови, в тому числі на латинь, сірійську, коптську та готську мови.

Старолатинські переклади («*Vetus Latina*», «*Vetus Italica*», «*Italica*», «*Itala*») з'явилися в кінці II ст. в Північній Африці. Першим відомим автором, який цитував Писання на латині, є Тертуліан (приблизно 160-220 pp.). Старолатинська версія мала особливо велике значення для вивчення тексту Нового Заповіту в перші століття його існування. Зроблений Ієронієм в IV ст. переклад Біблії, разом з оглядовим перекладом Нового Заповіту, став нормативним латинським текстом і з XVI ст. отримав назву Вульгата (з латинської *Vulgata versio* — «загальноприйнята версія», «загальнодоступна»), яка поширена в деяких християнських церквах і до сьогодні.

Пешітта – це найбільш відомий сірійський переклад Старого Заповіту Біблії, який приблизно датується кінцем II - початком III ст. Даний переклад мав вагомий вплив на розповсюдження Священного Письма серед сірійського народу. Найдавніший сірійський переклад Нового Заповіту – це Діатессарон, який був складений близько 160 року сірійським апологетом Татіані. Переклад

являв собою гармонізацію чотирьох канонічних Євангелій. Діатессарон використовувався сірійцями до V ст.

Переклади Біблії коптською мовою існують на різних діалектах: саїдському, ахмімському, субахмімському, файюмському, бохайрському та інших.

Переклад Священного Письма на готську мову був виконаний Вульффілом, аріанським єпископом, який прагнув об'єднати войовничих готів єдиною релігією. Переклад Вульффіла датується кінцем IV ст. Переклад Біблії Вульффіла став основою для подальшого розвитку готської писемності та збагачення готської культури.

Отже, переклад Біблії на стародавні мови (латинську, сірійську, коптську та готську мови) має неоціненне значення не тільки для розповсюдження святого християнського слова та християнської віри серед тогочасних народів, але й відіграв важливу роль в становленні та розвитку стародавніх цивілізацій, поширення писемності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Алексеев А. А. Роль Библии в становлении и развитии древних языков. М.: «СК Пресс», 2002. – 105 с.
2. Гарбовский Н. К. Теория перевода: Учебник. М.: Изд-во Моск. ун-та, 2004. – 544 с.
3. Каждан А. П. От Христа к Константину. М.: «Знание», 1972. – 308 с.
4. Козаржевский А. Ч. Источниковедческие проблемы раннехристианской литературы. М.: «Либроком», 2011. – 146 с.
5. Семенец О. Е., Панасьев А. Н. СЗО История перевода: Учеб. пособие: – К.: Изд-во при Киев. ун-те, 1989. – 296 с.
6. Шифман И. Ш. Ветхий Завет и его мир/ Ответственный редактор проф. И.Р. Тантлевский. СПб. : Изд – во С.-Петербур. ун-та, 2007. – 216 с.

ЖАНРОВО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ**АНГЛОМОВНОЇ НАУКОВОЇ СТАТТІ**

Англомовна наукова стаття є провідним жанром науково-технічної літератури і характеризується загальноприйнятою стандартизованою структурою типу IMPAD: Introduction (Вступ) – Methods (Методи) – Results (Результати) – Discussion (Обговорення результатів). У зв'язку з тим, що наука розвивається на світовому рівні, вченим важливо бути в курсі найновіших досягнень. На цьому етапі постає питання перекладу наукових статей.

Норми україномовних науково-технічних текстів є значно суворішими, ніж англомовних. Саме тому виникають певні труднощі при перекладі англомовної наукової статті українською мовою, зумовлені її жанрово-стильовими характеристиками.

В англомовних наукових статтях допускається дещо більша образність та емоційність, тому при перекладі українською мовою такі засоби потрібно замінювати елементами нейтрального науково стилю.

Мова статей в граматико-логічному та лексико-стилістичному плані часто неточна. В статтях можуть зустрічатись граматичні помилки, анаколүф, недосконалі синтаксичні конструкції, тавтологія, псевдонаукові слова, що створюють додаткові труднощі при перекладі.

У статтях велика кількість інформації передається у вигляді графіків, креслень, таблиць та формул. Для збереження точності оригіналу необхідно повноцінно передати як мовну, так і технічну частину.

Серед жанрово-стилістичних труднощів перекладу англомовних наукових статей українською мовою найскладнішими є: переклад назви, переклад термінів та метафоричних термінів, переклад образної та необразної фразеології, переклад різноманітних кліше, переклад розмовних лексичних елементів. Для повноцінного та якісного перекладу науково-технічного тексту часто необхідні два спеціаліста – перекладач та технічний спеціаліст.

КОНЦЕПТ ЯК БАЗОВИЙ КОМПОНЕНТ МЕНТАЛЬНОЇ СФЕРИ

На сьогоднішній день слід визнати, що саме «концепт» є ключовим поняттям як для когнітивної лінгвістики взагалі, так і для вивчення ментальних сфер зокрема. Однак, незважаючи на те, що поняття «концепт» можна вважати для сучасної когнітивістики затвердженим, зміст цього поняття дуже істотно варіює в концепціях різних наукових шкіл і окремих вчених. Справа в тому, що концепт-категорія розумова, її не можливо спостерігати, і це дає великий простір для її тлумачення. Категорія концепту фігурує сьогодні в дослідженнях філософів, логіків, психологів, культурологів, і вона несе на собі сліди всіх цих екстралінгвістичних інтерпретацій.

Вперше у вітчизняній науці термін «концепт» був використаний С. О. Аскольдовим в 1928 р. Учений визначив концепт як уявний простір, який заміщає в процесі мислення невизначену кількість предметів, дій, розумових функцій одного й того ж роду (концепти рослина, справедливість, математичні концепти)

Д. С. Ліхачов приблизно в цей же час використовував поняття концепт для позначення узагальненої розумової одиниці, яка відображає та інтерпретує явища дійсності в залежності від освіти, особистого досвіду, професійного і соціального досвіду носія мови, і є свого роду узагальненням різних значень слова в індивідуальних свідомостях носіїв мови, дозволяє їм долати існуючі між ними індивідуальні відмінності в розумінні слів. «Концепт», за Д. С. Ліхачовим, не виникає зі значень слів, а є результатом зіткнення засвоєного значення з особистим життєвим досвідом мовця. Концепт в цьому плані, за Д. С. Ліхачовим, виконує замісну функцію в мовному спілкуванні

О. С. Кубрякова пропонує таке визначення концепту: «Концепт» - оперативна одиниця пам'яті, ментального лексикону, концептуальної системи і мови мозку, всієї картини світу, квант знання. Найважливіші концепти виражені в мові»

В. І. Карасик характеризує концепти як ментальні утворення, які являють собою значущі усвідомлювані фрагменти досвіду, що зберігаються в пам'яті людини, «багатовимірне ментальне утворення, у складі якого виділяються образно-перцептивна, понятійна і ціннісна сторони »,« фрагмент життєвого досвіду людини », « пережита інформація », « квант знання, що ми переживаємо ».

О. О. Залевська визначає концепт як об'єктивно існуюче в свідомості людини перцептивно-когнітивно-афективне утворення динамічного характеру на відміну від понять і значень як продуктів наукового опису (конструктів).

С. Г. Воркачев визначає концепт як «операційну одиницю думки», як «одиницю колективного знання (що відправляється до вищих духовних сутностей), що має мовне вираження і відзначена етнокультурною специфікою». Якщо ментальне утворення не має етнокультурної специфіки, воно, на думку вченого, до концепту не відноситься.

М. В. Піменова відзначає: «Що людина знає, вважає, представляє про об'єкти зовнішнього і внутрішнього світу і є те, що називається концептом. Концепт-це уявлення про фрагменти світу ».

Концепт визначається М. В. Піменовою як певне уявлення про фрагмент світу чи частини такого фрагмента, що має складну структуру, виражену різними групами ознак, реалізованих різноманітними мовними способами . Концептуальна ознака об'єктивується в закріпленій і вільній формах поєднань відповідних мовних одиниць - репрезентантів концепту. Концепт відображає категоріальні і ціннісні характеристики знань про деякі фрагменти світу. У структурі концепту відображаються ознаки, функціонально значущі для відповідної культури. Повний опис того або іншого концепту, значущого для певної культури, можливо тільки при дослідженні найбільш повного набору засобів його вираження.

З.І. Попова та І.А. Стернін визначають концепт як дискретне ментальне утворення, яке є базовою одиницею розумового коду людини, що володіє відносно впорядкованою внутрішньою структурою, що представляє собою

результат пізнавальної (когнітивної) діяльності особистості та суспільства і несе комплексну, енциклопедичну інформацію про предмет чи явище, що він відображає, про інтерпретацію даної інформації суспільною свідомістю і відношення суспільної свідомості до даного явища або предмету.

Чубової А.О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-93

ВЕРБАЛЬНІ СПОСОБИ ПЕРЕКОНАННЯ В АНГЛОМОВНОМУ РЕКЛАМНОМУ ДИСКУРСІ

Використання мовних засобів для цілей впливу в психології і відповідно в рекламному дискурсі визначається як вербальний вплив. Переконавання як вербальний вплив базується на аргументації позиції, а також організації досвіду людини відповідно до завдань формування відповідних переконань.

Для досягнення ефекту переконання виробники будь-якого виду реклами, в тому числі й банерної, використовують повтори на лексичному, синтаксичному, морфемному, фонетичному рівнях. Проте, максимальний ефект переконання адресата досягається сукупним впливом одиниць всіх рівнів, саме їх взаємодія сприяє досягненню ефекту бенефактивної позитивності у банерній рекламі.

Виявлено певні обмеження в застосуванні переконання. Переконати можна лише того, хто хотів би бути переконаним, того, кого цікавить реклама. В тих випадках, коли споживача намагаються переконати в чомусь без його бажання, коли він відчуває спробу впливу на нього, може виникнути стан, що отримав назву «реактанса».

Розвиток сучасних інформаційних технологій спричинив появу нової комунікативної форми реклами – банерної. Для досягнення ефекту переконання виробники банерної реклами віддають перевагу спрощенню синтаксичної структури, що є причиною ускладнення семантичних функцій одиниць, які складають цю структуру, не рідко ігноруючи відомі максими Грайса.

Єдність вербального, невербального та позамовного компонентів у рекламному дискурсі має безпосереднє відношення до процесу впливу на адресата і належить до аргументації, яка є основою будь-якого рекламного дискурсу.

Шахраюк М.Я.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-01

ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ЕКСПРЕСИВНОСТІ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Актуальність цієї теми полягає в тому, що на даному етапі розвитку мовознавства явище фразеологічного вираження експресивності в тексті є досить невизначеним, дослідники приділяють при вивченні фразеологізмів велику увагу компоненту образності, а не експресивності, не існує згоди у його визначенні, як поняття та його компонентів, що також вимагає додаткового вивчення.

Виконуючи дослідження, ми будемо вивчати експресивний компонент фразеологічних одиниць, а вже згодом, як саме ці одиниці впливають на експресивність тексту. Розглядаючи компоненти експресивності у фразеологічній одиниці, ми визначили, що **інтенсивність** – це посилена виразність. Роль інтенсивності полягає в підсиленні певної ознаки. Наступний компонент, який ми розглянули – **оцінність**. Фразеологічна одиниця може виражати суб'єктивно-об'єктивну, об'єктивно-суб'єктивну, негативну та позитивну оцінку та бути вираженою експліцитно та імпліцитно. Третій компонент експресивності – **емотивність**: фразеологічна одиниця зазвичай виражає не саму емоцію, а певне переживання. Експресивність також проявляється за допомогою художніх засобів, наприклад, тропів: метафора, метонімія, літота, гіпербола та деякими іншими. Не менш важливими засобами є скорочення складу фразеологізму, що створює ефект посиленого очікування, та конкретизація. Одиниці, в яких наявні каламбур, жарти, надають тексту

надають безтурботності або ж іронічного характеру. Досить поширеним прийомом створення експресивності є заміна слів-компонентів.

Таким чином, дослідження призводять до висновку, що фразеологічні одиниці надають тексту експресивності завдяки власним компонентам: оцінності, емотивності, інтенсивності, а також за допомогою художніх прийомів в структурі фразеологічних одиниць.

Шахраюк М.Я.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-01

ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ЕКСПРЕСИВНОСТІ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Актуальність цієї теми полягає в тому, що на даному етапі розвитку мовознавства явище фразеологічного вираження експресивності в тексті є досить невизначеним, дослідники приділяють при вивченні фразеологізмів велику увагу компоненту образності, а не експресивності, не існує згоди у його визначенні, як поняття та його компонентів, що також вимагає додаткового вивчення.

Виконуючи дослідження, ми будемо вивчати експресивний компонент фразеологічних одиниць, а вже згодом, як саме ці одиниці впливають на експресивність тексту. Розглядаючи компоненти експресивності у фразеологічній одиниці, ми визначили, що **інтенсивність** – це посилена виразність. Роль інтенсивності полягає в підсиленні певної ознаки. Наступний компонент, який ми розглянули – **оцінність**. Фразеологічна одиниця може виражати суб'єктивно-об'єктивну, об'єктивно-суб'єктивну, негативну та позитивну оцінку та бути вираженою експліцитно та імпліцитно. Третій компонент експресивності – **емотивність**: фразеологічна одиниця зазвичай виражає не саму емоцію, а певне переживання. Експресивність також проявляється за допомогою художніх засобів, наприклад, тропів: метафора, метонімія, літота, гіпербола та деякими іншими. Не менш важливими засобами є скорочення складу фразеологізму, що створює ефект посиленого очікування, та

конкретизація. Одиниці, в яких наявні каламбур, жарти, надають тексту надають безтурботності або ж іронічного характеру. Досить поширеним прийомом створення експресивності є заміна слів-компонентів.

Таким чином, дослідження призводять до висновку, що фразеологічні одиниці надають тексту експресивності завдяки власним компонентам: оцінності, емотивності, інтенсивності, а також за допомогою художніх прийомів в структурі фразеологічних одиниць.

Шищенко С.С.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-22

ПОСТМОДЕРНІСТИЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ПОЕТИЧНОМУ ПЕРЕКЛАДІ

В українському перекладознавстві все більше уваги приділяється питанням історії й теорії художнього перекладу, проте досі немає комплексного дослідження, присвяченого висвітленню історії українського поетичного перекладу крізь призму концептуально цілісної теорії його функціонування та його розвитку в національній літературній полісистемі.

На сьогоднішній день, широкого розповсюдження набули поки постмодерністичні тенденції поетичного перекладу. Постмодерністський напрям розвитку поетичного перекладу представлений індивідуальною перекладацькою стратегією Юрія Андруховича, а саме його оригінальним перекладом шекспірівського «Гамлету». Стиль перекладу характеризується «сучасністю», антиінтелектуальністю, спрощеністю вислову та неприкритістю натяків.

Концепція постмодерністського поетичного перекладу передбачає відтворення тексту-оригіналу у більш наближений до повсякденного життя спосіб, а також феноменологічну довільність у роботі з класичним текстом, його інтерпретації з виразною настановою на розмовну культуру читача. Частіше за все, постмодерністичний переклад вражає наявністю вкрай брутальної лексики (зокрема, Гамлет у перекладі Ю.Андруховича висловлюється лаконічно і прямо, нерідко грубо, без книжної «висоти»).

Тексти-переклади насичені багатощаровими образними асоціаціями й складними синтаксичними конструкціями, прихованими цитатами, алюзіями, ремінісценціями.

Отже, основними характерними ознаками постмодерністичної тенденції у поетичному перекладі є спрощення вислову, наявність агресивно підкресленої лексики та відвертих фізіологічних конотацій, головне завдання яких полягає у встановленні експресивно забарвленого тонального фону.

Юхименко А.

НТУУ “КПІ”, факультет лінгвістики, ЛА-02

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СЛЕНГУ В ПІДМОВІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Комп’ютерні сленги використовуються в письмовій формі, обслуговують професійні потреби носіїв мови, тобто виступають як професіоналізми. Крім того, комп’ютерний сленг претендує у перспективі свого вживання на те, щоб стати елементом лексичної системи загальнолітературної мови.

Сленги підмови інформаційних технологій найчастіше зустрічають на різних форумах, чатах та набагато рідше в електронних листах. Стислість та велика кількість скорочень частково пояснюється енергійністю хакерів, їх прагненням написати повідомлення у можливо меншій відрізок часу.

При спілкуванні у чаті та на форумах відбувається максимальне наближення до розмовної мови. Їхня тональність невимушена, адже метою є скорочення дистанції спілкування та надання йому виразної емоційності.

Часто під час такого спілкування відсутній апостроф та багаторазово повторюється знак питання та знак оклику для надання додаткової експресивності реченню.

Протягом останніх десяти років спілкування стало поспішним та спрощеним, про що свідчить синтаксис, відмова від великих літер, розділових знаків, а також широке вживання розмовно-побутової лексики, використання великої кількості дотепних скорочень. Це – єдиний засіб показу прихильного

ставлення співрозмовника прискореного віртуального діалогу та обміну інформацією, що є ще однією рисою електронного спілкування. Проте, часте використання сленгу надає реченням комічного та іронічного ефекту.

Ющенко Р.В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-91

СТАТУС АНГЛІЦИЗМІВ В ТЕКСТАХ УКРАЇНСЬКОЇ РЕКЛАМИ

До числа процесів, які активно діють у сучасній українській мові, належить процес запозичення іншомовної лексики, специфіка якого, безумовно, не вичерпується тільки його інтенсивністю. Особливо помітним є поява англіцизмів в публіцистичному стилі, а саме в текстах та лозунгах української реклами.

Англіцизм – це різновид запозичення; слово, вислів тощо, які запозичені з англійської мови або перекладені з неї чи утворені за її зразком.

Відповідно до особливостей входження англіцизмів до мовного дискурсу, зокрема рекламного, вчені-лінгвісти зрештою диференціювали їх таким чином:

1) *нові запозичення, які на сьогодні актуалізовані в рекламних текстах:* перфоменс, брифінг, біг-борд, драйв, шоу, тент, стріг-арт, офшор, тендер, пірсинг, демпінг, нокаут, буфер, інсайд, тьюбінг, ростбіф, лідер, промоушн;

2) *нові запозичення, трансформовані за місцевими деривативними формантами:* перфоменсний, копірайтинг, драйвовий, стайлінг, стаф-дизайнер, стиліст, кульний, менеджерувати, шопінгувати, лайкнути, крейзовий, голівудити;

3) *складні слова з іншомовним формантом:* ультрамодний, суперновий, аудіо-реклама, суперграфіка, відеоролик, дискографія, фотореклама;

5) *словосполучення, компонентом якого – як головним, так і залежним – є іншомовне слово, що створює атмосферу престижності позначуваного об'єкта (ріелторські послуги, ефективний промоушн, кульна вечірка).*

Отже, поява англіцизмів в україномовній рекламі за останні два десятиріччя стала більш помітною, якщо почитати рекламні оголошення в пресі

чи просто ввімкнути один із національних телеканалів. Англiцизми становлять найчисленнiшу групу запозичень, що повсякчас поповнюється: *кейс, електорат, принтер, лiзинг, бренд, постер*. Саме це пiдтверджує тенденцiю до iнтернацiоналiзацiї лексики i тим самим до загальнозрозумiлостi рекламного дискурсу, що є показником творення сучасної рекламної мови в Україні.

Ярина Ю. В.

НТУУ «КПІ», факультет лiнгвiстики, група ЛА-03

IНВЕРСIЯ ЯК ЗАСIБ ВИРАЖЕННЯ ЕМФАЗИ ТА ЇЇ ПЕРЕКЛАД З АНГЛIЙСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ

За визначенням, поданим у «Словнику лiнгвiстичних термiнiв» пiд редакцiєю Ганича Д. та Олiйника І., емфаза — це напруженiсть мови, посилення її емоцiйної виразностi, емоцiонально-експресивне видiлення висловлювання чи якоїсь його частини. Одним з найрозповсюдженiших засобiв вираження емфазы в англiйській мові є iнверсiя.

Той самий словник визначає iнверсiю як змiну звичайного порядку слiв у реченнi з метою видiлення значущостi тих чи iнших його членiв.

Згiдно з Кухаренко В., розрiзняють повну, часткову та подвiйну iнверсiї. При повнiй iнверсiї весь присудок стоїть перед пiдметом. При частковiй — допомiжне або модальне дiєслово стоїть перед пiдметом, а смислове — пiсля нього. Не всi лiнгвiсти видiляють третiй вид — подвiйну iнверсiю. При нiй частини присудка розмiщуються окремо одна вiд одної перед пiдметом.

Iнверсiя може досягатися за допомогою винесення присудку перед пiдметом, обставини, прийменника напряду дiї чи частини iменного присудку на початок речення або означуваного слова перед означенням.

Iнверсiя належить до граматичних засобiв вираження емфазы. Варто зазначити, що в англiйській мові останнi кiлькiсно переважають над лексичними засобами, а в українській — навпаки. Саме тому, за Голіковою Ж., цiлком логiчним є той факт, що найчастiше iнверсiя з англiйської мови на українську перекладається лексично, тобто за допомогою додавання слiв

«саме», «дійсно», «досить» та їм подібних. Проте можливе й застосування інших прийомів, таких як модуляція, експлікація, членування речення, компенсація та ін..

Отже, інверсія є одним із найпотужніших засобів вираження емпізи в англійській мові. Для її перекладу найчастіше використовується прийом додавання.

Ясинська С. В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-93

ПЕРЕКЛАД МЕТАФОР УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Для якісного перекладу метафор перекладач повинен застосовувати різноманітні трансформації в залежності від типу метафори та інформації, яку намагався передати автор. Розглянемо трансформації при перекладі метафор запропоновані Т. А. Казаковою.

Повний переклад. Трансформація застосовується, якщо у мовах оригіналу та перекладу збігаються правила сполученості та традиції вираження емоційно-оціночної інформації. Наприклад, *She was an ugly duckling of her family* – *Вона була гидким каченям в своїй сім'ї.*

Прийом додавання/опущення. Додавання полягає у введенні в переклад елементів, що відсутні в оригіналі, з метою правильної передачі смислу та дотримання мовних норм мови перекладу. Наприклад, *Her voice is full of money.* – *У її голосі відчувається дзвелькіт грошей.* Опущенню частіше за все підлягають слова, що є семантично надмірними з точки зору їх змісту. Наприклад, *The wave of darkness was lapping at him like a physical force.* – *Темнота охоплювала його як щось фізичне.*

Заміна. Прийом використовується у випадку лексичної або асоціативної невідповідності між елементами метафори в мові оригіналу та перекладу. Наприклад, *They meet all kinds of crazy fish* – *Вони водяться хтозна з ким.*

Структурне перетворення. Прийом використовується у випадку різниці між традиціями граматичного оформлення метафори в мовах оригіналу та перекладу. Наприклад, *John made a mental note.* – *Відмітив про себе Джон.*

Отже, при перекладі метафор з англійської мови на українську потрібно застосовувати трансформації, зберігаючи ідею автора та звертати увагу на функції, що вони виконують у тексті.